“ការស្វែងយល់ពីស្ថានភាពបំណុល និង ការទទួលបានសេវាសុខភាពក្នុងចំណោមប្រជាជននៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា”

របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ

រៀបរៀងដោយៈ ស៊ឹម សុជាតា
សម្រាប់សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ

ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤

អ្នកសរសេរឯកសារស្រាវជ្រាវ៖ ស៊ឹម សុជាតា

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ៖ សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ

ដោយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ៖ សកម្មភាពដើម្បីបរិស្ថាន និងសហគមន៍ ក្រុមតន្ត្រីយុវវ័យនាំសារ បណ្តាញការងារស្ត្រីរួបរួមគ្នា (WNU) សមាគមកសិករឯករាជ្យដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ និងបណ្តាញភ្នំគុក។

ខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍នេះអាចត្រូវបានផលិតឡើងវិញ និងដកស្រង់ដោយសេរីក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលប្រភពដើមត្រូវបានបញ្ជាក់។ សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ (SAC) រីករាយក្នុងការទទួលយកឯកសារដែលមានការដកស្រង់ព័ត៌មានពីរបាយការណ៍នេះ ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទំនាក់ទំនងមកកាន់សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ កញ្ញា ច្រឹក សុភា តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច (អ៊ីម៉ែល) chreksophea@gmail.com ឬ តាមរយៈលេខទូរស័ព្ទ ៨៥៥ (0) ៩២ ២៩៣ ២៥៧ ឬ កញ្ញា លី ពិសី តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច (អ៊ីម៉ែល) forcechange@gmail.com ឬតាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ ៨៥៥ (0) ១២ ៦៩៧ ៦៩១ ។

អាសយដ្ឋាន៖ ការិយាល័យ សម្ព័ន្ធបងប្អូនស្រី ៖ ផ្ទះលេខ ៣-៤ ផ្លូវលេខ ៣៣៩ សង្កាត់បឹងកក់ I ខ័ណ្ឌទូលគោក រាជធានីភ្នំពេញ

សេចក្តីសង្ខេប

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានធ្វើការផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើកម្រិតបំណុលក្នុងចំណោមគ្រួសារចំនួន ១៣៣ គ្រួសាររស់នៅក្នុងភូមិ ចំនួន ៦ ក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តព្រៃវែង តាមរយៈកម្រងសំណួរស្ទង់មតិ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយនឹងគ្រួសារដែលបានចូលរួមក្នុងការស្ទង់មតិ ចំនួន ២២ គ្រួសារ ហើយគ្រួសារទាំងនោះបានអោយដឹងថាពួកគាត់កំពុងជាប់បំណុលនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយពួកគាត់ធ្លាប់ខ្ចីប្រាក់ដើម្បីចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ។ ការពិភាក្សាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងទស្សនៈរបស់ពួកគាត់ក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាព បំណុលគ្រួសារ និងស្ថានភាពដាំដុះស្រូវក៏ត្រូវធ្វើឡើងផងដែរ។

៧៥ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍មានកម្មសិទ្ធិលើដីស្រែដែលមានទំហំតូចជាង ឬ ស្មើមួយហិចតា។ អ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍ បានអោយដឹងថា ពួកគេបានចំណាយកាន់តែច្រើនឡើងៗទៅលើការធ្វើកសិកម្មដើម្បីផលិតស្រូវ។ ៩៩ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានដាំដុះដំណាំស្រូវកាលពីឆ្នាំមុន ។ មានតែ ៩២ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍តែប៉ុណ្ណោះ បានឲ្យដឹងថា ទិន្នផលស្រូវរបស់ពួកគាត់ គឺគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បរិភោគក្នុងគ្រួសារបានមួយឆ្នាំពេញ។ ៧៩ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថា ការចំណាយលើជី និងបរិមាណជីដែលប្រើមានការកើនឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ប្រហែលជា៣៦ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានផ្តល់ចម្លើយថា ថ្លៃជីមានការកើនឡើងក្នុងចន្លោះពី ២.៧៥ ដុល្លា ដល់៥ដុល្លា ក្នុងមួយបាវ (៥០គីឡូក្រាម)។ អតុល្យភាពរវាង ចំណាយ និង ទិន្នផល(ស្រូវ) ត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ ហើយកសិករបានរាយការណ៍ថាពួកគាត់ត្រូវលក់ស្រូវដើម្បីសងថ្លៃជីគីមី និងសងទៅលើការចំណាយលើសម្ភារៈកសិកម្មផ្សេងៗទៀត ។ មានការរាយការណ៍ថា ស្រូវត្រូវបានលក់ទៅឲ្យទាំងឈ្មួញជនជាតិខ្មែរ ។ មិនមានការកំណត់តម្លៃអប្បរមាលើតម្លៃស្រូវនោះទេ។

៧៦ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍ ពេលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងតែជំពាក់បំណុល ។ ចំនួនបំណុលជាមធ្យមគឺ មានតម្លៃ ៧៧៥.៨៥ ដុល្លា ហើយចំនួនបំណុលដែលខ្ពស់ជាងគេ មានតម្លៃ ១០,១៨៧ ដុល្លា និងទាបបំផុត មានតម្លៃ ១.២៥ ដុល្លា ។ ៥៧ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ជំពាក់បំណុលតិចជាង ២៥០ ដុល្លា។ យ៉ាងណាមិញ ច្រើនជា ៥៦ភាគរយនៃគ្រួសារក្នុងការស្ទង់មតិ ធ្លាប់ខ្ចីប្រាក់ដើម្បីព្យាបាលជម្ងឺនៅរយៈពេលពីរឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ ក្នុងការសិក្សានេះ កម្ចីដែលគ្រួសារខ្ចីពីធនាគារក្នុងស្រុក និងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជី ជាទូទៅមានអត្រាការប្រាក់ចាប់ពី ២៤ភាគរយ ដល់ ៣៦ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ចំណែកឯកម្ចីពីអ្នកផ្តល់កម្ចីឯកជន

វិញ មានអត្រាការប្រាក់ចាប់ពី ៣៦ភាគរយ ដល់៦០ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ បច្ចុប្បនេះ មិនមានបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់គ្រប់គ្រងអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ។

ការចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ ជាយន្តការពេញនិយម និងសំខាន់មួយសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាបំណុលក្នុងចំណោមគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទ។ ប្រាក់បញ្ញើរបានមកពីការងាររោងចក្រកាត់ដេរ សំណង់ ការស៊ីឈ្នួលដាំដុះនៅក្នុងចំការធំៗ ទាំងក្នុង និងខាងក្រៅប្រទេសកម្ពុជាដើរតួ ជាយន្តការដ៏សំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាបំណុល។ ប្រាក់បញ្ញើរត្រូវបានប្រើប្រាស់ទៅលើ ការផលិតស្រូវ ការទទួលទានប្រចាំថ្ងៃនៅក្នុងគ្រួសារ សងបំណុល ព្យាបាលជម្ងឺ ការអប់រំ និងការផ្គត់ផ្គង់លើតម្រូវការសផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងគ្រួសារ។ យោងទៅតាមអ្វីដែលបានលើកឡើង មានបញ្ហាផ្សេងៗគ្នាមួយចំនួន ៖ក. ការជំឡើងនូវប្រាក់ឈ្នួលអប្បរមាសម្រាប់កម្មករនៅមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងកម្រិតនៃការទាមទាររបស់កម្មករនៅឡើយ ខ. អ្នកចំណាកស្រុកទាំងស្របច្បាប់ និងមិនស្របច្បាប់បានត្រលប់ពីប្រទេសថៃយ៉ាងគំហុកដោយសារអស្ថេរភាពនយោបាយក្នុងប្រទេសនេះ គ. កម្មករនៅក្នុងចំការធំៗ ធ្វើការដោយទទួលបានការការពារសិទ្ធិតិចតួច ឬ គ្មានតែម្តង។ ពលករចំណាកស្រុក និងប្រាក់បញ្ញើររបស់ពួកគាត់គឺជាប្រភពធនធានយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរួមចំនែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច គ្រទ្រដល់ការនៅរបស់គ្រួសារ និងជាយន្តការដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងអំឡុងពេលមានវិបត្តិ (រួមមានកសិកម្ម និងបញ្ហាសុខភាព) ឬ ប្រើសម្រាប់ដោះស្រាយទូទាត់សងបំណុលឲ្យទាន់ពេលវេលា។ ដូចនេះ វិបត្តិ ឬក៏ ការផ្លាស់ប្តូរផ្សេងៗដែលកើតឡើងទៅលើសុវត្ថិភាពការងាររបស់ពួកគាត់ នឹងមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងលើការរស់រានរបស់ពួកគាត់ ព្រមទាំងអ្នកដែលពឹងផ្អែកលើប្រាក់បញ្ញើរទាំងស្រុងរបស់ពួកគាត់ផងដែរ។

មាតិកា

សេចក្តីសង្ខេប 3

អារម្ភកថា 7

អក្សរកាត់ 7

សេចក្តីផ្តើម 9

ផ្នែកទី ១៖ សាវតា និងការដកស្រង់ពីរបាយការណ៍ដែលមាន 10

១.១ សុខភាព និងភាពក្រក្រ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា 10

១.២ ការចំណាយលើសេវាសុខភាព និងបំណុលគ្រួសារ 12

ផ្នែកទី ២៖ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ 16

២.១ ដំណើរការរៀបចំផែនការ និងវិធីសាស្ត្រ 16

២.២ ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ 17

២.៣ គំរូ 18

២.៤ ការប្រមូលទិន្នន័យ 19

២.៥ ការការពារអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សា 19

ផ្នែកទី ៣៖ របកគំហើញសំខាន់ៗ 20

៣.១ ចរិតលក្ខណៈសង្គមសេដ្ឋកិច្ចរបស់គ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ 20

៣.២ ការផលិតស្រូវ 24

ក. ការប្រមូលផលស្រូវ .....

ខ. ការចំណាយថ្លៃដើមនៃផលិតកម្មស្រូវ និង ទិន្នផលស្រូវដែលទទួលបាន .....

គ. ការគាំទ្រពីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដល់កសិករក្នុងការផលិតស្រូវ

៣.៣ បំណុលគ្រួសារ 35

ក. គម្រោងសន្សំប្រាក់ដែលបង្កើតដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

ខ. ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីសម្រាប់ព្យាបាលជម្ងឺ

គ. ការប្រើប្រាស់សេវាព្យាសុខភាព

៣.៤ ផលប៉ះពាល់ពីបំណុល និងយន្តការដោះស្រាយបញ្ហារបស់គ្រួសារ ... 51

ផ្នែកទី ៤៖ ការពិភាក្សា និងសេចក្តីបញ្ចប់ ... 61

ឯកសារយោង ... 65

ចង្កោមឧបសម្ព័ន្ធ ... 70

អារម្ភកថា

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវអាចធ្វើទៅបានដោយសារមានកិច្ចសហការពីគ្រួសារដែលបានចូលរួមក្នុងការស្ទង់មតិ។ ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់ពេលវេលា និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ពួកគាត់ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានអំពីគ្រួសារ ជាពិសេសព័ត៌មានផ្ទាល់របស់បុគ្គលដូចជាបំណុល និងបញ្ហាសុខភាព។ អ្នកសរសេរអត្ថបទស្រាវជ្រាវនេះ សូមសំដែងអំណរគុណចំពោះការគាំទ្រដែលបានផ្តល់ជូនដោយសមាជិកក្រុមស្រាវជ្រាវ បុគ្គលិករបស់អង្គការសហប្រតិបត្តិការដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ (COFAP) និង អង្គការសកម្មភាពដើម្បីសហគមន៍ និងបរិស្ថាន (AEC) សមាជិកបណ្តាញភ្នំគុកក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងសមាគមកសិករឯករាជ្យដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ (IFACD) ក្នុងខេត្តព្រៃវែង។ សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការគាំទ្រ និងការសម្របសម្រួលយ៉ាងពេញទំហឹងក្នុងដំណើរការស្រាវជ្រាវទាំងមូល។ យើងខ្ញុំសូមកោតសរសើរនូវការគាំទ្រដែលបានផ្តល់ជូនដោយលោក **ជា សុភ័ក្រ** នៃបណ្តាញកសិករ និងធម្មជាតិដែលបានធ្វើការសម្របសម្រួលការសាកល្បងនៃកម្រងសំណួរនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ។

សូមអរគុណផងដែរចំពោះសមាជិកនៃសម្ព័ន្ធបងប្អូនស្រី (Us) និងអ្នកស្ម័គ្រចិត្តរបស់សម្ព័ន្ធទាំងមូល ដែលបានរួមចំណែកក្នុងការចំណាយពេលវេលា ផ្តល់មតិយោបល់ និងកិច្ចខំប្រឹងប្រែងក្នុងដំណើរការនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។ សូមអរគុណចំពោះការសម្របសម្រួល និងការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងក្នុងដំណើរការស្រាវជ្រាវទាំងមូល។ សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ (SAC) ក៏ធ្វើការសំដែងអំណរគុណចំពោះម្ចាស់ជំនួយសម្រាប់ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនឿទុកចិត្តដែលបានផ្តល់ជូនយើងខ្ញុំ ប្រសិនបើមិនមានការគាំទ្រនេះទេ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវក៏មិនអាចធ្វើទៅបានដែរ ។

អក្សរកាត់

AEC	សកម្មភាពដើម្បីសហគមន៍ និងបរិស្ថាន
CC	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
CCWC	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារ
CMA	សមាគមន៍មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា
COFAP	អង្គការ សហប្រតិបត្តិការដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ
DoAFF	ការិយាល័យ កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុក
HC	មណ្ឌលសុខភាព
HEF	មូលនិធិសមធម៌សុខភាព

IFACD	សមាគមន៍កសិករឯករាជ្យដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍
MB	ក្រុមតន្ត្រីយុវវ័យនាំសារ
MFIs	ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
MoH	ក្រសួងសុខាភិបាល
NIS	វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ
OD	ស្រុកប្រតិបត្តិ
OOP	ការចំណាយ ពីហោប៉ៅ
FH	មន្ទីរពេទ្យបង្អែក
SAC	សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ
WAC	កម្មវិធីស្ត្រីដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ
WNU	បណ្តាញការងារស្ត្រីរួបរួមគ្នា

កំណត់ចំណាំះ

- (n) ចំនួន-តំណាងឲ្យចំនួនគ្រួសារផ្តល់បទសម្ភាសន៍ក្នុងការស្ទង់មតិ។
- អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងរបាយការណ៍នេះគឺ ១ ដុល្លារ = ៩០០០រៀល
- គោយន្តះ គ្រឿងចក្រកសិកម្មដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការភ្ជួរ ទុកដាក់ និងដឹកជញ្ជូនទំនិញ។
- គោយន្តត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទូទៅនៅតំបន់ជនបទដែលមានស្ថានភាពផ្លូវពិបាក។

សេចក្តីផ្តើម

សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ បានសហការជាមួយសមាគមកសិករក្នុងស្រុក បណ្តាញសហគមន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានឈ្មោះថា សកម្មភាពដើម្បីសហគមន៍ និងបរិស្ថាន (AEC) ក្រុមតន្ត្រីយុវវ័យនាំសារ បណ្តាញការងារស្ត្រីរួបរួមគ្នា (WNU) សមាគមកសិករឯករាជ្យដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍ (IFACD) បណ្តាញភ្នំគុក ក្រោមការដឹកនាំរួមរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវឯករាជ្យ បានធ្វើការចងក្រងនូវរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះឡើង។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានគោលបំណងក្នុងការស្វែងយល់ពីកម្រិតបំណុលដោយសារការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺក្នុងចំណោមក្រុមគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ក្នុងសហគមន៍ជនបទក្នុងខេត្តព្រៃវែង និងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងស្វែងយល់អំពីការប្រឈមដែលក្រុមគ្រួសារដែលជាប់បំណុលកំពុងជួបប្រទះ និងស្វែងយល់ពីយន្តការដោះស្រាយបញ្ហារបស់ពួកគាត់ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការថែទាំសុខភាព និងផលិតកម្មកសិកម្ម។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះក៏ធ្វើការស្វែងយល់អំពីតួនាទី និងគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងការប្រតិបត្តិការណ៍ការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធានាគារពាណិជ្ជក្នុងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវក្រោមចំណងជើង "ការស្វែងយល់ពីស្ថានភាពបំណុល និង ការទទួលបានសេវាសុខភាពក្នុងចំណោមប្រជាជននៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា " ត្រូវបានចងក្រងឡើងជាឯកសារសម្រាប់លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងទៅដល់សមាគមកសិករ បណ្តាញសហគមន៍ និងអ្នកដែលធ្វើការតស៊ូមតិជុំវិញការទទួលបានសេវាសុខភាពជាសកល និងមានគុណភាព បង្ហាញពីបញ្ហាបំណុលនៅជនបទ និង ការទទួលបានទីផ្សារដែលប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌សម្រាប់កសិករខ្នាតតូច។ របាយការណ៍នេះក៏ត្រូវបានរំពឹងទុកថា ជាឧបករណ៍ក្នុងការបង្កើតជាកិច្ចពិភាក្សារវាងសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ក្រសួង និងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។

របាយការណ៍នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងជាបួនផ្នែក។ ផ្នែកទីមួយគឺជាការមើលទៅលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលមានស្រាប់ស្តីពីការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ និងស្ថានភាពបំណុលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ផ្នែកទីពីរ ធ្វើការពន្យល់ពីវិធីសាស្ត្រដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សានេះ។ ផ្នែកទីបី គ្របដណ្តប់លើរបកគំហើញៗនៅក្នុងការសិក្សានេះ ដែលចែកចេញជាប្រាំផ្នែក៖ ចរិតលក្ខណៈសង្គមសេដ្ឋកិច្ចរបស់ក្រុមគ្រួសារ, ផលិតកម្មស្រូវ, បំណុលគ្រួសារ, ផលប៉ះពាល់នៃបំណុល និងយន្តការដំណោះស្រាយរបស់ក្រុមគ្រួសារ។ ផ្នែកចុងក្រោយបង្ហាញពីការពិភាក្សា និងសេចក្តីបញ្ចប់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។

ផ្នែកទី ១៖ សាវតា និងការដកស្រង់ពីរបាយការណ៍ដែលមាន

១.១ សុខភាព និង ភាពក្រីក្រ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ក្នុងរបាយការណ៍សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សឆ្នាំ ២០១៣ ប្រទេសកម្ពុជាបានជាប់ ចំណាត់ថ្នាក់ទី១៣៨ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១៨៧ និងដែនដីដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ(អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ (UNDP) ២០១៣)។ សេដ្ឋកិច្ចបានកើនឡើងគឺ ៧.២ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ បើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំ ២០១០ គឺមានកម្រិតត្រឹមតែ ៦ភាគរយ (ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ២០១៤)។ យ៉ាងណាមិញ ភាពក្រីក្រនៅតែជាបញ្ហាលេចធ្លោ ជាពិសេសនៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ របាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោកចង្អុលបង្ហាញថាប្រជាជនរស់នៅក្រោមបន្ទាត់ក្រីក្រខ្លាំងបានធ្លាក់ចុះពី ៥០.១ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ មកត្រឹម ២២.១ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០១០ (ធនាគារពិភពលោក ២០១៤) ហើយអត្រានេះបានធ្លាក់ចុះបន្ថែមទៀតរហូតដល់ ១៩.៨ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ (UNDP២០១៤)។ យ៉ាងណាមិញ នៅក្នុងទសវត្សចុងក្រោយនេះ មានការកើនឡើងនូវគំលាតទ្រព្យសម្បត្តិ និងប្រាក់ចំណូលរវាងតំបន់ទីក្រុង និងតំបន់ជនបទ ដែលបង្កឲ្យមានអតុល្យភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងចំណោមប្រជាជនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ប្រមាណជា ៨០ភាគរយ នៃប្រជាជនសរុប (១៤.៨ លាននាក់) នៅតំបន់ជនបទពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ឬសម្រាប់ហូប និងការប្រមូលផលស្រូវ (វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ ២០០៩)។

នៅមុនឆ្នាំ១៩៩៦ ការទទួលបានសេវាសុខភាពដោយមិនគិតថ្លៃត្រូវបានផ្តល់ជូនប្រជាជនកម្ពុជាជាផ្លូវការ ។ រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ការឧបត្ថម្ភធនលើការផ្តល់សេវាសុខភាព ហើយប្រជាពលរដ្ឋអាចទទួលបាននូវសេវាកម្មដោយឥតបង់ថ្លៃ ដោយមិនគិតពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពួកគេ ។ ប៉ុន្តែ ការផ្តល់សេវាកម្មគឺនៅមានកម្រិត ហើយការបង់លុយក្រោមតុបានក្លាយជារឿងពេញនិយមនាពេលនោះ។ ក្នុងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ១៩៩០ កំណែទម្រង់លើវិស័យសុខាភិបាលត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើង ក្នុងគោលបំណងពង្រីកការគ្របដណ្តប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសុខភាព អភិវឌ្ឍការគ្រប់គ្រង និងស្វែងរកវិធីសាស្ត្រក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់សេវាថែទាំសុខភាព និងសេវាកម្មដែលមានគុណភាព។ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៦ គោលការណ៍ហិរញ្ញប្បទានសុខាភិបាលត្រូវបានអនុម័ត ហើយសិទ្ធិក្នុងការយកកម្រៃពីអ្នកប្រើប្រាស់នៅស្ថាប័នសុខភាពសាធារណៈត្រូវបានអនុញ្ញាត (ក្រសួងសុខាភិបាលឆ្នាំ ១៩៩៦)។ ប្រព័ន្ធបង់ថ្លៃលើការប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពដោយអ្នកប្រើប្រាស់ ឬដោយប្រជាជន ត្រូវបានណែនាំដោយធនាគារពិភពលោក ដែលជាផ្នែកមួយនៃលក្ខខណ្ឌនៃកម្ចីដែលមានភ្ជាប់ជាមួយ នៅក្នុងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ (PRSP) ដែលពីមុនគឺជា កម្មវិធីផែនការ

ការធ្វើកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ (SAP) ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសក្រីក្រក្នុងទ្វីបអាហ្វ្រិក ក្នុងសតវត្សឆ្នាំ ១៩៨០ ឬ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងចុងសតវត្សឆ្នាំ ១៩៩០។ នៅប្រទេសកម្ពុជា នៅ ២០០៨ កម្មវិធីបង់ថ្លៃសេវានៃអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវបានអនុវត្តនៅតាមស្ទើរតែគ្រប់ស្ថាប័នសុខភាពរដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ (ក្រសួងសុខាភិបាល ២០០៩)។ ការសិក្សាមួយចំនួនដែលផ្តោតលើផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃប្រព័ន្ធបង់ថ្លៃលើការប្រើសេវាមកលើគុណភាព និងការប្រើប្រាស់សេវាកម្ម ចង្អុលបង្ហាញថាមានចង្កោមប្រជាជនក្រីក្រមានលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាព (Akashi, Yamada et al.២០០៤, Jacob និង Price ២០០៤, Annar, Wilkinson et al. ២០០៦) ហើយការចំណាយថវិការនៅតែជាឧបសគ្គមួយក្នុងចំណោមឧបសគ្គចម្បងៗដែលរារាំងប្រជាជនក្រីក្រក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាព (Annear, Wilkinson et al. ២០០៦) ។

នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១២ មានចំនួន ៧៦៣ លានដុល្លារដែលតំណាងឲ្យ ៥ភាគរយ នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ឬប្រហែលជា ៥២ ដុល្លារក្នុងមួយឯកតាក្នុងមួយឆ្នាំ (ក្រសួងសុខាភិបាល ២០១២)។ ក្នុងចំណោមនេះ ការចំណាយលុយហោប៉ៅ(OOP) មានចំនួន ៦១ ភាគរយ ឬប្រហែលជា៣១.៧២ដុល្លារ សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការចំណាយដោយរដ្ឋាភិបាលមានចំនួន១៥ភាគរយ (ឬស្មើនឹង៧.៨ ដុល្លារ) ទៅលើមនុស្សម្នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ការចំណាយលុយហោប៉ៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងការចំណាយដែលខ្ពស់បំផុតក្នុងទ្វីបអាស៊ី ហើយវាជាការចំណាយធ្ងន់ធ្ងរលើការព្យាបាលជម្ងឺ។ បន្ទុកនៃការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពរបស់គ្រួសារគឺធ្ងន់ធ្ងរខ្លាំង។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ Oxfam មួយក្នុងឆ្នាំ ២០០០ បានបង្ហាញថា ថ្លៃចំណាយព្យាបាលជម្ងឺ ជាកត្តាមួយដែលនាំឲ្យមានការបាត់បង់ដីធ្លីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (Biddulph ២០០០) ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយទៀតដែល បានធ្វើឡើងដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNDP) បានរកឃើញថា ជាមធ្យមប្រហែលជា២០ភាគរយនៃកម្ចីរបស់គ្រួសារត្រូវបានចំណាយទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺ (UNDP 2004) ។ ការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺគឺជាធាតុដ៏សំខាន់ក្នុងការពន្យល់ពីភាពក្រីក្រនៅកម្រិតគ្រួសារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងចំណោមគ្រួសារក្រីក្រក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ហើយវាដើរតួជាឬសគល់ និងជាលទ្ធផលនៃភាពក្រីក្រ។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០០មក ដោយមានការផ្តួចផ្តើមដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ គម្រោងឧបត្ថម្ភធនមួយដែលមានឈ្មោះថាមូលនិធិសមធម៌សុខភាព (HEF) ត្រូវបានអនុវត្តជាគម្រោងសាកល្បងសម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្របំផុតដើម្បីឲ្យពួកគាត់ទទួលបានសេវាសុខភាពនៅតាមមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ។ មូលនិធិសមធម៌សុខភាព ជាការចំណាយដោយជនទីបីទៅលើសេវាថែទាំសុខភាព

និងថ្លៃចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធ (អាហារ ការធ្វើដំណើរ)ដែលក្រុមគ្រួសារក្រីក្របានប្រើប្រាស់ក្នុងអំឡុងពេលព្យាបាល។ មូលនិធិសមធម៌សុខភាព ត្រូវបានអនុវត្ត និងពង្រីកនៅតាមសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមបែងចែកថវិការរដ្ឋសម្រាប់គាំទ្រដល់គម្រោងមូលនិធិសមធម៌សុខភាពនៅតាមមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ។ ត្រឹមឆ្នាំ ២០១២ មូលនិធិសមធម៌សុខភាព បានគ្រប់ដណ្តប់មន្ទីរពេទ្យបង្អែកចំនួន ៥៦ (ក្នុងចំណោមមន្ទីរពេទ្យបង្អែកទាំង៨៦) និង មណ្ឌលសុខភាពចំនួន៣១៣ (ក្នុងចំណោម១០២៤មណ្ឌល) និង ផ្តល់លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាពទៅអោយប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រដែលស្ថិតនៅក្រោមបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រចំនួន៧៨ភាគរយ (ក្រសួងសុខាភិបាល ២០១២)។

១.២ ការចំណាយលើសេវាសុខភាព និង បំណុលគ្រួសារ

ការវិភាគមួយទៅលើយុទ្ធសាស្រ្តដោះស្រាយជាហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រួសារជុំវិញការចំណាយលើសេវាសុខភាពនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ មានរាប់បញ្ចូលនូវការសន្សំ ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ ការខ្ចីពីសាច់ញាតិ និងមិត្តភ័ក្រ ការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ និងការទទួលបានកម្ចី (Sauerborn, Adams et al. ១៩៩៦) ។ ការត្រួតពិនិត្យលើយុទ្ធសាស្រ្តដំណោះស្រាយគ្រួសារ ជុំវិញការចំណាយលើសេវាសុខភាព បង្ហាញពីភាពពាក់ព័ន្ធគ្នារវាងការចំណាយនៃការព្យាបាលជម្ងឺ និងកម្ចី៖ គ្រួសារទំនងស្វែងរកកម្ចីសម្រាប់ចំណាយលើថ្លៃសម្រាកព្យាបាលក្នុងមន្ទីរពេទ្យ (Leive និង Xu ២០០៨) ។ អលទ្ធភាពដោយសារការមិនមានសាច់ប្រាក់ក្នុងដៃសម្រាប់ចំណាយលើការព្យាបាលរបស់គ្រួសារក្រីក្រ ធ្វើអោយពួកគាត់សម្រេចចិត្តមិនទទួលយកការព្យាបាល (Khun និង Manderson ២០០៨) ។

គំរូនៃយុទ្ធសាស្រ្តដោះស្រាយក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានកំណត់ ក្នុងន័យម្យ៉ាងដោយផ្អែកលើចរិតលក្ខណៈ និង ថ្លៃចំណាយព្យាបាលដែលត្រូវការចាំបាច់ ។ ការស្ទង់មតិសុខភាពប្រជាសាស្រ្តកម្ពុជា (CDHS) ក្នុងឆ្នាំ ២០០០ បានបង្ហាញថាប្រជាជនកម្ពុជាលក់ធនធានដែលមានផលិតភាពដូចជាដីធ្លី ឬសត្វពាហនៈ ប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំ ឬ ខ្ចីប្រាក់ដើម្បីចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ (NIS ២០០០) ។ ប៉ុន្តែ វាទាមទារឲ្យមានការអង្កេតអោយបានជិតដល់ទៅលើយុទ្ធសាស្រ្តដោះស្រាយទាំងអស់នេះ នៅក្នុងបរិបទនៃការស្វែងយល់ពីភាពក្រីក្រ ពីព្រោះបើយោងទៅតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយដោយ VanDamme et al. (២០០៤) សូម្បីតែការចំណាយមធ្យមលើសេវាសុខភាព ក៏អាចបណ្តាលឲ្យមានការជំពាក់បំណុល និងធ្វើឲ្យមានភាពក្រីក្រក្នុងគ្រួសារ ។ ពួកគេបានរកឃើញថា ៦២ភាគរយ នៃប្រជាជនដែលបានខ្ចីលុយក្នុងការបង់ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺគ្រុនឈាមរបស់កូនៗរបស់ពួកគាត់ គឺនៅតែបន្តសងបំណុលក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំក្រោយពីការព្យាបាល (VanDamme, Leemput et al. ២០០៤) ។ ចំនួនសាច់ប្រាក់ដែលអាចខ្ចីបាននៅតាមជនបទគឺនៅ

មានកម្រិត ហើយការខ្ចីឥណទានសម្រាប់ពប្រជាជនក្រីក្រ គឺនៅមានបញ្ហានៅឡើយ (Kassie ២០០០) ។ ឥណទានទទួលបានជាចំបងតាមរយៈស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MFIs) ឬអ្នកផ្តល់កម្ចីឯកជន ដែលអត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែអាចខ្ពស់រហូតដល់ ១០ ភាគរយ ប្រសិនខ្ចីពីអ្នកផ្តល់កម្ចីឯកជន (VanDamme, Meessen et al. ២០០៣) ។ នេះបណ្តាលឲ្យគ្រួសារមួយចំនួនមិនអាចសងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់នៃកម្ចីបាន ដែលពួកគាត់ត្រូវលក់ទ្រព្យសម្បត្តិមានផលិតភាពរបស់ខ្លួននៅពេលមានគ្រោះថ្នាក់សុខភាព (Khun និង Manderson ២០០៨) ។

ការជ្រើសរើសក្នុងការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានផលិតភាពរបស់ខ្លួនដូចជាដីធ្លី ឬសត្វពាហនៈក្នុងការបង់ថ្លៃចំណាយព្យាបាលជម្ងឺ ឬ សងបំណុលដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺជារឿងពេញនិយម ។ ការពិត ការចំណាយធ្ងន់ធ្ងរលើការព្យាបាលជម្ងឺ ជាកត្តាចម្បងមួយដែលនាំអោយមានការជាប់បំណុលក្នុងចំណោមគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទនៅប្រទេសកម្ពុជា (Kassie ២០០០) ។ គ្រោះថ្នាក់លើសុខភាពដែលបណ្តាលមកពីជម្ងឺ ដូចជាជម្ងឺគ្រុនឈាម (ជាជម្ងឺពេញនិយម និង រាលដាលនៅតំបន់ជនបទ) អាចជាបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់គ្រួសារ។ ការរកឃើញនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយចំនួនអំពីការព្យាបាលជម្ងឺគ្រុណឈាម បង្ហាញថា គ្រួសារបានបង្ខំចិត្តខ្ចីប្រាក់ដើម្បីចំណាយលើថ្លៃព្យាបាល (VanDamme, Leemput et al. ២០០៤, Khun និងManderson ២០០៧, Khun និង Manderson ២០០៨, Huy, Huy, et al. ២០០៩, Julienbeaute និង Sirendavong ២០១០) ។ ចំណាយទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺគ្រុណឈាមតែមួយគត់ មានតម្លៃស្មើនឹង៧៨ភាគរយនៃការចំណាយសរុប និងមានតម្លៃស្មើនឹង៦៣ភាគរយនៃចំណាយដោយផ្ទាល់ទៅលើថ្នាំវេជ្ជសាស្ត្រ) ដែលចំណាយពីហោប៉ៅរបស់គ្រួសារ (OOP) គឺមានចន្លោះពី ៦៥ភាគរយទៅ ៨០ភាគរយនៃចំណាយដោយផ្ទាល់ទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺគ្រុនឈាម ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០០៦-២០០៨ (Julien beaute និង Sirendavong 2010) ។ ខណៈពេលដែលគ្រួសារក្រីក្រប្រឈមនឹងតម្រូវការក្នុងការខ្ចីប្រាក់កាន់តែញឹកញាប់ជាងមុន (Huy, Huy et al. ២០០៩) លទ្ធភាពក្នុងការខ្ចីឥណទាន និង កម្ចីរបស់ពួកគាត់នៅមានកម្រិត ហើយនេះធ្វើអោយពួកគាត់មានអាកប្បកិរិយាក្នុងការរងចាំមើលពីស្ថានភាពជំងឺជាជាងទៅរកការព្យាបាល (Khun និង Manderson ២០០៧ Khun និង Manderson ២០០៨) ។ ថ្លៃចំណាយដោយផ្ទាល់ទៅលើថ្នាំវេជ្ជសាស្ត្រ គឺជាមូលហេតុចំបងដែលធ្វើអោយស្ត្រីបដិសេធមិនទៅប្រើសេវានៅមន្ទីរពេទ្យ ។ ថ្លៃចំណាយព្យាបាលគឺច្រើនជាងចំណាយមួយភាគបួននៃការចំណាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារ (Matsuoka, Aiga et al. ២០១០) ។

ទំនាក់ទំនងរវាងបំណុលដោយសារការព្យាបាលជម្ងឺ និងភាពគ្មានដីធ្លី គឺជាសញ្ញាណនៃភាពងាយរងគ្រោះរបស់គ្រួសារនៅតាមជនបទ និង ជាកត្តាដ៏សំខាន់ធ្វើអោយពួកគេធ្លាក់ចូលទៅ

ក្នុងភាពក្រីក្រកាន់តែខ្លាំង ។ ការស្ទង់មតិមួយអំពីផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចដោយសារគ្រោះថ្នាក់លើ
សុខភាពក្នុងភូមិចំនួន២ បានបង្ហាញថាបរាជ័យនៃទិន្នផល (ស្រូវ) មិនបានបណ្តាលអោយមានការ
ខូចខាតផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចធ្ងន់ធ្ងរដល់គ្រួសារនៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដូចទៅនិងការចំណាយ
ដោយសារ គ្រោះថ្នាក់លើសុខភាពនោះទេ (Kenjiro ២០០៥) ។ ការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ
រួមចំនែកដល់ការសម្រេចចិត្តរបស់គ្រួសារក្នុងការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ (NIPH និង NIS) ។ ៦០ភាគ
រយនៃគ្រួសារដែលគ្មានដីដែលបានសម្ភាសន៍ បានរាយការណ៍ឲ្យដឹងថា ពួកគាត់បានប្រើប្រាស់ដី
ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ និងបន្ទាប់មកបានលក់ដីនោះដើម្បីបង់ថ្លៃចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ
(Biddulph ២០០៤) ។ នៅក្នុងការសិក្សាមួយ បង្ហាញថា ថ្លៃចំណាយលើការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ ជា
មូលហេតុចំបងមួយធ្វើអោយមានសកម្មភាពខ្ចីលុយចំនួន៣៦% ក្នុងចំណោមគ្រួសារចំនួន២៤០
នាក់ដែលចូលរួមក្នុងការសិក្សា (WAC ២០០៤)។ បំណុលគ្រួសារដើរតួជាកត្តាដែលជម្រុញអោយ
គ្រួសារលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលមានផលិតភាពរបស់ខ្លួន រួមមានដីធ្លី និងសត្វពាហនៈដើម្បីបង់ថ្លៃ
ព្យាបាលជម្ងឺ (Kenfiro ២០០៥, Khun និង Manderson ២០០៨)។

ការស្ទង់មតិគ្រួសារជាមូលដ្ឋានក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំមួយ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងចំណោមគ្រួសារ
ចំនួន ៥៣២៣ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតាមរយៈក្រុមហ៊ុនប្រឹក្សាយោបល់ និងស្រាវជ្រាវដំរី ក្នុងឆ្នាំ
២០១១។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានប្រើប្រាស់នូវគំរូបរិមាណតឹងរឹងមួយក្នុងការអង្កេតមើលលើ
បំណុលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការព្យាបាលជម្ងឺរបស់គ្រួសារ និងគ្រោះថ្នាក់សុខភាពក្នុងចំណោមប្រធាន
បទផ្សេងៗទៀត។ របកគំហើញបញ្ជាក់ឲ្យកាន់តែច្បាស់ពីភស្តុតាងពីការសិក្សាមុនៗ ពាក់ព័ន្ធនឹង
ភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបំណុលគ្រួសារ។ ៧៣ភាគរយនៃក្រុមគ្រួសារដែលបានធ្វើការសម្ភាសន៍ធ្លាប់បានជួប
ប្រទះនូវគ្រោះថ្នាក់លើសុខភាពម្តងក្នុងរយៈពេល ១២ ខែមុននេះ ៦៥ភាគរយមិនមានប្រាក់សន្សំ
គ្រប់គ្រាន់ និងច្រើនជាងពាក់កណ្តាលនៃក្រុមគ្រួសារ ដែលបានធ្វើការសម្ភាសន៍ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ
កំពុងតែជំពាក់បំណុល។ ៨៦ភាគរយនៃកម្ចីដែលបានខ្ចីគឺប្រើដើម្បីចំណាយលើការព្យាបាល។
យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការបង់ការចំណាយលើការព្យាបាល រួមមានការប្រើប្រាស់
សាច់ប្រាក់ដែលមាន (៨២ភាគរយ) ខ្ចីប្រាក់ (២៦ភាគរយ) និងលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ។ តាមរបាយ
ការណ៍ ចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ គឺជាកត្តាដែលជម្រុញអោយមានការខ្ចីជាលើកទី មួយ ទីពីរ
និងទីបី (Domrei Research &Consulting ២០១១) ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ការវាយតម្លៃលើផល
ប៉ះពាល់នៃទឹកជំនន់ឆ្នាំ២០១១ក្នុងចំណោមក្រុមគ្រួសារចំនួន៣៩០ បានរកឃើញថាបំណុលគឺជា
បញ្ហាលេចធ្លោ និង ចម្បងសម្រាប់សហគមន៍ក្រីក្រ។ មុនពេលទឹកជំនន់ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ៦៣ភាគ
រយនៃគ្រួសារត្រូវបានឲ្យដឹងថាជាប់បំណុលដែលមានស្រាប់ ។ ក្នុងចំណោមក្រុមគ្រួសារដែលបាន
ធ្វើការសម្ភាសន៍ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុគឺជាប្រភពផ្តល់កម្ចីទីមួយ ។ ជាលទ្ធផល ប្រហែលជា ៤៨

ភាគរយនៃក្រុមគ្រួសារដែលបានឲ្យដឹង គឺពួកគាត់បានទទួលកម្ចីថ្មីដែលជាលទ្ធផលនៃទឹកជំនន់ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ភាគច្រើនខ្ចីពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។ កម្ចីថ្មីទាំងនេះត្រូវបានរាយការណ៍ឲ្យដឹងថាត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការវិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម អាហារ និងដើម្បីសងបំណុលដែលមានស្រាប់ (CARE ២០១២) ។ ភស្តុតាងពីការសិក្សាទាំងនេះ បញ្ជាក់ពីភាពងាយនឹងរងគ្រោះ ដែលគ្រួសារងាយនិងធ្លាក់ទៅក្នុងបំណុលយ៉ាងងាយស្រួលនៅពេលមានវិបត្តិកើតឡើង ដូចជា វិបត្តិសុខភាព ទិន្នផលស្រូវទាប ឬមហន្តរាយធម្មជាតិណាមួយកើតឡើង ។ ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ យើងមានគោលបំណងក្នុងការអង្កេតឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពី ថាតើការព្យាបាលថៃទាំសុខភាព និង ការវិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម រួមចំណែកយ៉ាងដូចម្តេចទៅលើស្ថានភាពបំណុលក្នុងចំណោមគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទ។

ផ្នែកទី ២៖ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីសម្រេចបាននូវកម្មវត្ថុទាំងអស់នេះ មានការប្រើប្រាស់ទាំងវិធីសាស្ត្រគុណភាព និង វិធីសាស្ត្រ បរិមាណ។ វិធីសាស្ត្រលម្អិតដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបាន បញ្ជាក់ក្នុងផ្នែកខាងក្រោម។

២.១ ដំណើរការរៀបចំផែនការ និងវិធីសាស្ត្រ

ក. **ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖** អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយក្រុមត្រូវបានបង្កើតឡើងដែលរួមមាន សមាជិកចំនួន ១០ រូប តំណាងឲ្យស្ថាប័នចំនួនប្រាំ៖ សេវាកម្មច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍/ បណ្តាញការងារស្ត្រីរួបរួមគ្នា(WNU) ក្រុមជន្ត្រីយុវវ័យនាំសារ បណ្តាញភ្នំគុក [1] សមាគមកសិករឯករាជ្យដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍(IFACD)ក្នុងខេត្តព្រៃវែង សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ(SAC) ជំនួយការស្រាវជ្រាវមួយរូប និងអ្នកស្រាវជ្រាវមួយរូប។ សមាជិកភាគច្រើនមានបទពិសោធន៍ និងជំនាញក្នុងការធ្វើការនៅតាមសហគមន៍ ដែលនេះរួមចំនែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការយល់ដឹងយ៉ាងលម្អិតពីស្ថានភាពគ្រួសារតាមជនបទ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ក៏បានគិតគូរពីដំណើរការដែលសម្រួលដល់ការកសាងទំនុកចិត្ត និងការកសាងចំនេះដឹងដល់ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវ ហើយតាមរយៈមូលដ្ឋាននេះ ពួកគាត់អាចរួមចំនែកយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការ និងការវិភាគនៃរបកគំហើញ។

ខ. **ទីតាំងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖** យោងទៅតាមកិច្ចសហការការងារដែលមាន សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ បានជ្រើសរើសខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តព្រៃវែងជាទីតាំងសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង សកម្មភាពសង្គមដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរបានសហការជាមួយនឹង AEC និងបណ្តាញភ្នំគុក និង នៅក្នុងខេត្តព្រៃវែង COFAP និង IFACD បានជួយសម្រួលដល់ការប្រមូលទិន្នន័យនូវមូលដ្ឋាន។ តារាង ១ បញ្ជាក់ពិស្តារពីទីតាំងភូមិចំនួនប្រាំមួយដែលទិន្នន័យត្រូវបានប្រមូល។

[1] បណ្តាញភ្នំគុកជាបណ្តាញមូលដ្ឋានដែលផ្តោតសំខាន់លើការតស៊ូមតិសហគមន៍ស្តីពីសិទ្ធិដីធ្លី ព្រៃឈើ និងការទាញយកធនធានធម្មជាតិ។ បណ្តាញនេះបំពេញការងារលើបញ្ហាទាំងនេះក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តពោធិ៍សាត់ដែលជាទីតាំងរបស់បណ្តាញភ្នំគុក (តាមន័យត្រង់គឺភ្នំគុក)

តារាង ១៖ ទីតាំងភូមិដែលធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ខេត្ត	ស្រុក	ឃុំ	ភូមិ
កំពង់ឆ្នាំង	បរិបូរណ៍	ពេជ្យសង្វារ	តាំងត្រពាំង
		ត្រពាំងចាន់	សន្លាង
ព្រៃវែង	បាភ្នំ	បឹងព្រះ	អង្គក្រុង
		បឹងព្រះ	តាជ័យ
	ស្វាយអន្ទរ	ដំរីពួន	បន្ទាយស្រែ
		ដំរីពួន	ត្រពាំងព្រីង
សរុប	៣	៤	៦

គ. **វគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖** ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវបានទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលមួយថ្ងៃអំពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការស្រាវជ្រាវ និងឧបករណ៍សំខាន់ៗដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល។ កម្រងសំនួរត្រូវបានពិភាក្សាយ៉ាងម៉ត់ចត់ដើម្បីស្វែងយល់ពីហេតុផលនៃសំណួរនីមួយៗ។ បន្ទាប់ពីការបណ្តុះបណ្តាលកម្រងសំណួរត្រូវបានសាកល្បងនៅមូលដ្ឋានក្នុងចំណោមគ្រួសារចំនួន ដប់ (១០) នៅក្នុងភូមិចំនួនពីរនៃខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ បន្ទាប់ពីការសួរសាកល្បង មានការកែប្រែបន្តិចបន្តួចទៅលើកម្រងសំណួរ។

២.២ ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ

ការប្រមូលទិន្នន័យត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងពីរដំណាក់កាល ។ ក្នុងដំណាក់កាលទី ១ កម្រងសំណួរ ជាមួយនឹងសំណួរដែលបានតាក់តែងឡើងចំនួន ប៉ែតសិប (៨០) ត្រូវបានរៀបចំឡើង (សូមពិនិត្យ ឧបសម្ព័ន្ធ I) ។ សំណួរត្រូវបានដាក់លេខកូដ ហើយមានរៀបចំសំណួរជ្រើសរើស និងចម្លើយខ្លី ។ ដើម្បីជៀសវាងការសួរសំណួរដដែលដូចនឹងសំណួរដែលបានសួរ និង មានចម្លើយរួចហើយនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវមុនៗ ការបង្កើតកម្រងសំណួរនេះ ក៏បានមើលទៅលើសំណួរមួយចំនួនដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីមុនៗ ដូចជាសំនួរដែលបានប្រើក្នុងការស្ទង់មតិមូលដ្ឋានរបស់ក្រុមហ៊ុនប្រឹក្សាដំរី[2]ជាដើម ។ នៅក្នុងដំណាក់កាលទី២ ទិន្នន័យបែបគុណភាពនឹងត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈការសម្ភាសន៍បែបស៊ីជំរៅជាមួយនឹងអ្នកភូមិ និងអ្នកពាក់ពន្ធ័មួយចំនួន ។ សំណួរនាំមុខត្រូវបានបង្កើតឡើងបន្ទាប់ពីសិក្ខាសាលារយៈពេលមួយថ្ងៃនៃបទបង្ហាញពីលទ្ធផលបឋមនៃដំណាក់កាលទី I ។ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានវិភាគ និងបង្កើតសំណួររួមគ្នាដើម្បីរិះរកនូវ

[2] ក្រុមហ៊ុនប្រឹក្សាយោបល់ និងស្រាវជ្រាវ ឆ្នាំ ២០១១។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមូលដ្ឋាន SKY។

និទ្ទាការនៃចម្លើយ។ សូមពិនិត្យមើលឧបសម្ព័ន្ធ II ដែលមាននូវសំណួរនាំមុខដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការសម្ភាសន៍ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកភូមិ។

២.៣ គំរូ

ក្នុងដំណាក់កាលទី I ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបានប្រើប្រាស់នូវបច្ចេកទេសក្នុងការជ្រើសរើសគម្រូផ្អែកលើវត្ថុបំណងក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ ។ ក្នុងភូមិនីមួយៗ ដំណើរការជ្រើសរើសត្រូវបានអនុវត្តដូចខាងក្រោមៈ

ដំណាក់ទី I៖ ការវាយតម្លៃឆាប់រហ័ស

ក. អ្នកស្រាវជ្រាវបានទទួលទិន្នន័យពីប្រជាជនសរុបក្នុងភូមិនីមួយៗពីប្រធានភូមិ។

ខ. ប្រហែលជា ១០ភាគរយ នៃគ្រួសារក្នុងភូមិត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃរហ័ស។

គ. គ្រួសារត្រូវបានជ្រើសរើសដោយផ្អែកលើភាពងាយស្រួលៈ ពួកគាត់មានពេលទំនេរ និងព្រមព្រៀងជួបដើម្បីផ្តល់បទសម្ភាសន៍។

ដំណាក់កាល II៖ ការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ៖ ប្រើតារាងប្រសព្វក្នុងប្រព័ន្ធវិភាគទិន្នន័យ SPSS ធ្វើការកំណត់គ្រួសារដើម្បីធ្វើការសម្ភាសន៍។ យ៉ាងហោចណាស់ គ្រួសារចំនួន បីគ្រួសារ ត្រូវបានជ្រើសរើសពីភូមិនីមួយៗប្រសិនបើពួកគាត់ ៖ ក) ពេលបច្ចុប្បន្នកំពុងជាប់បំណុល ; ខ) ធ្លាប់ជាប់បំណុលដោយសារការខ្ចីសម្រាប់សងថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ។

គ្រួសារសរុបចំនួន ១៣៣ គ្រួសារត្រូវបានធ្វើការស្ទង់មតិក្នុងដំណាក់កាលទី I ។ គ្រួសារចំនួន ២២ គ្រួសារដែលបានចូលរួមក្នុងដំណាក់កាលទី I ត្រូវបានធ្វើការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅនៅក្នុងដំណាក់កាលទី II ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវបានធ្វើការសម្ភាសន៍ជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ថ្នាក់ដឹកនាំភូមិ មេឃុំ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារ) មន្ត្រីការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទក្នុងស្រុកនីមួយៗ មន្ត្រីសុខាភិបាល តំណាងធនាគារ/ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ អ្នកផ្តល់កម្ចីក្រៅប្រព័ន្ធ និងក្រុមសន្សំ និងអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងតំបន់ ។ សូមពិនិត្យឧបសម្ព័ន្ធ III តារាងនៃភាគីពាក់ព័ន្ធ។

២.៤ ការប្រមូលទិន្នន័យ

- ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ៖ ការពិនិត្យស្វែងរកឯកសារត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីធ្វើការប្រមូលព័ត៌មានដែលមានស្រាប់អំពីការចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺ និងបំណុលនៅជនប

ទ។ ការពិនិត្យលើការសិក្សាដែលមានស្រាប់ ជួយដល់ដំណើរការបង្កើតសំណួរសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

- ការប្រមូលទិន្នន័យបឋមៈ ដំណាក់កាលទី I នៃការវាយតម្លៃរហ័សត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តព្រៃវែងក្នុងខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤។ ដំណាក់កាលទី II នៃការធ្វើការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ (ជាមួយគ្រួសារ & ភាគីពាក់ព័ន្ធ) ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំងនៅចុងខែមេសា និងនៅក្នុងខេត្តព្រៃវែងនៅដើមខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤។

តារាងលេខ ២៖ ចំនួនគ្រួសារតាមភូមិ

ខេត្ត	ភូមិ	ការស្ទង់មតិគ្រួសារ	បទសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅលើគ្រួសារ
កំពង់ឆ្នាំង	តាំងត្រពាំង	១៧	២
	សន្លាង	៣០	៣
ព្រៃវែង	អង្គក្រុង	២៨	៤
	តាជ័យ	២៨	៥
	បន្ទាយស្រែ	១៩	៣
	ត្រពាំងព្រីង	១១	៥
សរុប	**៦**	**១៣៣**	**២២**

- ការគណនាទិន្នន័យៈ ទិន្នន័យដែលទទួលបានតាមរយៈកម្រងសំណួរត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យដែលប្រើកម្មវិធី SPSS ។ មាន អថេរ ចំនួន ៣១១ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីផ្ទុកព័ត៌មាន។ ទិន្ន័យទាំងអស់ក្នុងកម្រងសំណួរត្រូវបានបញ្ចូល សម្អាត និងវិភាគតាមលក្ខណៈស្ថិតិ។ ជំនួយការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការបញ្ចូលទិន្នន័យដោយមានការត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ពីអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ។ ទិន្នន័យពីការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅត្រូវបានវាយបញ្ចូលដោយផ្អែកលើការសម្ភាសន៍បុគ្គលផ្ទាល់។

២.៥ ការការពារអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សា

អ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សាទាំងអស់ បានផ្តល់ការព្រមព្រៀងដោយផ្ទាល់មាត់លើការវាយតម្លៃឆាប់រហ័សតាមរយៈកម្រងសំណួរ និង ការព្រមព្រៀងជាលាយលក្ខអក្សរលើការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ។ ឈ្មោះរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីការពារអត្តសញ្ញាណពិតប្រាកដរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ ។ សូមពិនិត្យមើលឧបសម្ព័ន្ធ IV លើឯកសារព្រមព្រៀង។

ផ្នែកទី ៣៖ របកគំហើញសំខាន់ៗ

ផ្នែកនេះនឹងធ្វើការរាយការណ៍ពីរបកគំហើញសំខាន់ៗដែលបានមកពីការវាយតម្លៃឆាប់រហ័ស និងការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅជាមួយនឹងអ្នកភូមិ ។ ផ្នែកនេះត្រូវបានចែកចេញជាផ្នែករងចំនួនបួន៖ ចរិតលក្ខណៈសង្គមសេដ្ឋកិច្ចនៃគ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិ ទិន្នផលស្រូវ ការជាប់បំណុលរបស់គ្រួសារ និងផលប៉ះពាល់នៃបំណុល និងយន្តការដោះស្រាយរបស់គ្រួសារ។

៣.១ ចរិតលក្ខណៈ សង្គមសេដ្ឋកិច្ចរបស់គ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ

ក. ចរិតលក្ខណៈរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានសម្ភាសន៍គ្រួសារសរុបចំនួន ១៣៣ គ្រួសារតាមរយៈការស្ទង់មតិគ្រួសារ ។ គ្រួសារចំនួន ២២ ដែលជាផ្នែកនៃការសម្ភាសន៍ត្រូវបានធ្វើការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ ។ ក្នុងចំណោម ១៣៣ គ្រួសារ អ្នកចូលរួមចំនួន ១០៦រូប គឺជាស្ត្រី និង ២៧រូបជាបុរស។ ក្នុងរូបភាពទី ១ បានបែងចែកអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ទៅតាមអាយុ ។ អាយុជាមធ្យមនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍គឺ ៤៦.៩ ឆ្នាំ អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ដែលក្មេងបំផុតគឺមានអាយុ ១៧ ឆ្នាំ និងចំណាស់បំផុតគឺ ៨៥ ឆ្នាំ។ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ក្នុងចន្លោះអាយុ ៣៥-៥០ និង អាយុច្រើនជាង ៥០ ឆ្នាំ តំណាងឲ្យសមាមាត្រខ្ពស់ជាងគេនៃអ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សានេះ គឺ ចំនួន ៣៥ភាគរយ និង ៣៨ភាគរយ។

រូបភាពទី១៖ អាយុរបស់អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍

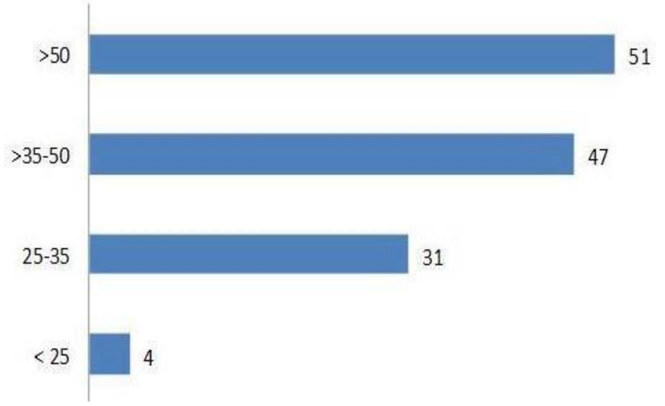

៦២ភាគរយ (n=៨៣) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ដែលបានស្ទង់មតិ មានសមាជិកគ្រួសារចន្លោះពី ៥ ដល់ ១០ នាក់ក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។ គួរឲ្យកត់សម្គាល់ មានតែគ្រួសារមួយតែប៉ុណ្ណោះដែលមានសមាជិកច្រើនជាង ១០រូប ។ តារាងលេខ ៣ បង្ហាញលម្អិតពីភាគរយនៃប្រជាជនដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិទៅតាមចំនួនសមាជិកគ្រួសារ។

រូបភាពលេខ ៣៖ ចំនួនសរុបនៃសមាជិកគ្រួសារ

សមាជិកគ្រួសារ	# គ្រួសារ	ភាគរយ
< ៥ នាក់	៤៩	៣៦,៨
៥ – ១០ នាក់	៨៣	៦២,៤
> ១០ នាក់	១	០,៨
សរុប	**១៣៣**	**១០០**

ខ. កម្មសិទ្ធិលើផ្ទះសម្បែង និងដីធ្លី

៩៧ភាគរយ នៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ (n=១២៩) មានដីលំនៅដ្ឋានក្នុងភូមិដែលពួកគាត់មានផ្ទះនៅលើដីនោះ ហើយ៣ភាគរយ (n=៤) គឺមិនមាន។ របកគំហើញបង្ហាញថា ចំពោះគ្រួសារដែលបច្ចុប្បន្នមិនមានដីលំនៅដ្ឋាន ពួកគាត់រស់នៅជាមួយសាច់ញាតិ ឬកូនៗ ។ មានចំនួន ៥ភាគរយនៃគ្រួសារ (n=៧) មានដីលំនៅដ្ឋានពីរកន្លែង ហើយមានគ្រួសារចំនួនមួយតែប៉ុណ្ណោះដែលមានដីលំនៅដ្ឋានបីកន្លែង។

រូបភាពទី ២៖ កម្មសិទ្ធិដីលំនៅដ្ឋាន

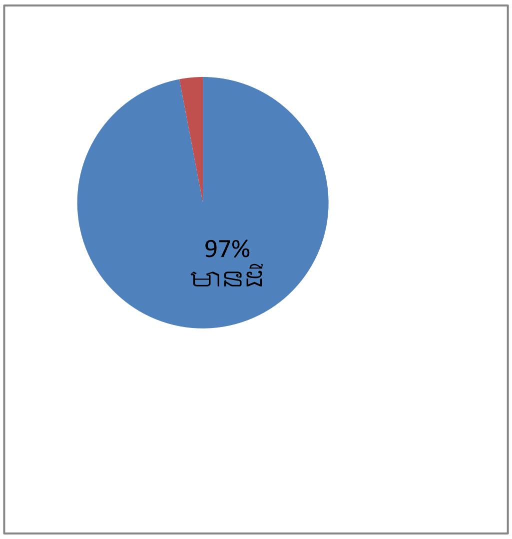

រូបភាពទី ៣៖ ប្រភេទផ្ទះរបស់អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍

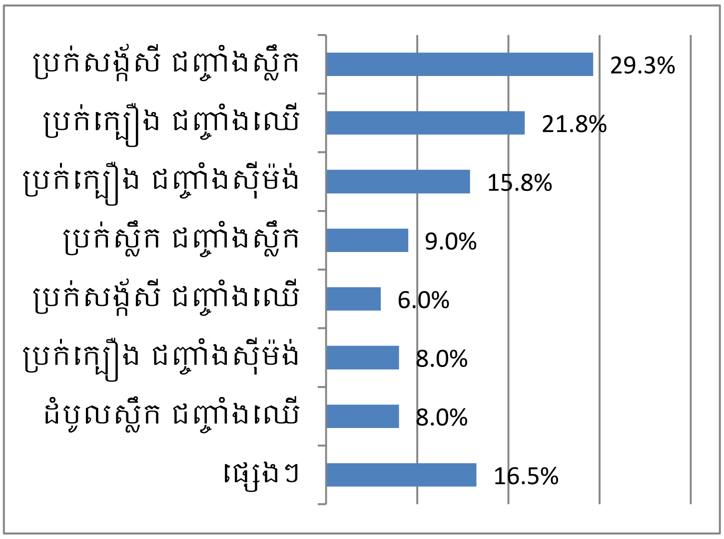

រូបភាពទី ៣ បានបែងចែកផ្ទះរបស់អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ទៅតាមប្រភេទ។ ដូចដែលបន្ទាត់បានបង្ហាញ ផ្ទះដែលមានដំបូលស័ង្កសី និងជញ្ជាំងស្លឹកមាន ២៩.៣ ភាគរយ (n=៣៩) ផ្ទះដែលមានដំបូលក្បឿង និងជញ្ជាំងឈើមាន ២២ភាគរយ (n=២៩) ហើយផ្ទះដែលមានដំបូលក្បឿងនឹងជញ្ជាំងស៊ីម៉ង់មាន ១៦ភាគរយ (n=២១) នៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ។ យោងទៅតាមការអង្កេតទូទៅ មានផ្ទះជាច្រើនដែលទើបតែបានសង់ថ្មីៗក្នុងភូមិ ជាពិសេសក្នុងខេត្តព្រៃវែង។ យ៉ាងណាមិញ មានសមាជិកគ្រួសារមួយចំនួនតូចកំពុងរស់នៅក្នុងផ្ទះទាំងនោះលើកលែងតែជនចាស់ជរា និងកុមារ ចំនែកយុវវ័យភាគច្រើនបានចំណាកស្រុកទៅកាន់ទីក្រុងភ្នំពេញ តំបន់ផ្សេងទៀតនៃប្រទេសកម្ពុជា ឬប្រទេសថៃដើម្បីប្រកបការងារ។

គ. ប្រភពនៃចំណូលគ្រួសារ

៩៦ភាគរយ (n=១២៧) នៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ប្រកបរបរធ្វើស្រែដែលជាប្រភពចម្បងនៃប្រាក់ចំណូល ។ គ្រួសារផ្សេងៗទៀត មិនធ្វើស្រែទេ ដោយសារមិនមានដីស្រែ ឬមានដីស្រែតិច។ ក្រៅពីការប្រកបរបរធ្វើស្រែ ការចិញ្ចឹមសត្វ ការចំណាកស្រុកទៅរកការងារតាមរដូវកាល ដូចជាការងារសំណង់ ការងាររោងចក្រ ឬ ទៅធ្វើការងារក្នុងចំការដែលមានទីតាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅតាមបណ្តោយព្រំដែនប្រទេសថៃ ឬក្នុងប្រទេសថៃ ចាត់ទុកថាជាប្រភពដ៏សំខាន់នៃប្រាក់ចំណូលបន្ថែមរបស់គ្រួសារ។ ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការចិញ្ចឹមសត្វ ដូចដែលបានបង្ហាញក្នុងរូបភាពទី ៤, ៨៤ភាគរយ (n=១១២) នៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ប្រកបរបរចិញ្ចឹមមាន់ ៤៥ភាគរយចិញ្ចឹមគោ/មេគោ ចំនែកការចិញ្ចឹម ទា ជ្រូក ក្របី គឺមានចំនួន ៣០ភាគរយ ឬតិចជាងនេះ។

រូបភាពទី ៤៖ ការចិញ្ចឹមសត្វពាហនៈក្នុងគ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិ

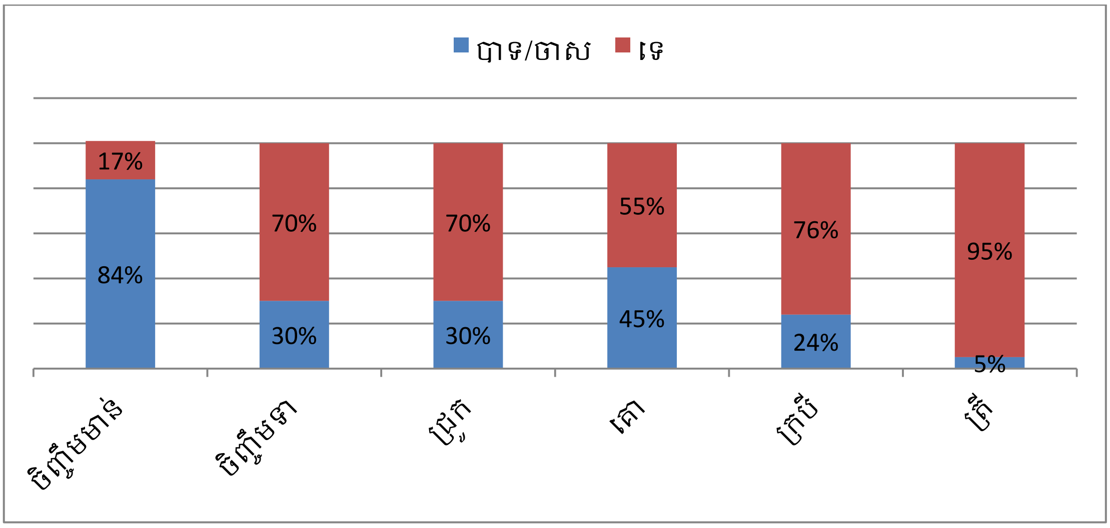

ឃ. ទ្រព្យសម្បត្តិ និងការសន្សំរបស់គ្រួសារ

រូបភាពទី ៥៖ ទ្រព្យសម្បត្តិគ្រួសារ

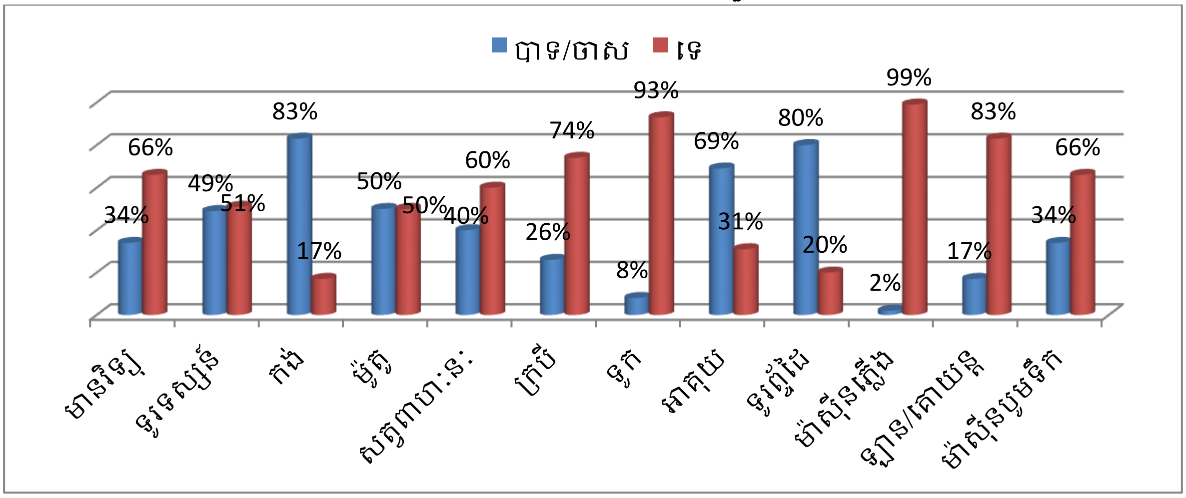

រូបភាពទី ៥ សង្ខេបពីតារាងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិ នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃ។ ទ្រព្យសម្បត្តិជាទូទៅដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារភាគច្រើន រួមមានកង់ (៨៣ភាគរយ) ទូរស័ព្ទដៃ(៨០ភាគរយ) អាគុយ (៦៩ភាគរយ) ម៉ូតូ(៥០ភាគរយ) ទូរទសន៍(៤៩ភាគរយ) ។ ទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀតមានដូចជាវិទ្យុ គោក្របី ទូក គោយន្ត ឬម៉ាស៊ីនប៊ូមទឹក គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារមានចំនួនតិចជាង ៤០ភាគរយនៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ។

ចំពោះការសន្សំរបស់គ្រួសារសម្រាប់ជាយន្តការមួយក្នុងការដោះស្រាយហេតុការណ៍ចៃដន្យ គ្រួសារចំនួនប្រហែលជាមួយភាគបី (៣៦ភាគរយ n=៤៨) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថាពួកគេមានការសន្សំខ្លះ ។ អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍មួយចំនួន ជាពិសេសអ្នកដែលមកពីភូមិក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំងបានចូលរួមក្នុងក្រុមសន្សំសហគមន៍ដែលសន្សំប្រាក់តិចតួចប្រចាំខែ ឬប្រចាំត្រីមាស ។ ចំនួននៃប្រាក់សន្សំខុសៗគ្នា ដែលក្នុងនោះចំនួនតិចបំផុតគឺ៤០០០ រៀល (១USD) និងច្រើនបំផុតគឺ ៤០០០ ០០០ រៀល (១០០០ ដុល្លារ) ។ អ្នកស្រាវជ្រាវមានការលំបាកក្នុងការទទួលបាននូវចំនួនពិតប្រាកដនៃការសន្សំដែលគ្រួសារនីមួយៗមានដោយសារហេតុផលព័ត៌មានឯកជន។ យើងបានស្វែងយល់បន្ថែមទៀត ថាតើគ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិអាចផ្តល់កម្ចីដល់ក្រុមគ្រួសារដែលត្រូវការថវិការដែរឬទេ នៅពេលដែលពួកគាត់មានការសន្សំ ។ មានអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ចំនួនត្រឹមតែ ៧.៥ ភាគរយ (n=១០) ប៉ុណ្ណោះឆ្លើយថាពួកគេអាចផ្តល់កម្ចីបន្តិចបន្តួចប្រសិនបើគ្រួសារទាំងនោះមកខ្ចី។

អ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ក្នុងការសិក្សានេះ ភាគច្រើនជាកសិករធ្វើស្រែដែលពឹងផ្អែកលើប្រាក់ចំណូលពីការប្រមែប្រមូលផលស្រូវ និងប្រាក់បញ្ញើរដែលបានមកពីពលករចំណាកស្រុក ដើម្បីជួយទ្រទ្រង់ការចំណាយប្រចាំថ្ងៃ និងការចំណាយក្នុងហេតុការផ្សេងៗដែលគ្រួសារជួបប្រទះ ។ មួយភាគតូចនៃគ្រួសារក្នុងចំណោមប្រជាជនដែលបានធ្វើការសិក្សា ប្រកបរបរអាជីវកម្មធុនតូច ដូចជាហាងគ្រឿងទេស ប្រមូលទិញនឹងលក់អុស កម្មករស៊ីឈ្នួល ឬអ្នកលក់ចំណីអារហារនៅក្នុងភូមិ។

៣.២ ការផលិតស្រូវ

យោងទៅតាមលទ្ធផលនៃការស្ទង់មតិ សូមពិនិត្យមើលរូបភាពទី ៦, ៩៣ភាគរយ នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ ពេលបច្ចុប្បន្នមានដីស្រែ និង ៦.៨ ភាគរយ មិនមានដីស្រែទេ ។ ៥៩ភាគរយ នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ដែលមានដីស្រែ គឺដីស្រែទាំងនោះមានទំហំចន្លោះពីកន្លះទៅមួយហិចតា។ ប្រហែលជា ១៦ភាគរយ នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍មានដីស្រែដែលតូចជាងកន្លះហិចតា។ មានគ្រួសារតែចំនួនបួនប៉ុណ្ណោះក្នុងការស្ទង់មតិដែលមានដីស្រែធំជាងពីរហិចតា ។ ដោយភាគច្រើននៃគ្រួសារមានដីស្រែតិច វាមានភាពប៉ះពាល់ខ្លាំងមកលើលទ្ធភាពរបស់គ្រួសារក្នុងការទទួលបានស្រូវគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចិញ្ចឹមគ្រួសារ ហើយបញ្ហានេះនិងត្រូវលើកយកមកពិភាក្សានាពេលក្រោយ។

រូបភាពទី ៦៖ កម្មសិទ្ធិដីស្រែ

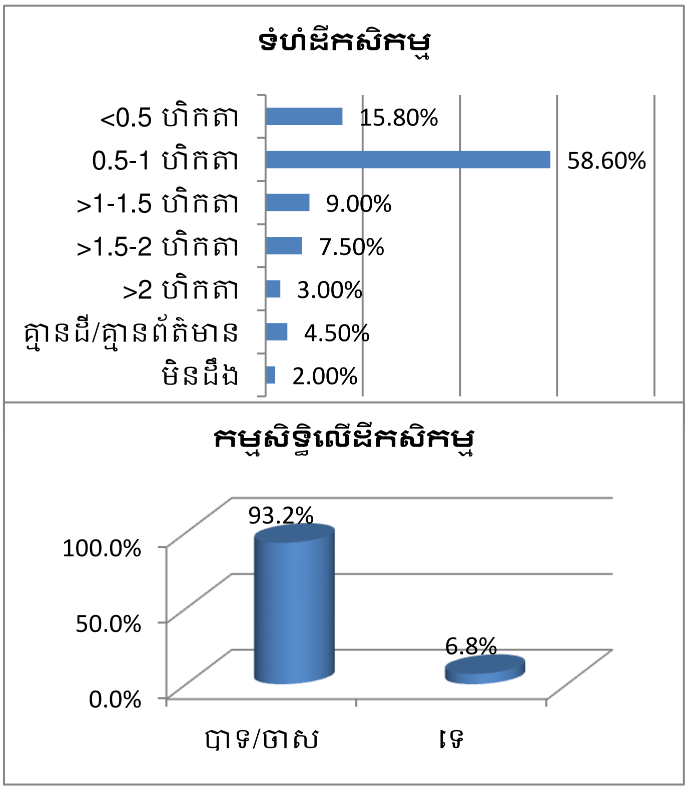

៩៤ ភាគរយនៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ បានដាំដុះស្រូវក្នុងរដូវធ្វើស្រែចុងក្រោយនេះ ហើយតួលេខនេះស្របគ្នានឹងចំនួនគ្រួសារដែលពេលបច្ចុប្បន្នមានកម្មសិទ្ធិដីស្រែ ។ ៣៤.៦ភាគរយ (n=៤៦) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ដែលបានដាំដុះស្រូវក្នុងរដូវធ្វើស្រែចុងក្រោយនេះ បានឲ្យដឹងថាពួកគាត់រក្សាទិន្នផលស្រូវទាំងអស់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារ ។ ប៉ុន្តែ គ្រួសារ៦០ភាគរយ (n=៨០) ទៀតបានឲ្យដឹងថាពួកគាត់បានទុកស្រូវមួយចំនួន

សម្រាប់ចិញ្ចឹមគ្រួសារ និងមួយចំនួន សម្រាប់លក់។ ចំពោះអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ដែលបានលក់ស្រូវរបស់ពួកគាត់ក្នុងរដូវធ្វើស្រែចុងក្រោយនេះ តម្លៃដែលពួកគាត់បានទទួលគឺចន្លោះពី ៧០០រៀល ដល់ ១៥០០ រៀលក្នុងមួយគីឡូ ទៅតាមប្រភេទស្រូវ ។ គួរឲ្យកត់សម្គាល់ តម្លៃពូជស្រូវក្នុងស្រុក គឺជាទូទៅថោកជាងប្រភេទស្រូវដែលបានផ្សព្វផ្សាយដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងគោលបំណងនាំចេញដូចជាស្រូវផ្ការំដួលជាដើម។

ប្រអប់ I: ប្រភេទស្រូវទាំង ១០ប្រភេទដែលបានផ្សព្វផ្សាយដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

រយៈពេលខ្លី: សែនពិដោរ ជលសារ និង អ៊ីអែ ៦៦

រយៈពលល្មម: ផ្ការំដួល ផ្ការមៀត ផ្កាចាន់សែនសរ ផ្ការំដេង

រយៈពេលវែងៈរាំងជ័យ ខា៤ និងខា៦

ប្រភពៈ (ចាន់ ២០១១)

យោងទៅតាមទស្សនៈរបស់រដ្ឋាភិបាល ដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើការនាំចេញស្រូវ និងអង្ករ រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើការកំណត់ និងផ្សព្វផ្សាយតារាងនៃប្រភេទស្រូវចំនួន ១០ប្រភេទ ដែលខ្លួនបានលើកទឹកចិត្តកសិករក្នុងការដាំដុះ។ ប្រភេទស្រូវទាំងនេះមានប្រជាប្រិយភាពលើទីផ្សារអន្តរជាតិ និងអាចប្រមូលផលបានក្នុងរយៈពេលពីបីខែ ទៅប្រាំមួយខែ ។ (សូមពិនិត្យមើលប្រអប់ទី ១ លើប្រភេទស្រូវដែលបានផ្សព្វផ្សាយដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា) ។ តាមរយៈការសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗ បានអោយដឹងថា ប្រភេទស្រូវទាំងនេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយឲ្យកសិករធ្វើការដាំដុះ ។ ប៉ុន្តែដោយសារតែថវិការសម្រាប់ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយអំពីកសិកម្មរបស់ការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុកនៅមានកម្រិត (នឹងមានការពិភាក្សាក្នុងផ្នែកបន្ទាប់) ធ្វើអោយទំហំនៃការផ្សព្វផ្សាយទៅដល់កសិករ នៅមិនទាន់បានទូលំទូលាយនៅឡើយ ។ កសិករមួយចំនួនដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ បានរំលឹកពីប្រភេទស្រូវមួយចំនួនដូចជារំដួល ឬខា៤ ខា៦ដែលពួកគាត់បានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទៅវិញទៅមកក្នុងការដាំដុះញឹកញាប់ ខណៈដែលកសិករមួយចំនួនទៀតមិនទាន់បានយល់ដឹងពីប្រភេទស្រូវទាំងនេះនៅឡើយ។ ការបាត់បង់ពូជស្រូវប្រពៃណីដោយសារតែពូជថ្មី តាមការលើកឡើងក្នុងអំឡុងពេលសម្ភាសន៍ជាមួយបុគ្គលិកការិយាល័យកសិកម្មស្រុក ក្នុងនោះមានការលើកឡើងថាពូជស្រូវប្រពៃណីគឺចាញ់អាកាសធាតុ និងមានទិន្នផលទាប។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាលើទឹកចិត្តកសិករឲ្យធ្វើការដាំដុះប្រភេទស្រូវជាង

១០មុខ ជាមួយនឹងបច្ចេកទេសដែលបានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ/ការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

គ. ការប្រមូលផលស្រូវ

មានត្រឹមតែ ៤២ភាគរយ (n=៥៦) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍តែប៉ុណ្ណោះបានឲ្យដឹងថា ផលស្រូវដែលខ្លួនបានប្រមូល គឺគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចិញ្ចឹមគ្រួសារបានពេញមួយឆ្នាំ ។ ៥៣ភាគរយ (n=៧០) បានឲ្យដឹងថាមិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ។ ក្នុងចំណោមគ្រួសារដែលប្រាប់ថាផលស្រូវមិនគ្រប់គ្រាន់ ១៨ភាគរយ (n=២៤) នៃពួកគាត់បានបញ្ជាក់ថា ពួកគាត់មានស្រូវសម្រាប់ហូបបានរយៈពេលប្រាំមួយខែ ។ ១៦.៦ភាគរយ បានឲ្យដឹងថាមានស្រូវសម្រាប់ហូបបានរយៈពេល ពី ៧ ដល់ ៩ខែ ។ ពួគាត់ប្រាប់ថា នៅពេលអស់ស្រូវ ពួកគាត់ពឹងផ្អែកទៅលើប្រាក់ចំណូលពីការងារស៊ីឈ្នួលលើវាលស្រែ ឬការងារសំណង់ ឬប្រាក់បញ្ញើរពីសមាជិកគ្រួសារដើម្បីទិញអង្ករបរិភោគ។

> *ពួកយើងមានស្រែកន្លះហិចតាសម្រាប់ធ្វើការដាំដុះស្រូវវស្សា ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ពួកយើងបានស្រូវប្រហែលជា ៥០ ទៅ ៦០ថាំង គឺប្រហែលជា ១១០០ kg ។ ខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តក្នុងការទុកស្រូវទាំងអស់ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារ ។ យ៉ាងណាមិញ ចំនួននេះមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់រហូតដល់ការប្រមូលផលលើកក្រោយនោះទេ។ មានការខ្វះខាតស្រូវប្រហែលជា ២ ទៅ ៣ខែក្នុងគ្រួសាររបស់ខ្ញុំ ហើយខ្ញុំពឹងផ្អែកលើប្រាក់បញ្ញើររបស់កូនស្រីពីការងាររោងចក្ររបស់នាងដើម្បីទិញអង្ករ និងចំណីអាហារ។ នាងតែងតែផ្ញើរប្រាក់ ៥០ដុល្លារជារៀងរាល់ខែប្រសិនបើនាងមិនឈឺថ្កាត់ ។* បទសម្ភាសន៍ជាមួយសុខា ថ្ងៃ ៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ក្នុងខេត្តព្រៃវែង។

ទោះបីជាការរក្សាទុកទិន្នផលស្រូវសម្រាប់ទ្រទ្រង់ជីវភាពអោយបានគ្រប់គ្រាន់គឺជារឿងសំខាន់ក៏ដោយ ក៏ស្ថានភាពរបស់គ្រួសារនីមួយៗមិនជានិច្ចជាកាលអាចអោយពួកគេធ្វើដូចនេះបាននោះទេ ។ ចំនួនគ្រួសារជាច្រើននាក់ដែលមាននៅក្នុងការអង្កេត និងនៅក្នុងការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅបានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់បានបង្ខំចិត្តលក់ទិន្នផលស្រូវមួយចំនួនដើម្បីទូទាត់ការចំណាយលើការដាំដុះ ដូចជាជីគីមី ថ្លៃសេវាគ្រឿងចក្រក្នុងការប្រមូលផល ឬថ្លៃពលកម្ម។ នេះបើតាមការរាយការណ៍មកពីគ្រួសារចំនួន ៣៦ភាគរយ (n=៤៨) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍អំពីការប្រើប្រាស់ថវិកាពីការលក់ស្រូវ (សូមពិនិត្យមើលរូបភាពទី ៧) ។ ៣៣ភាគរយ (n=៤៤) នៃអ្នកចូលរួមបានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់បានចំណាយថវិកាលើចំណីអាហារ/ការចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ហើយ៨ភាគរយទៀតបាននិយាយថាពួកគាត់ប្រើប្រាស់ថវិកាក្នុងការសងបំណុល ។ ការទិញជីគីមីដោយជំពាក់ ធ្វើអោយតម្លៃជីខ្ពស់ជាងពី ៥ ទៅ ១០ដុល្លារក្នុងមួយបាវ នេះបើធ្វើការប្រៀបធៀបទៅនឹងការទិញដោយ

សាច់ប្រាក់ ។ ការស្រាវជ្រាវអង្កេតឃើញថាអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍នៅក្នុងភូមិនៃខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មាននិន្នាការក្នុងការទុកទិន្នផលស្រូវសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារជាជាងលក់ បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងគ្រួសារក្នុងខេត្តព្រៃវែង ។ ការស្រាវជ្រាវក៏បានអោយដឹងផងដែរថា មានឈ្មួញពីរប្រភេទដែលប្រមូលទិញទិន្នផលស្រូវនៅក្នុងភូមិចំនួន៤ និងនៅក្នុងភូមិជិតៗនោះនៅក្នុងខេត្តព្រៃវែង។ ប្រភេទទីមួយ គឺឈ្មួញជនជាតិវៀតណាមដែលមានឈ្មួញកណ្តាលជាជនជាតិខ្មែរជាអ្នកជួយប្រមូលទិញ ។ ជាធម្មតា ឈ្មួញជនជាតិវៀតណាមមកប្រមូលទិញក្នុងអំឡុងរដូវប្រមូលផល ដើម្បីពិនិត្យគុណភាពទិន្នផលស្រូវ (ទំហំគ្រាប់ និងសំណើម) មុនពេលសម្រេចចិត្តទិញ។

" *ពួកយើងជាកសិករ ដូចនេះពេលដែលឈ្មួញនិយាយថាតម្លៃ (តម្លៃស្រូវ) ៧០០ ឬ ៨០០ រៀល (ក្នុងមួយគីឡូ) ពួកយើងនឹងលក់ ពីព្រោះពួកយើងមិនដឹងពីកន្លែងដែលពួកយើងអាចទាមទាតម្លៃខ្ពស់ជាងនេះនោះទេ ហើយក៏មិនដឹងថាអាចតថ្លៃជាមួយនរណានោះទេ? ទោះបីជាពួកយើងមិនចង់លក់ក្នុងតម្លៃនេះ ពួកយើងបង្ខំចិត្តលក់ពីព្រោះពួកយើងបានធ្វើការសន្យាជាមួយអ្នកលក់ (ជី)ថាយើងនឹងសងប្រាក់ថ្លៃជីដល់ពួកគាត់"* សំដីរបស់ប្តីអ្នកបងស៊ីនួន ថ្ងៃទី ៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តព្រៃវែង។

រូបភាពទី ៧៖ ការប្រើប្រាស់ថវិកាពីការលក់ស្រូវបន្ទាប់ពីរដូវច្រូតកាត់

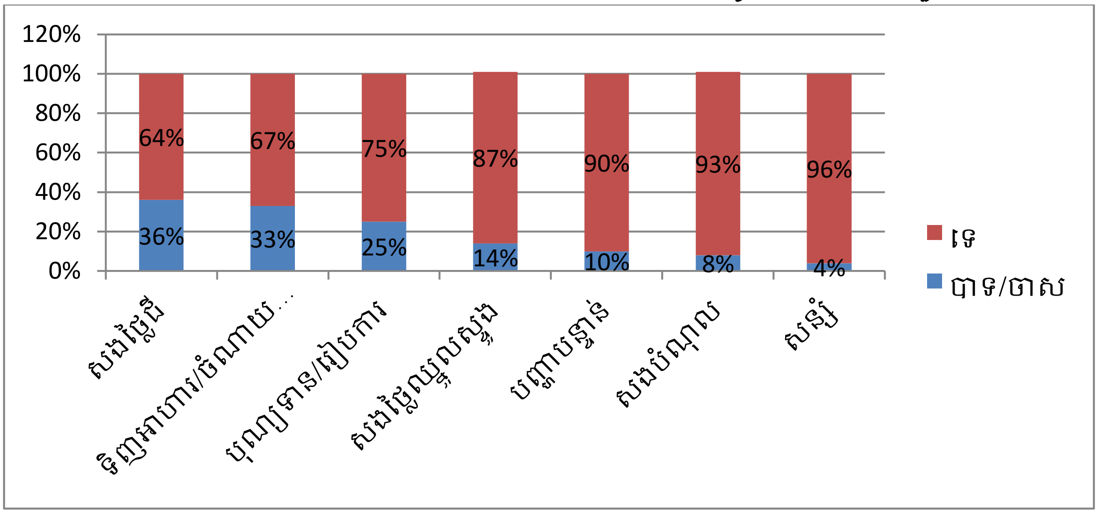

ឈ្មួញជនជាតិវៀតណាម ជាទូទៅផ្តល់តម្លៃខ្ពស់ជាងតម្លៃដែលបានផ្តល់ដោយឈ្មួញជនជាតិខ្មែរ ។ ឈ្មួញជនជាតិខ្មែរដែលជួយប្រមូលទិញស្រូវ ទទួលបានកម្រៃជើងសារទៅតាមគីឡូស្រូវនីមួយៗដែលបានទិញដោយជនជាតិវៀតណាម ដូចដែលបានបង្ហាញដោយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានខាងក្រោម ។ ផ្ទុយពីឈ្មួញជនជាតិវៀតណាម ឈ្មួញជនជាតិខ្មែរទិញស្រូវពីកសិករក្នុងស្រុកភូមិក្នុងតម្លៃទាបជាង ទោះបីជាប្រភេទស្រូវតែមួយក៏ដោយ។ ដូចនេះ កសិករចូលចិត្តលក់ស្រូវឲ្យឈ្មួញ

ជនជាតិវៀតណាមប្រសិនជាអាច។ នេះជាការបញ្ជាក់ដោយកសិករដែលធ្លាប់លក់ស្រូវក្នុងរដូវដាំដុះចុងក្រោយនេះ។

"ឆ្នាំនេះ ខ្ញុំសង្កេតឃើញថាកសិករដាំដុះស្រូវច្រើនជាងឆ្នាំមុនពីព្រោះមានឈ្មួញពីតំបន់ដទៃមកទិញស្រូវដែលដាំដុះក្នុងសហគមន៍ ។ ពួកគាត់បាននិយាយថាស្រូវក្នុងសហគមន៍នេះមានរស់ជាតិឆ្ងាញ់ ។ យ៉ាងណាមិញ ជាធម្មតាពួកយើងមានឈ្មួញកណ្តាលដែលមកទិញស្រូវដោយផ្ទាល់ពីកសិករ ។ ថៅកែ (ជនជាតិវៀតណាម) ទុកប្រាក់ឲ្យឈ្មួញកណ្តាលដើម្បីទិញស្រូវ ពួកគេយកចំនេញពីការទិញដូរនេះ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើឈ្មួញកណ្តាលទិញស្រូវ៨៣០រៀល/គីឡូ ពួកគេនឹងលក់ឲ្យឈ្មួញជនជាតិវៀតណាម ៨៥០រៀល/គីឡូ ។ ជារឿយៗ ឈ្មួញក្នុងស្រុកទិញទិន្នផលស្រូវក្នុងតម្លៃទាបជាងឈ្មួញជនជាតិវៀតណាមដើម្បីកិន និងលក់ក្នុងស្រុក។ " (បទសម្ភាសន៍ជាមួយប្រធានភូមិ ខេត្តព្រៃវែង ថ្ងៃទី ១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤)។

ខ. ការចំណាយលើថ្លៃដើមនៃផលិតកម្មស្រូវ និង ទិន្នផលស្រូវដែលទទួលបាន

ក្នុងផ្នែកនេះ បង្ហាញពីរបកគំហើញអំពីធាតុចូលសម្រាប់ផលិតកម្មស្រូវដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើការប្រើប្រាស់ជីគីមី គ្រាប់ពូជ និងថ្លៃចំណាយដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការជួលកម្លាំងពលកម្ម/គ្រឿងចក្រដើម្បីធ្វើការងារលើវាលស្រែ ។ បញ្ហានេះនឹងត្រូវបានពិភាក្សាដើម្បីធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងទិន្នផលស្រូវដែលប្រមូលបានក្នុងរដូវប្រមូលផល ។ នៅក្នុងភូមិដែលធ្វើការស្ទង់មតិ ភាគច្រើននៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថាពួកគាត់បានប្រើប្រាស់ជីគីមីនៅឆ្នាំចុងក្រោយនៃការដាំដុះរបស់ពួកគាត់ ។ ដូចដែលបានបង្ហាញក្នុងរូបភាពទី ៨, ៨៩ភាគរយ (n= ១១៣) នៃអ្នកចូលរួមបានបញ្ជាក់ថាពួកគាត់បានប្រើប្រាស់ជីគីមីនៅឆ្នាំចុងក្រោយដែលគាត់ដាំដុះ ។ ការស្ទង់មតិមិនអាចកំណត់បានជាក់លាក់ពីបរិមាណជីដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងដីស្រែនីមួយៗដែលកសិករបានចែករំលែកក្នុងពេលសម្ភាសន៍នោះទេ ពីព្រោះកសិករពឹងផ្អែកលើការចងចាំក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានអំពីបរិមាណជី ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទិន្នន័យបានបង្ហាញថានិន្នាការនៃការប្រើបរិមាណជី និងតម្លៃជីគីមីមានការកើនឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយនេះនៅក្នុងភូមិដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ដូចទៅតាមការរាយការណ៍ដោយ ៧៥ភាគរយ នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ (សូមពិនិត្យខាងក្រោម) ។ យោងទៅតាមអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ឯកតាលម្អិតនៃតម្លៃដែលបានកើនឡើង (សូមពិនិត្យតារាងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ V) បង្ហាញថាតម្លៃបានកើនឡើងចន្លោះ ១១ ០០០ ទៅ ២០០០០រៀល (២.៧៥ ដល់ ៥ដុល្លារ) ក្នុងមួយបាវ (ដែលមាន ៥០គីឡូ) នេះតាមការអះអាងដោយអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ចំនួន៣៦ភាគរយ ខណៈពេលដែលឯកតា កើនឡើងចំនួន ៥.២៥ ដុល្លារ -ច្រើនជាង ១០ ដុល្លារ គួរអោយកត់សំគាត់ផងដែរ។

រូបភាពទី ៨៖ ការប្រើប្រាស់ជីគីមីក្នុងការដាំដុះស្រូវ

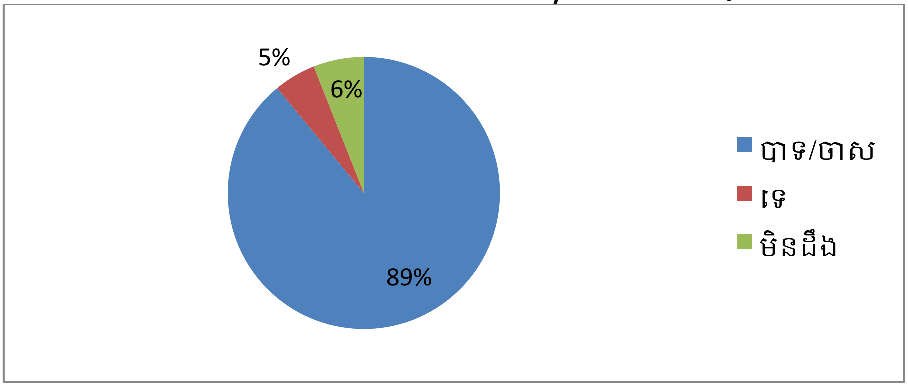

"ពេលបច្ចុប្បន្នប្រសិនបើពួកយើងមិនប្រើប្រាស់ជីគីមីនោះទេ ពួកយើងមិនអាចតាមទាន់អ្នកដទៃនោះទេពីព្រោះគ្រប់គ្នាកំពុងប្រើប្រាស់ជីគីមី ។ កសិករមិនបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិនោះទេ ប៉ុន្តែពួកគាត់ត្រូវតែប្រើប្រាស់ជីគីមីផងដែរ ។ ដូចនេះ ទោះបីជាពួកគាត់មិនមានលុយ ពួកគាត់នឹងទិញតាមរយៈឥណទានពីឈ្មួញចិនកាត់ខ្មែរ ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយសារតែមិនមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ ទោះបីជាកសិករប្រើប្រាស់ជីច្រើន ទិន្នផលក៏មិនបានគាប់ប្រសើរដែរ។" បទសម្ភាសន៍ជាមួយប្រធានភូមិ ក្នុងខេត្តព្រៃវែង ថ្ងៃទី ១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤។

ប្រភេទថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតដែលបានដាក់លក់នៅទីផ្សារក្នុងទីប្រជុំជនពន្លៃក្នុងស្រុកបរិបូរណ៍
រូបភាពដោយ៖ ស៊ីម សុជាតា/ ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤

រូបភាពទី ៩៖ ទិន្នាការនៃការចំណាយថ្លៃជីគីមីក្នុងកើនឡើងនៃរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយ

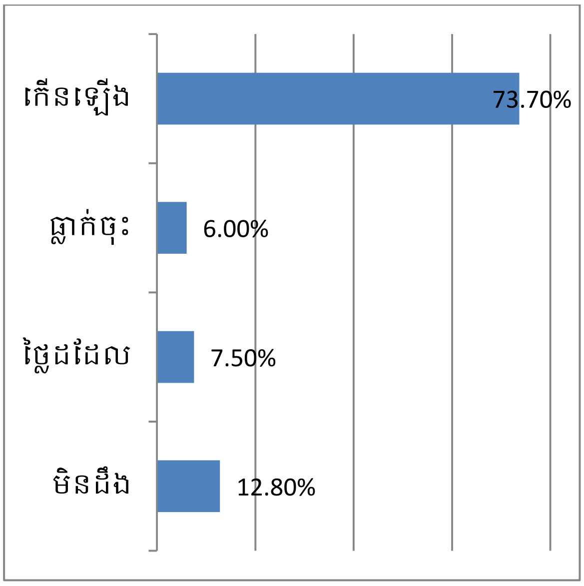

តារាងទី ៤៖ តារាងបញ្ជាក់លម្អិតពីការចំណាយថ្លៃជីគីមី

ចំនួននៃការកើនឡើង	ភាពញឹកញាប់	ភាគរយ
< 10,000R (USD 2.5)	9	6.8
11,000 – 20,000 R (USD 2.75 – 5)	48	36.1
21,000 – 30, 000R (USD 5.25 – 7.5)	14	10.5
31,000 – 40,000R (USD	16	12
> 40,000 (> USD10)	14	10.5
អត់ដឹង/MD	32	24.1
សរុប	133	100

“....ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ខ្ញុំប្រើជីគីមី ៨ បាវលើដីស្រែ (២ ហិចតា) ប្រៀបធៀបទៅប្រាំពីរឆ្នាំមុនគឺ៥បាវតែប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្ញុំប្រើបរិមាណជីគីមីតិចជាង ពីព្រោះខ្ញុំដាក់ជីអាចម៍គោខ្លះ ។ ថ្លៃជីបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ។ ជាឧទាហរណ៍ ជីគីមីមួយបាវធ្លាប់តែមានតម្លៃ ៧០០០០ រៀលទៅ ៩០០០០រៀល ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ១១០០០០ ទៅ ១៣០០០០ រៀល ដែលនេះជាតម្លៃទិញបានប្រសិនជាយកលុយសុទ្ធទៅទិញ ។ ប្រសិនបើទិញដោយជំពាក់ ការប្រាក់គឺ ៤ភាគរយក្នុងមួយខែនៃថ្លៃជីសរុប” បទសម្ភាសន៍ជាមួយស្ត្រី ថ្ងៃទី ៩ ខែឧសភាឆ្នាំ ២០១៤ ខេត្តព្រៃវែង។

គួរឲ្យកត់សម្គាល់ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ បានអង្កេតឃើញថាតម្លៃរបស់ជីគីមីឆ្នាំនេះហាក់បីដូចជានៅដដែលដូចឆ្នាំមុនចំពោះប្រភេទជីមួយចំនួន។ យ៉ាងណាមិញ ពួកគាត់បានបញ្ជាក់ថាតម្លៃបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ នៅពេលដែលការស្រាវជ្រាវធ្វើការស្វែងយល់ពីវិធីដែលកសិករទិញជីគីមីសម្រាប់ការដាំដុះស្រូវរបស់ខ្លួន ឃើញថា វាមានភាពខុសៗគ្នា ។ ដូចតារាងលេខ ៥ បានបង្ហាញ មានតែមួយភាគបីនៃអ្នកចូលរួមសម្ភាសន៍ប៉ុណ្ណោះ (៣៧.៦ភាគរយ) បានឲ្យដឹងថាពួកគាត់បានទិញជីគីមីដោយបង់ប្រាក់ដែលមានក្នុងដៃ ។ ប្រហែលជាពាក់កណ្តាលនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍ (៤៤.៤ភាគរយ) បានឲ្យដឹងថាពួកគាត់ទិញដោយជំពាក់ ហើយសងវិញនៅក្រោយពេលប្រមូលផល ។ ជម្រើសចុងក្រោយ កសិករ ត្រូវតែបង្ខំចិត្ត

លក់ស្រូវដើម្បីសងបំណុលដែលបានជំពាក់លើការចំណាយក្នុងការដាំដុះ ។ ការលក់ដោយបង្ខំនេះមានន័យថា កសិករនឹងទទួលយកនូវតម្លៃស្រូវដែលឈ្មួញផ្តល់អោយដោយសារពួកគាត់មិនមានជម្រើសផ្សេងនោះទេ ។

តារាងលេខ ៥៖ មធ្យោបាយនៃការទិញជីគីមីក្នុងរដូវធ្វើស្រែ

មធ្យោបាយនៃការទិញ	**បាទ** (ភាគរយ)	**ទេ** (ភាគរយ)	MD
ជំពាក់ និងសងបន្ទាប់ពីប្រមូលផល	59 *(44.4ភាគរយ)*	65 *(48.9ភាគរយ)*	9 *(6.8ភាគរយ)*
បង់ប្រាក់ភ្លាមៗ	50 *(37.6ភាគរយ)*	73 *(54.9ភាគរយ)*	10 *(7.5ភាគ*
បង់ខ្លះ និងជំពាក់ខ្លះ	12 *(9ភាគរយ)*	112 *(84.2ភាគរយ)*	9 *(6.8ភាគរយ)*
ខ្ចីលុយទិញ	---	124 *(93.2ភាគរយ)*	9 *(6.8ភាគរយ)*

ជីគីមីទាំងបីប្រភេទដែលជាទូទៅបានបញ្ជាក់ដោយកសិករក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

រូបភាពដោយក្រុមស្រាវជ្រាវ ខែមិនា ឆ្នាំ ២០១៤

បន្តការសម្ភាសន៍ពីមួយទៅមួយ ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្តស្តាប់លឺនូវកសិករត្អូញត្អែរពីការកើនឡើងនូវថ្លៃដើមកសិកម្ម ជាពិសេសគឺតម្លៃជីគីមី ថ្លៃជួលកម្លាំងពលកម្ម ឬគ្រឿងចក្រដើម្បីភ្ជួររាស់ ប្រមូលផល ឬការបែងចែកគ្រាប់ស្រូវ និងថ្លៃពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដូចជាការដឹកជញ្ជូនស្រូវពីវាលស្រែមកផ្ទះពួកគាត់ ។ ក្នុងកំឡុងពេលចុះសម្ភាសន៍ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានឆ្លៀតឱកាសប្រមូលយកទិន្នន័យលម្អិតអំពីការចំណាយទៅលើឯកតាធាតុចូលសម្រាប់ផលិតកម្មស្រូវ និង ទិន្នផលស្រូវដែលពួកគាត់ប្រមូលបាន ហើយធ្វើការគណនាទូទាត់រវាងថ្លៃចំណាយជាមួយនឹងផលស្រូវដែលទទួលបានជាមួយនឹងពួកគាត់ ។ លទ្ធផល គឺថាការចំណាយតែងតែច្រើនជាងផលដែលទទួលបានជាពិសេសក្នុងអំឡុងពេលដែលតម្លៃស្រូវមិនត្រូវបានធ្វើការធានាដោយរដ្ឋក្នុងពេលរដូវប្រមូលផល

។ យ៉ាងណាមិញ កសិករបានឲ្យដឹងថាពួកគាត់បន្តការងារជាប្រពៃណីរបស់ខ្លួនដែលពួកគាត់បានធ្វើជាច្រើនជំនាន់មកហើយដោយសារហេតុផលដ៏សាមញ្ញមួយគឺថា៖ “ *ក្នុងនាមជាកសិករ អ្នកត្រូវតែដាំដុះស្រូវ មិនខ្វល់ថាទទួលបានលទ្ធផលយ៉ាងណានោះទេ។*” ប្រអប់ទី II ផ្តល់នូវឧទាហរណ៍មួយនៃការគណនាឯកតាតម្លៃការចំណាយ និងផលទទួលបានពីការដាំដុះស្រូវ ។ ពាក្យសំដីខាងក្រោមជាមតិយោបល់ពីប្រធានភូមិក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។

ប្រអប់ II ៖ ការចំណាយលើការធ្វើស្រូវស្ងួត (២០១៣) សម្រាប់ការធ្វើស្រូវរដូវវស្សាលើដីស្រែកន្លះហិចតា	
ឯកតានៃការចំណាយ	ចំនួន(ជារៀល)
ជីគីមី-ពីរបាវ (អាមេរិក ១៥០ ០០០រៀល URE -១៣០០០០រៀល)	២៨០ ០០០រៀល
	៦០០ ០០០រៀល
ថ្លៃពលកម្មក្នុងការសាបព្រួស (ការចំណាយគឺទាប នៅពេល)- មួយថ្ងៃគឺ១២០០០រៀល/មួយនាក់/មួយថ្ងៃ+ អាហារពីរពេលថ្លៃដឹកជញ្ជូនរបស់គ្រួសារទៅស្រែ-លើគោយន្តជាមួយពូ ២០ លើក * ៤៣០០រ	៨៦០០០រៀល
	២៥០ ០០០រៀល
ជួលម៉ាស៊ីនប្រមូលផល***	៣៩០ ០០០រៀល
ថ្លៃចំណាយថ្លៃសាំងប៊ូមទឹកចូលស្រែ= ៣ ស៊ីទែន (៣០លីត្រ*១៣០០០០)	៣០០ ០០០រៀល
	២ ១០៦ ០០០ រៀល
ថ្លៃថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត នឹងការបាញ់ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ	
ថ្លៃទុនចំណាយសរុបដែលបានចំណាយ៖	១ ៤០០ ០០០ រៀល
បរិមានទិន្នផលស្រូវសរុបដែលបានលក់ (២តោន)	
និងស្រូវ ៥០០គីឡូក្រាមទុកជាគ្រាប់ពូជ និងការប្រើប្រាស់	
***ថ្លៃចំណាយគឺ ៣៥០ ០០០ ក្នុងមួយហិចតា) ពីព្រោះម្ចាស់គ្រឿងចក្រត្រូវបានសុំឲ្យស្នាក់នៅក្នុងខ្ទមក្នុងអំឡុងពេលប្រមូលផល។ ម្ចាស់គឺមកពីខេត្តបាត់ដំបង។	

(បទសម្ភាសន៍ជាមួយស៊ីណា ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ថ្ងៃទី ២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤)	

" មិនមានតុល្យភាពរវាងតម្លៃនៃការលក់ស្រូវបន្ទាប់ពីរដូវប្រមូលផល និងការចំណាយដែលពួកយើងបានចំណាយនោះទេ។ ខ្ញុំកត់សម្គាល់ឃើញថាកសិករមួយចំនួនបញ្ឈប់ការដាំដុះស្រូវ និងធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ឬកន្លែងផ្សេង។ មូលហេតុ ពីព្រោះការដាំដុះស្រូវធ្វើឲ្យពួកគាត់ជំពាក់បំណុលជាច្រើន ពួកគាត់ត្រូវទិញជី និងថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត និងជួលគ្រឿងចក្រដើម្បីធ្វើការភ្ជួរ និងរាស់។ ថ្លៃភ្ជួរ គឺ ១៨០០០០រៀល ក្នុងមួយហិចតា និងការប្រមូលផលក្នុងស្រែមួយហិចតាត្រូវចំណាយពី ៣០០ ០០០ ទៅ ៣៥០ ០០០រៀល។ ប៉ុន្តែតម្លៃស្រូវគឺត្រឹមតែពី ៧០០រៀល/គីឡូដល់ ៩៣០រៀល/គីឡូ ទៅតាមប្រភេទស្រូវផ្សេងៗគ្នា។" បទសម្ភាសន៍ជាមួយប្រធានភូមិ ខេត្តព្រៃវែង ថ្ងៃទី ១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤។

គ. ការគាំទ្រពីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំពោះកសិករក្នុងការផលិតស្រូវ

ឯកសារគោលនយោបាយលើការលើកកម្ពស់ការផលិត និងការនាំចេញស្រូវ បានគូសបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការសម្រេចបាននូវការនាំចេញស្រូវអង្ករឲ្យបានមួយលានតោនក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ (ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឆ្នាំ ២០១០) ។ ឯកសារគោលនយោបាយនេះបានចង្អុលបង្ហាញពីការគាំទ្រមួយចំនួនដែលបានផ្តល់ជូនដោយរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិដល់កសិករ/អ្នកផលិតអង្ករ និងឈ្មួញអង្ករក្នុងការសម្រេចបាននូវការផលិតនេះ ។ នេះរួមបញ្ចូលនូវការគាំទ្រ/ឧបត្ថម្ភធនហិរញ្ញវត្ថុចំនួន ៧ លានដុល្លារអាមេរិកតាមរយៈធនាគារជាតិកម្ពុជាដល់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (RDB) មូលនិធិទ្រទ្រង់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម (ADSF) ចំនួន១៨លានដុល្លារ និងផ្តល់ការទ្រទ្រង់ដល់សមាគមរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវនៅចុងឆ្នាំ ២០១០/ដើមឆ្នាំ ២០១១ (ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ២០១០) ។ ដោយសារតែការស្រាវជ្រាវនេះមិនមានគោលបំណងក្នុងការវាយតម្លៃពីគុណភាពនៃការគាំទ្រជាក់ស្តែងរបស់រដ្ឋាភិបាលដល់អ្នកផលិតស្រូវអង្ករដូចទៅនឹងវត្ថុបំណងផ្សេងទៀត ការសិក្សាស្ទង់មតិនេះ បានដាក់នូវសំណួរមួយចំនួនដើម្បីស្វែងយល់ពីប្រភេទនៃការគាំទ្រដែលកសិករខ្នាតតូចទទួលបានពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ ។

អ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍ក្នុងខេត្តទាំងពីរហាក់បីដូចជាមានការយល់ដឹងតិចតួចពីការគាំទ្រ/ការបណ្តុះបណ្តាលដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (ថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក) ។ មានតែ

អ្នកចូលរួមផ្តល់ការសម្ភាសន៍មួយរូបតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអះអាងថាការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុក (DoAFF) បានផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្មដល់កសិករ ។ ដោយផ្អែកលើបទសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗមកពីការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុក ដោយសារតែកង្វះខាតធនធានមនុស្ស និងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ធ្វើអោយមានសកម្មភាពតិចតួចតែប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬនៅក្នុងកម្មវិធីលើកកំពស់ការយល់ដឹងដល់សហគមន៍ដែលធ្វើឡើងដោយការិយាល័យថ្នាក់ស្រុក ។ ជាឧទាហរណ៍ គឺមានមន្ត្រីតែមួយរូបប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើការនៅការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុក ក្នុងស្រុកបរិបូរណ៍ ធ្វើការទទួលខុសត្រូវលើសកម្មភាពបណ្តុះបណ្តាល និងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង។ នៅក្នុងស្រុកចំនួនពីរដែលបានធ្វើការសម្ភាសន៍ការិយាល័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទថ្នាក់ស្រុក បានចង្អុលបង្ហាញថាពួកគេពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើកម្មវិធីរបស់ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ដែលធ្វើការងារជាក់លាក់ទៅលើកម្មវិធីកសិកម្ម ។

នៅក្នុងស្រុកបាភ្នំ គម្រោងPADEE ដែលបានគាំទ្រដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈកម្ចីពី IFAD ធ្វើការរួមគ្នាជាមួយនឹងអង្គការនៃក្រុមកសិករនៅតាមភូមិ និងឃុំ។ ក្រុមទាំងនេះបង្កើតក្រុមសន្សំ មានបណ្តុះបណ្តាលជាក់លាក់ខាងផ្នែកកសិកម្ម និង មានផែនការសកម្មភាព ហើយការគាំទ្រដើមទុនសម្រាប់លើកកម្ពស់ជីវភាពត្រូវបានផ្តល់អោយសម្រាប់រយៈពេលបីឆ្នាំ។ (បទសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មាន ខេត្តព្រៃវែងថ្ងៃទី ៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៨)។

ក្នុងភូមិចំនួនប្រាំមួយដែលធ្វើការស្ទង់មតិ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់ដឹងពីការគាំទ្រពីសំណាក់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការក្នុងវិស័យនេះ ។ របកគំឃើញនេះបានបង្ហាញថាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការក្នុងវិស័យនេះបានផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្មដល់សហគមន៍ ដូចជាបច្ចេកទេសដាំដុះស្រូវបែបប្រពលវប្បកម្ម (SRI) ការដាំបន្លែ ការចិញ្ចឹមសត្វពាហនៈ នឹងការចិញ្ចឹមមាន់ទា ដែលនេះត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញដោយ ៣២ភាគរយ (n=៥២) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ។ ការគាំទ្រដទៃទៀតរួមមានការផ្តល់គ្រាប់ពូជ (២៧ភាគរយ) ការផ្តល់ឥណទានដោយអត្រាការប្រាក់ទាប (២ភាគរយក្នុងមួយខែ) ឬមិនមានការប្រាក់ និង ធនាគារស្រូវសហគមន៍ (១១.៣ភាគរយ)។

រូបភាពទី ៩៖ ការទ្រទ្រង់ពីអង្គការសង្គមដល់កសិករ

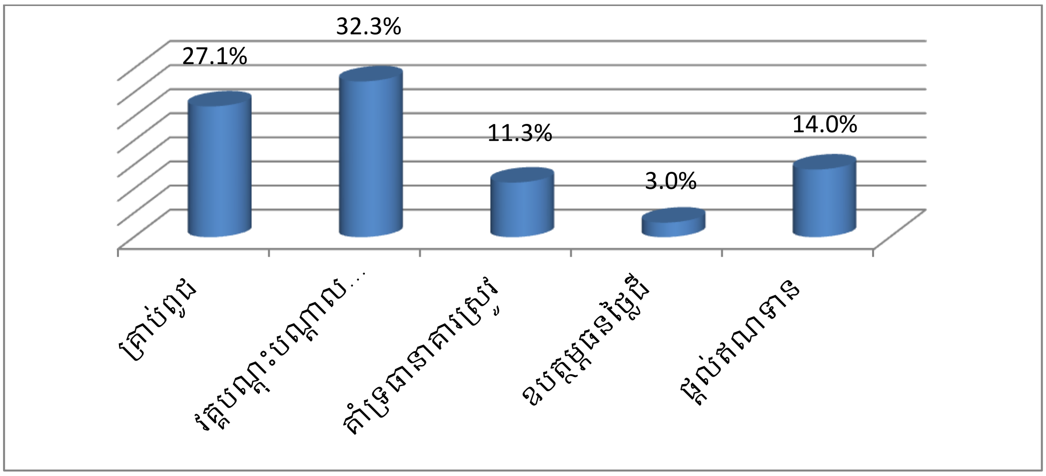

វត្តមាននៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្នែកវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានសារៈសំខាន់ពីព្រោះពេលដែលអង្គការទាំងនោះមានកម្មវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យកសិកម្ម ពួកគាត់តែងតែបានធ្វើការសហការជារឿយៗជាមួយមន្ត្រីនៃការិយាល័យកសិកម្ម វត្តប្រមាញ់ និងនេសាទ ឬ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀតដែលមានជំនាញផ្នែកកសិកម្ម ។ ពួកគេលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកបច្ចេកទេសដល់អ្នកផលិតស្រូវ ។ ក្នុងភូមិមួយចំនួនដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ មានដីស្រែ សួនបន្លែ និងការចិញ្ចឹមមាន់ជាគំរូក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពគ្រួសារក្រីក្រ។

៣.៣ បំណុលគ្រួសារ

យោងទៅតាមលទ្ធផលនៃការស្ទង់មតិ នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃ ៧៦ភាគរយ (n=១០១) នៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានជាប់បំណុល ។ បរិមាណបំណុលជាមធ្យមគឺ ៣ ១០៣ ៩១៣.៥០ រៀល (៧៧៥.៨៥ដុល្លារ) ។ ទោះបីជាបំណុលមធ្យមមានតួលេខខ្ពស់ បរិមាណបំណុលដែលទាបបំផុត ក៏គួរអោយកត់សំគាល់ផងដែរ គឺវាតម្លៃត្រឹម ៥០០០រៀល (១.២៥ ដុល្លារ) ខណៈដែលបំណុលដែលខ្ពស់បំផុតគឺ ៤០ ៧៥០ ០០០រៀល (១០១៨៧.៥ ដុល្លារ) ។ រូបភាពទី ១០ បង្ហាញថាក្នុងចំណោមគ្រួសារដែលជាប់បំណុល ចំនួនម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកផ្តល់កម្ចី ដែលពួកគាត់ជំពាក់មានចាប់ពីមួយ ដល់ប្រាំបីស្ថាប័ន/នាក់ ។ ភាគច្រើននៃពួកគេ ៥៤ភាគរយ នៃគ្រួសារដែលជំពាក់បំណុល បានជំពាក់ម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកខ្ចីមួយនាក់ ហើយ១៨ភាគរយបានជំពាក់ម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកខ្ចីពីរនាក់ ។ អ្វីដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់ផងដែរនោះ ប្រហែលជា ១៣ភាគរយ (n=១៧) នៃគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិបានជំពាក់ម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកផ្តល់កម្ចីចាប់ពី ៣ទៅ៥នាក់ សម្រាប់បំណុលបច្ចុប្បន្នរបស់ពួកគេ ។ មានគ្រួសារតែមួយប៉ុណ្ណោះដែលពេលបច្ចុប្បន្នជំពាក់អ្នកផ្តល់កម្ចី

ប្រាំបីម្ចាស់ផ្សេងៗគ្នា ដែលក្នុងនោះ ប្រាំស្ថាប័នគឺជាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ/ធនាគារ និងបីទៀតជាអ្នកផ្តល់កម្ចីក្នុងតំបន់។

រូបភាពទី ១០៖ កម្រិតបំណុល និងចំនួនម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកផ្តល់កម្ចី

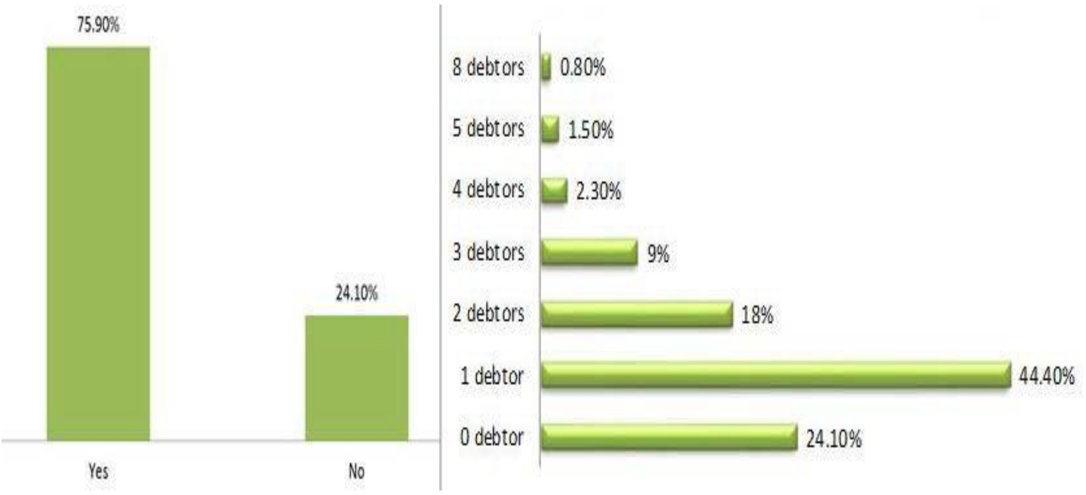

តារាងលេខ ៦ បង្ហាញពីបរិមាណបំណុល ក្នុងចំណោមគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ។ ៥៧ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថាមានបំណុលតិចជាង ១លានរៀល (<២៥០ដុល្លារ) ។ ប្រហែលជា ១០ភាគរយនៃអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ជំពាក់បំណុលចន្លោះពីមួយ ទៅពីរលានរៀល (២៥០ទៅ ៥០០ដុល្លារ) ខណៈពេលដែល ១២ភាគរយ ជាប់បំណុលតិចជាងប្រាំមួយលានរៀល (<១៥០០ដុល្លារ) ។ ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងម្ចាស់ឥណទាន/អ្នកផ្តល់កម្ចី របកគំហើញបញ្ជាក់ថា ៣២.៣ភាគរយ នៃកម្ចីគឺបានមកពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ២៣.៣ ភាគរយបានមកពីអ្នកឲ្យលុយខ្ចី ១៧.៣ភាគរយបានមកពីសាច់ញាតិ និងប្រហែលជា ១០ភាគរយ គឺជាឥណទានពីធនាគារអេស៊ីលីដា ។ គ្រួសារដែលចូលរួមការស្ទង់មតិ ទទួលកម្ចីពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដូចជា អម្រិត អេអ៊ឹមខេ វីសិនហ្វាន់ CBIRD ប្រាសាក់ ធនាគារភូមិ និងក្រេឌីត (សូមពិនិត្យមើលឧបសម្ព័ន្ធ v តារាងនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុតាមខេត្ត) ។ ក្រៅពីអ្នកផ្តល់ឥណទានក្នុងប្រព័ន្ធនេះ ក៏មានអ្នកផ្តល់ឥណទានក្រៅប្រព័ន្ធមួយចំនួនផងដែរដែលមានដំណើរការក្នុងសហគមន៍ គម្រោងសន្សំ និងមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកឲ្យលុយខ្ចីក្នុងសហគមន៍។

តារាងលេខ ៦៖ ទំហំនៃបំណុលក្នុងមួយគ្រួសារ

ទំហំនៃបំណុល	**# គ្រួសារ**	ភាគរយ
0 – 1,000,000R *(0 – 250 $)*	76	57.1
> 1,000,000 – 2,000,000 R *(> 250 – 500 $)*	14	10.5
> 2,000,000 – 3,000,000R *(> 500 – 750 $)*	7	5.3
>3,000,000 – 4,000,000R *(>750 – 1,000$)*	11	8.3
> 4,000,000 – 6,000,000R *(>1,000 – 1,500$)*	9	6.8
> 6,000,000R (>1500 $)	16	12

ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់នូវប្រាក់កម្ចី រូបភាព ១១ តាមរយៈអ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍ បានបង្ហាញថា ភាគច្រើននៃកម្ចីត្រូវបានប្រើប្រាស់ ទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺ (៤០ភាគរយ) បន្ទាប់មកគឺការសាងសង់ផ្ទះ (១៤.៣ភាគរយ) ទិញចំណីអាហារ(១១.៣ភាគរយ) និងការចំណាយលើទុនកសិកម្មដាំដុះ (១០.៥ភាគរយ) ។ ប្រហែលជា១០ភាគរយ (n=១៣) នៃគ្រួសារដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថា ពួកគាត់ប្រើប្រាស់កម្ចីក្នុងការសងបំណុលដែលមានស្រាប់ ។ ក្នុងចំណោមចំនុចទាំង ១០ ដែលអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានប្រើប្រាស់កម្ចីសម្រាប់ចាយទៅលើ គឺមានតែចំនុចពីរតែប៉ុណ្ណោះ មានដូចជាការបង្កើតរបរថ្មី និងទិញដីស្រែថ្មី ដែលជាការប្រើប្រាស់កម្ចីសម្រាប់ផលិតកម្ម។ ការប្រើប្រាស់កម្ចីដទៃទៀត គឺក្នុងគោលបំណងសំខាន់ក្នុងការរស់រាន/មិនមែនសម្រាប់ផលិតកម្ម (ទិញចំណីអាហារ នឹងការព្យាបាលជម្ងឺ) និងទិញទ្រព្យសម្បត្តិថេរ ។ របកគំហើញនេះបង្ហាញពីចំនុចសំខាន់ដែលត្រូវពិចារណាជាពិសេស ដោយសារតែការចំណាយទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺវាជាចំណាយដ៏ខ្ពស់ និងសំខាន់បំផុតដែលជម្រុញឲ្យគ្រួសារខ្ចីបំណុល ។ នេះធ្វើការបញ្ជាក់ពីទិន្នន័យថ្នាក់ជាតិដែលការចំណាយចេញពីហោប៉ៅផ្ទាល់របស់ប្រជាជនដើម្បីទទួលបាននូវសេវាថែទាំសុខភាព ក្លាយជាបន្ទុករបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ហើយវានឹងក្លាយជារនាំងដែលធ្វើអោយប្រជាជនមិនអាចទទួលបានសេវាសុខភាពនៅពេលដែលពួកគាត់មិនលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ ។ លើសពីនេះទៀត សម្រាប់ការប្រើប្រាស់កម្ចីដែលមិនមានផលិតភាពទាំងនេះ វាជារឿងដែលគួរអោយគួរពិចារណាផងដែរចំពោះលទ្ធភាពរបស់អ្នកខ្ចីក្នុងការសងបំណុលនិងអត្រាការប្រាក់ទៅអោយម្ចាស់ឥណទានវិញ ។

រូបភាពទី ១១៖ ការប្រើប្រាស់កម្ចីដោយគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ

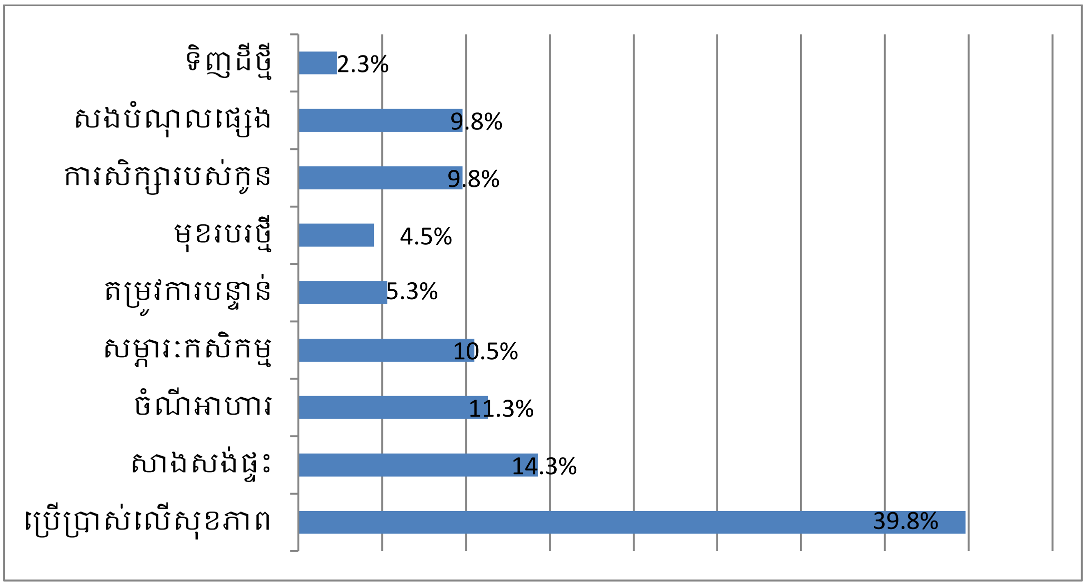

ប្រភេទនៃកម្ចីដែលបានប្រើប្រាស់ដោយគ្រួសារដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ

របកគំហើញពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បង្ហាញថាមានប្រភេទកម្ចីចំនួនបីប្រភេទដែលគ្រួសារក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះប្រើប្រាស់ ។ មានដូចតទៅ ក.កម្ចីផ្តល់ជូនដោយស្ថាប័នដែលបានចុះបញ្ជីស្របច្បាប់ដូចជាធនាគារក្នុងស្រុក (អេស៊ីលីដា) និងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ខ. កម្ចីផ្តល់ជូនដោយប្រភពក្រៅប្រព័ន្ធដូចជាអ្នកឲ្យប្រាក់ខ្ចីក្នុងសហគមន៍ ឬម្ចាស់ឥណទានដែលមិនបានចុះបញ្ជីស្របច្បាប់ គ. កម្ចីពីគម្រោងសន្សំ/កម្មវិធីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ មានប្រភេទកម្ចីផ្សេងទៀតដូចជាកម្ចីពីសាច់ញាតិ/ក្រុមគ្រួសារ ដែលជាទូទៅមិនគិតការប្រាក់ ហើយបម្រើគោលបំណងជាការទ្រទ្រង់ផ្នែកសង្គមដល់គ្រួសារដែលត្រូវការ ។

ក. ម្ចាស់ឥណទានផ្តល់កម្ចីក្នុងប្រព័ន្ធ

សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា (CMA) បង្ហាញថារហូតដល់ឆ្នាំ២០១៣នេះ មានស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលចុះបញ្ជីចំនួន ៣៧ និងប្រតិបត្តករផ្តល់ឥណទានជនបទអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំនួន ៥ ដែលបច្ចុប្បន្នជាសមាជិករបស់CMA ។ ស្ថាប័នទាំងនេះប្រតិបត្តិការទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា (CMA ឆ្នាំ ២០១៤)។ គ្រប់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ដែលមានប្រតិបត្តិការក្នុងទីតាំងសិក្សាស្រាវជ្រាវគឺជាសមាជិករបស់សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ។ មានប្រភេទកម្ចីចំនួនពីរ ដែលគ្រួសារចូលរួមក្នុងការផ្តល់បទសម្ភាសន៍តែងតែធ្វើការខ្ចីពីស្ថាប័នកម្ចី មានដូចជា៖ កម្ចីជាបុគ្គល (ដែលទាមទារវត្ថុបញ្ចាំ) និងកម្ចីជាក្រុម (ដែលមិនទាមទារវត្ថុបញ្ចាំ)។ ការអង្កេតយ៉ាងឆាប់រហ័សមួយទៅលើគេហទំព័ររបស់អេស៊ីលីដា ប្រាសាក់ អម្រិត អេអឹមខេ វីសិនហ្វាន់ បង្ហាញថាអត្រាការប្រាក់

ប្រចាំខែនៃកម្ចីបុគ្គល ឬកម្ចីជាក្រុម កម្ចីសម្រាប់អាជីវកម្មខ្នាតតូច និងកម្ចីកសិកម្ម គឺចន្លោះពី ២ទៅ ៣ភាគរយក្នុងមួយខែ (លើកលែងតែវីសិនហ្វាន់ដែលយក ១.៧៥ភាគរយប្រចាំខែសម្រាប់កម្ចីកសិកម្ម) ដែលនេះគឺស្មើនឹង ពី ២៤ទៅ ៣៦ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ។ យ៉ាងណាមិញ កម្ចីដែលមានទំហំធំជាងនេះ មានអត្រាការប្រាក់ទាបជាងនេះ ប៉ុន្តែវាទាមទារអោយគ្រួសារមានវត្ថុបញ្ចាំដែលមានតម្លៃខ្ពស់ ។ សម្រាប់គោលបំណងការវិនិយោគលើអាជីវកម្ម និងកសិកម្ម ការស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ឬទិន្នផលស្រូវវិញ គេត្រូវតែធ្វើវាអោយបានទិន្នផលខ្ពស់ដើម្បីឲ្យគ្រួសារមួយអាចទប់ទល់នឹងការប្រាក់ដែលខ្ពស់នេះបាន ។ ប្រអប់លេខ III បង្ហាញពីអត្រាការប្រាក់ផ្សេងៗគ្នានៃបរិមាណកម្ចីជាបុគ្គលដ៏ច្រើនដែលអ្នកចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍មួយរូបបានទទួលពីប្រភពហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗគ្នាចំនួនប្រាំ ។ ដូចដែលករណីនៃគ្រួសារមួយនេះបានបង្ហាញ គ្រួសារក្នុងភូមិដែលបានចូលរួមធ្វើការស្ទង់មតិ គឺទទួលកម្ចីថ្មីដើម្បីចំណាយលើថ្លៃព្យាបាល ទិញទ្រព្យសម្បត្តិអសកម្ម ឬសងបំណុលដទៃទៀត។

ប្រអប់លេខ II៖ កម្ចីចម្រុះជាយន្តការមួយក្នុងការសងបំណុលអោយទាន់ពេលកំណត់
គ្រួសារនេះមានសមាជិកចំនួន ប្រាំពីរនាក់ កូនស្រីពីរនាក់កំពុងបម្រើការងារក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរ និងកូនបីនាក់ទៀតកំពុងរៀនសូត្រ។ ពួកគាត់មានដីស្រែពីរហិចតាដែលពួកគាត់ធ្វើការដាំដុះស្រូវ។ ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គ្រួសារជំពាក់បំណុល ម្ភៃលានរៀល (៥០០០ ដុល្លារ) ។ បំណុលគឺជំពាក់ម្ចាស់បំណុលចំនួនប្រាំផ្សេងៗគ្នា៖ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួនបី (អម្រិត អេអឹមឃេ និង CBIRD) និងធនាគារអេស៊ីលីដា និងពីសមាគមឥណទានគ្រូបង្រៀន។ *" គ្រាន់តែក្នុងឆ្នាំ ២០១៣មួយប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំបានទទួលកម្ចីចំនួនបី៖ កម្ចីទីមួយគឺមានចំនួន ៣០០០ ដុល្លារពីធនាគារអេស៊ីលីដា ដែលមានអត្រាការប្រាក់ ១.៧ភាគរយក្នុងមួយខែ ដែលក្នុងនោះខ្ញុំបានដាក់ប្លង់ដីភូមិជាវត្ថុបញ្ចាំ ។ កម្ចីទីពីរពីអម្រិត ដែលមានចំនួន ៣ ០០០ ០០០ រៀល (៧៥០ដុល្លារ) ដែលក្នុងនោះខ្ញុំបានដាក់ប្លង់ដីស្រែជាវត្ថុបញ្ចាំ ។ កម្ចីទីបីពីCBIRD ដែលមានចំនួន ១ ៥០០ ០០០ រៀល (៣៧៥ដុល្លារ)"* កម្ចីដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើត្រូវបានឲ្យដឹងថាត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងព្យាបាលជម្ងឺ(ឆ្លងទន្លេ) សង់ផ្ទះ សង់ថ្លៃទុនចំណាយលើការដាំដុះស្រូវ និងសងបំណុលដែលមានស្រាប់។ ក្នុងរយៈពេលពីរឆ្នាំចុងក្រោយនេះ គ្រួសារនេះបានឲ្យដឹងថា កូនរបស់គាត់ពីរនាក់មានជម្ងឺគ្រុនចាញ់នៅពេលតែមួយដែលបង្ករជាបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើថ្លៃចំណាយលើការព្យាបាលចំពោះគ្រួ

សារ។
(បទសម្ភាសន៍ជាមួយពិសីនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ ក្នុងខេត្តព្រៃវែង)

ខ. ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីក្រៅប្រព័ន្ធ

តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវ យើញថាមានស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីក្រៅប្រព័ន្ធចំនួនពីរប្រភេទ ដែល ប្រតិបត្តិការក្នុងភូមិដែលបានធ្វើការស្ទង់មតិ ។ ប្រភេទទីមួយគឺកម្ចីដែលធ្វើប្រតិបត្តិការដោយផ្អែកលើទំនុកចិត្ត និងការព្រមព្រៀងទៅវិញទៅមករវាងអ្នកផ្តល់កម្ចី និងអ្នកទទួលខ្ចី តាមរយៈបទសម្ភាសន៍នេះ គ្រួសារមួយចំនួនបានឲ្យដឹងថាពួកគាត់ទទួលកម្ចីដោយមិនដាក់វត្ថុបញ្ចាំ ពីព្រោះអ្នកផ្តល់កម្ចីស្គាល់ពួកគាត់យ៉ាងច្បាស់ ។ យ៉ាងណាមិញ អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗដែលបានសម្ភាសន៍ បានបញ្ជាក់ថាពេលបច្ចុប្បន្នពួកគាត់ទាមទារឲ្យមានវត្ថុបញ្ចាំ និងកិច្ចព្រមព្រៀងតាមរយៈកិច្ចសន្យាដែលរៀបរៀង និងរៀបចំឡើងដោយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (មេភូមិ ឬមេឃុំ) (សូមពិនិត្យមើលការដកស្រង់សម្តីខាងក្រោម) ដោយសារធ្លាប់មានការសងយឺត ឬការមិនសង ។ ប្រភេទទីពីរគឺមានការអនុវត្តដែលលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធជាងប៉ុន្តែមិនមានការចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវនោះទេ ។ ពួកគេតម្រូវឲ្យមានកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ដែលមានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរដូចនឹងនីតិវិធីខ្ចីពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ ។ ជាឧទាហរណ៍មួយ គឺជាក្រុមដែលមានឈ្មោះថា សមាគមឥណទានគ្រូបង្រៀន ដែលផ្តល់កម្ចីដល់អ្នកទទួលខ្ចីក្នុងស្រុកបាភ្នំ។ កម្ចីរបស់ពួកគាត់អាចតិចបំផុតចាប់ពី ៥០០០០ រៀល (១២,៥ ដុល្លារ) រហូតដល់ធំបំផុតរហូតដល់ ៤០០០ ០០០រៀល (១០០០ ដុល្លារ) និងគិតការប្រាក់ ៣ភាគរយក្នុងមួយខែ។

> " *ចំពោះអតិថិជនរបស់ពួកយើង ប្រសិនបើចំនួនកម្ចីច្រើន (៤០០០ ០០០រៀល) ពួកយើងនឹងស្នើឲ្យមានកិច្ចសន្យា ដែលពួកគាត់ត្រូវផ្តិតមេដៃ និងដាក់វត្ថុបញ្ចាំដូចជាប្លង់ផ្ទះ និងប្លង់ដី ។ គឺវាផ្អែកទៅលើការចរចារ និងទំនុកចិត្តដែលពួកយើងមានលើអ្នកខ្ចី។ ប្រសិនជាពួកយើងមិនមានទំនុកចិត្តនោះទេ ពួកគាត់ត្រូវដាក់វត្ថុបញ្ចាំ ។ កិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់របស់ពួកយើងត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរភូមិ និងឃុំ ។"* អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងសហគមន៍ ថ្ងៃទី ៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ខេត្តព្រៃវែង។

ខាងឆ្វេង៖ អ្នកផ្តល់កម្ចីក្រៅប្រព័ន្ធក្នុងក្រុងសម្រាប់កម្ចីក្រៅប្រព័ន្ធ។ គឺទាមទារឲ្យមានវត្ថុបញ្ចាំ។
ខាងស្តាំ៖ ខិតប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយពាណិកជ្ជកម្មនៃកម្ចីថ្មី ផ្តល់ជូនមេភូមិ ។ មិនមានអាសយដ្ឋានរបស់ស្ថាប័ននៅក្នុងខិតប័ណ្ណនោះទេ។

ថតរូបដោយ ស៊ឹម សុជាតា
ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤។

យោងទៅតាមអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងសហគមន៍ អ្នកភូមិជាធម្មតាទទួលកម្ចីពីអ្នកផ្តល់កម្ចីឯកជនក្នុងអត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែពី ៣ ទៅ ៥ភាគរយ ដើម្បីយកទៅសងបំណុលដែលបានខ្ចីពីធនាគារក្នុងស្រុក និង/ឬស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវសង ។ ការអនុវត្តនេះជារឿងពេញនិយមក្នុងការធានានូវការសងបំណុលអោយទាន់ពេលវេលា និងមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការខ្ចីលើកក្រោយទៀត។

> " *នៅពេលដល់ពេលត្រូវសងបំណុលដល់អង្គការ* [3] *គ្រួសារដែលជាប់បំណុលមានភាពមមាញឹកក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីប្រភពផ្សេង ហើយពួកគាត់នឹងហ៊ានខ្ចីដោយបង់ការប្រាក់ខ្ពស់ជាងមុន ។ តាមរយៈវិធីសាស្រ្តនេះពួកគាត់អាចក្លាយជាអ្នកខ្ចីដ៏ល្អ និងសងបំណុលទាន់ពេលវេលា និងអាចខ្ចីលើកក្រោយបាន។"* អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងតំបន់ ថ្ងៃទី ១៧ ខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០១៤។ ខេត្តព្រៃវែង។

ក្នុងបទសម្ភាសន៍បីផ្សេងៗគ្នាជាមួយអ្នកតំណាងពីធនាគារអេស៊ីលីដា និងអម្រិត ពួកគាត់បានបញ្ជាក់ថាអត្រានៃការសងប្រាក់កម្ចីរបស់ពួកគេ គឺមានអត្រាខ្ពស់រហូតដល់ទៅជាង ៩៩ភាគរយក្នុងចំណោមគ្រួសារដែលបានខ្ចីទាំងអស់ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ។ ជាឧទាហរណ៍ តាមរយៈអ្នកគ្រប់គ្រងសាខារបស់អម្រិតក្នុងខេត្តព្រៃវែង អត្រាសងប្រាក់មានចំនួន ៩៩.៧ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ។ ជាការសំខាន់ណាស់ក្នុងការស្តាប់លឺនូវមតិយោបល់ និង ការអង្កេតពីអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងសហគមន៍អំពីវិធីសាស្រ្តដែលគ្រួសារជាប់បំណុលបានប្រើដើម្បីសងបំណុលដល់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ/ធនាគារអោយបានទាន់ពេលវេលា ដោយសារតែបទពិសោធន៍នេះមិនមានបញ្ជាក់ក្នុង

[3] អ្នកភូមិហៅស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនិង/ឬធនាគារអេស៊ីលីដាថា *អង្គការ។*

របាយការណ៍អំពីប្រត្តិបត្តិការកម្ចីដ៏ជោគជ័យរបស់ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីនោះទេ ។ ចំពោះគ្រួសារមួយចំនួន ការសងបំណុលយឺត ធ្វើអោយពួកគាត់មិនអាចខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅលើកក្រោយទៀត ។ ចំពោះអ្នកដទៃទៀត វាជាបញ្ហាពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងភាពអាម៉ាសនៅពេលដែលអ្នកផ្សេងដឹងថាគ្រួសាររបស់គេមានជាប់បំណុល ។ ចំពោះអ្នកខ្ចីជាច្រើនទៀតក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ មានបញ្ហាទៅលើការគ្រប់គ្រងនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានផលិតភាពរបស់គាត់ដូចជាដីធ្លី ផ្ទះសម្បែង ឬសត្វពាហនៈសម្រាប់ការអូសទាញ ។

ចាប់តាំងពីខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០១៤ មក គ្រួសារជាប់បំណុលចំនួន ៧ លានរៀល ។ ពួកគាត់អាចសងទៅឲ្យអ្នកផ្តល់ប្រាក់ខ្ចីឯកជនចំនួន ១លានរៀលនៅក្នុងភូមិ ។ កម្ចីនេះគឺមានពេលកំណត់ដែលមានន័យថា អ្នកខ្ចីត្រូវតែសងទាំងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា ។ គ្រួសារមិនចង់ឲ្យអ្នកដទៃលឺជាសាធារណៈថាខ្លួនជាប់បំណុល ហើយមិនអាចសងដែលធ្វើឲ្យគ្រួសារខ្មាសគេនោះទេ ។ ដូចនេះពួកគាត់ត្រូវធ្វើអោយប្រាកដថានៅពេលដែលដល់ថ្ងៃត្រូវសង ពួកគាត់ត្រូវមានលុយសងបំណុល ។ ដូចនេះ គាត់ត្រូវស្វែងរកកម្ចីពីប្រភពដទៃ/អ្នកផ្តល់កម្ចី មិនថាក្នុងរយៈពេលពីរបីថ្ងៃ ឬ ក្នុងមួយខែនោះទេ គ្រួសារត្រូវបង់អត្រាការប្រាក់មួយខែពេញគឺ ៣ភាគរយក្នុងមួយខែ...បទសម្ភាសន៍ជាមួយសុផល ថ្ងៃទ ៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ខេត្តព្រៃវែង។

"ប្តីប្រពន្ធមួយគូមកខ្ចីប្រាក់ពីខ្ញុំ ។ ពួកគាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថាប្លង់ដីស្រែរបស់គាត់ពេលបច្ចុប្បន្ននៅអម្រិត ។ ពួកគាត់ចង់ខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៨០០ ០០០ រៀលពីខ្ញុំ និងសន្យាសងវិញក្នុងរយៈពេលមួយខែ *បើមិនដូចនេះទេ* ពួកគាត់នឹងលក់*ដី*ស្រែមកឲ្យខ្ញុំ។ ប្រពន្ធគឺជាអ្នកដែលបានខ្ចី *(ដាក់ឈ្មោះរបស់នាងលើបញ្ជីរបស់ខ្ញុំ)* ហើយប្តីជាសាក្សី។ ខ្ញុំបានយល់ព្រមក្នុងការឲ្យលុយគាត់ខ្ចីពីព្រោះខ្ញុំស្គាល់ពួកគាត់យ៉ាងច្បាស់ ដូចនេះពួកគាត់មិនចាំបាច់ដាក់អ្វីជាវត្ថុបញ្ចាំទាំងអស់ ។ មួយខែក្រោយមក ពួកគាត់មិនអាចស្វែងរកប្រាក់សងខ្ញុំវិញបាន ដូចនេះពួកគាត់បាននិយាយថាគាត់នឹងលក់ដីស្រែមកឲ្យខ្ញុំ ។ មានការព្រមព្រៀងក្នុងតម្លៃ ១៦៥០ ០០០ រៀល *(៤១២.៥ ដុល្លារ)* សម្រាប់ដីស្រែ ១៥ អា ។ ខ្ញុំបានបង់ជូននូវប្រាក់ដែលសេសសល់នៃតម្លៃដីស្រែ និងបានទៅការិយាល័យអម្រិតនៅព្រៃវែងជាមួយប្តី ដើម្បីបង់នឹងទទួលបានប្លង់ដីស្រែ។ ឥឡូវនេះដីស្រែនេះជារបស់ខ្ញុំ។" អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងសហគមន៍ ថ្ងៃទី ១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤។

ប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងសហគមន៍ គឺពឹងផ្អែកយ៉ាងសំខាន់លើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅគ្រប់មូលដ្ឋានទាំងអស់ ។ ក្នុងសហគមន៍ជាច្រើន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ដូចជាសមាជិករបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ឬប្រធានភូមិ) ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងគណៈកម្មាធិរបស់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការសម្របសម្រួលអោយមានការអនុវត្តដោយរលូននូវការខ្ចី និងការសងត្រលប់វិញ ។ ការងារទាំងនេះរួមមានការទទួលស្គាល់នៃម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដែលគ្រួសារខ្ចីប្រាក់ដាក់ជាវត្ថុបញ្ចាំ ឬបញ្ជាក់ថាតើពួកគាត់មានជាប់បំណុលជាមួយនឹងភ្នាក់ងារដទៃឬក៏អត់ ។ អ្នកផ្តលព័ត៌មានមួយចំនួន ដែលអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានបញ្ជាក់ថា ជារឿយៗ បុគ្គលិក/ភ្នាក់ងារឥណទានជម្រាបអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពីប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ និងស្វែងរកកិច្ចសហការនិងការគាំទ្រ។

មានសំណួរត្រូវបានលើកឡើង សួរជុំវិញកាលើកទឹកចិត្ត និងផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងដែលអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានទទួលបានពីការរួមចំណែក និងកិច្ចសហការនេះ ។ បុគ្គលិកធនាគារអេស៊ីលីដា បានបញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចសម្ភាសន៍ដោយត្រង់ៗថា មិនមានផលប្រយោជន៍ណាមួយដែលធានាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ជូនដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននោះទេ ។ អម្រិតបានបន្តថាដូចគ្នាផងដែរ។ ខណៈពេលដែលនេះជាតួនាទីរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានក្នុងការត្រួតពិនិត្យរាល់សកម្មភាពទាំងអស់ ដែលបានកើតឡើងក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ការងារទាំងនេះបានចំណាយពេលយ៉ាងច្រើនរបស់ពួកគាត់ក្នុងការចូលរួមពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដោយមិនបានទទួលផលប្រយោជន៍អ្វីទាំងអស់ ។ ហើយនេះធ្វើអោយមានការចោទជាសំណួរឡើង ថាតើវាពិតដែរឬទេ ដែលអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពិតជាមិនបានទទួលការលើកទឹកចិត្តជាហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីធ្វើអោយគាត់ចូលរួមក្នុងប្រតិបត្តការរបស់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនោះ ជាពិសេសដោយដឹងថាក្នុងឃុំមួយអាចមានស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុច្រើនជាងប្រាំស្ថាប័នធ្វើប្រតិបត្តិការទៅទៀតនោះ ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានក៏ត្រូវការឈានជើងចូលដោះស្រាយនៅពេលដែលមានជម្លោះដែលអាចកើតមានឡើងក្នុងប្រតិបត្តិការខ្ចី-សង ដូចដែលបានពន្យល់ក្នុងចំនុចទីពីខាងក្រោម។

" *ខ្ញុំជាហិរញ្ញិករបស់គណៈកម្មាធិការផ្តល់កម្ចីរបស់អម្រិត ទទួលខុសត្រូវលើក្រុមកម្ចីចំនួន ៧ក្រុមក្នុងភូមិចំនួន ៧ ។ តួនាទីរបស់ខ្ញុំគឺធ្វើការធានាថាសមាជិកសងបំណុលទៅអោយស្ថាប័នវិញបានទាន់ពេលវេលា ។ ពេលដែលខ្ញុំទៅប្រជុំ គណៈកម្មាធិការជាលើកដំបូង ខ្ញុំបានគិតថាខ្ញុំត្រូវបានចាត់តាំងដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ប៉ុន្តែការពិត វាជាការអញ្ជើញពីអម្រិតដើម្បីឲ្យខ្ញុំធ្វើជាសមាជិកក្នុងគណៈកម្មាធិការនេះ។*" បទសម្ភាសន៍ដោយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ ខេត្តព្រៃវែង ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤។

" ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ប្រាសាក់បានដកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនពីសហគមន៍នេសាទក្នុងឃុំរបស់ខ្ញុំ ។ មានគ្រួសារចំនួន ១២ ដែលបានខ្ចីប្រាក់ពីប្រាសាក់ ។ ពេលដែលបុគ្គលិករបស់ប្រាសាក់មកប្រមូលការសងប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ គ្រួសារមួយចំនួនអាចមានលទ្ធភាពសង តែគ្រួសារមួយចំនួនមិនមានលទ្ធភាព ។ មានពេលមួយគ្រួសារទាំង ១២ ចង់ធ្វើបាតុកម្ម ក្នុងគោលបំណងស្នើដល់ប្រាសាក់ឈប់ដាក់សំពាធក្នុងការសង ហើយពួកគាត់បានគម្រាមថាមិនសងបំណុលទៀតផង ។ ពួកគាត់បានហៅទូរស័ព្ទមកខ្ញុំដើម្បីជម្រាបខ្ញុំ ហើយបានស្នើរធ្វើបាតុកម្ម ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំមានការព្រួយបារម្ភ ដូចនេះខ្ញុំឲ្យដំបូន្មានដល់គ្រួសារទាំង ១២ កុំទាន់អាលប្រញាប់ធ្វើដូចនេះ ហើយទុកឲ្យអាជ្ញាធរធ្វើការសម្របសម្រួល...." បទសម្ភាសន៍ជាមួយ អ្នកផ្ដល់ព័ត៌មានសំខាន់ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤ ។ (សូមពិនិត្យមើលករណីលម្អិតខាងក្រោមក្នុងប្រអប់ IV នៅចុងបញ្ចប់នៃផ្នែកនេះ)។

ជាការអះអាងដោយច្បាប់មូលដ្ឋានរបស់សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី មិនមានក្របខណ្ឌច្បាប់ជាក់លាក់ណាមួយតាក់តែងឡើងសម្រាប់គ្រប់គ្រងកម្រិតនៃអត្រាការប្រាក់កម្ចីដែលផ្ដល់ដោយស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងប្រទេសកម្ពុជានោះទេ ។ មាត្រា ១ នៃប្រកាសស្ដីពីសេរីភាវូបនីយកម្មនៃអត្រាការប្រាក់បានចែងថា "ធនាគារ និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ចំពោះប្រាក់សន្សំ និងអត្រាការប្រាក់លើប្រាក់កម្ចីទាំងចំពោះរូបិយប័ណ្ណក្នុងស្រុក និងរូបិយប័ណ្ណបរទេសដោយយោងទៅតាមគោលនយោបាយអត្រាការប្រាក់ និង លទ្ធភាពរបស់ស្ថាប័ននីមួយៗ" (ធនាគារជាតិ ឆ្នាំ ២០០៩) ។ វាជាការទុកអោយទីផ្សារជាអ្នកសម្រេច ហើយគេជឿថាការប្រកួតប្រជែងទាញចុះនូវតម្លៃអត្រាការប្រាក់កម្ចី ។ យ៉ាងណាមិញ ធនាគារនិងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបង្ហាញនិងផ្ញើរអំពីអត្រាការប្រាក់ជាមធ្យមដែលគេបានកំណត់សម្រាប់ការសន្សំនិងកម្ចី ទៅអោយធនាគារជាតិជារៀងរាល់ខែ ។ ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកខ្ចីទាំងអស់ ធនាគារជាតិតម្រូវឲ្យស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ធ្វើការគណនាអត្រាការប្រាក់ដោយផ្អែកទៅលើគោលការណ៍រំលោះចំនួនកម្ចីនៅគ្រាដែលគេចាប់ផ្ដើមធ្វើការសង ។ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់មួយរូបពីធនាគារជាតិកម្ពុជា (NBC) បានអះអាងថា ធនាគារជាតិមានទស្សនៈថា គ្រប់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានប្រតិបត្តិការ ត្រូវធានាថាពួកគេអាចជម្រាបដល់អ្នកខ្ចីរបស់ខ្លួនពីព័ត៌មានទាំងអស់ជាពិសេសលើអត្រាការប្រាក់ អំពីថាតើអតិថិជនកំពុងបង់ប្រាក់លើអ្វី តើអ្វីជាការពិន័យចំពោះការបង់ប្រាក់យឺត និងមូលហេតុ ។ ដោយយោងទៅតាមនេះ ធនាគារជាតិសង្ឃឹមថានឹងមាការធានាបានថា មានការការពារដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ហើយការងារនេះត្រូវបានអនុវត្តដោយស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (RDB) ដែលត្រូវបានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការជាធនាគារឯកទេស ទទួលបានមូលនិធិពីថវិការជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា AFD កម្ចីពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និង កម្ចីពីមូលនិធិអន្តរជាតិដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម (RDB ឆ្នាំ ២០១៤) ។ ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ការវិនិយោគដោយការឧបត្ថម្ភធនហិរញ្ញវត្ថុដោយរដ្ឋាភិបាល (៨លានដុល្លារ) សម្រាប់ពង្រីកការនាំចេញស្រូវនិងអង្ករ បានផ្តល់ទៅអោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ ខណៈពេលដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទបានចាប់ដៃគូ[4]ជាមួយស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងសមាគមកសិករមួយចំនួន បើប្រៀបធៀបទៅនឹងស្ថាប័នពាណិជ្ជកម្មដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធត្រឹមត្រូវដូចជាសមាគមរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវជាដើម ឃើញថាមិនមានការពិចារណាពិសេសណាមួយដល់កសិករខ្នាតតូច ឬបណ្តាញកសិករសហគមន៍ក្នុងការទទួលបានឥណទាន/កម្ចីនោះទេ ។

ក. គម្រោងសន្សំប្រាក់ដែលបង្កើតដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

នៅក្នុងស្រុកបរិបូរណ៍ អង្គការ AEC បានសម្របសម្រួលក្រុមសន្សំសហគមន៍នៅក្នុងឃុំចំនួន ២ ។ ក្រុមសន្សំប្រមូលប្រាក់សន្សំ ការប្រាក់ និងការសងប្រាក់ពីសមាជិកក្រុមនិងអ្នកខ្ចីប្រចាំត្រីមាស ។ ជាដំបូង ប្រាក់កម្ចីសម្រាប់សមាជិកគឺយកអត្រា ២ភាគរយក្នុងមួយខែ ។ គំរូសន្សំប្រាក់របស់អង្គការ AEC មានគោលបំណងក្នុងការចងក្រងសហគមន៍ និងប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំមួយផ្នែកដើម្បីជាប្រភពគាំទ្រសកម្មភាពយុទ្ធនាការ ។ នៅពេលដែលគម្រោងសន្សំប្រាក់ស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលឆ្នាំដំបូង អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍នៅក្នុងការសិក្សានេះបានរាយការណ៍ថា គេបានប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីពីគម្រោងសន្សំប្រាក់នេះ ។ យ៉ាងណាមិញ នៅក្នុងភូមិចំនួន ២ នៅក្នុងស្រុកស្វាយអន្ទរ ខេត្តព្រៃវែង អង្គការ COFAP ធ្វើការលើមូលនិធិបង្វិលជាមួយនឹងកម្មវិធីផ្សេងទៀតរបស់អង្គការ ។ ប្រាក់កម្ចីត្រូវផ្តល់ទៅឱ្យសមាជិកដោយមិនយកការប្រាក់នៅក្នុងកម្មវិធីជីវភាព ។ វដ្តប្រាក់កម្ចីមានរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១២ ខែ ។ ចំនួនប្រាក់កម្ចីអតិបរមាក្នុងមួយគ្រួសារគឺ ១ លានរៀល ។ គម្រោង PADEE នៅក្នុងស្រុកបាភ្នំគាំទ្រគម្រោងសន្សំប្រាក់ដែលបង្កើតដោយកសិករ ហើយប្រាក់កម្ចីបានពីគម្រោងនេះ សមាជិករបស់ខ្លួនអាចយកទៅគាំទ្រសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងកសិកម្មបាន ។

---

[4] យោងតាមព័ត៌មានពីគេហទំព័ររបស់ RDB ដៃគូបច្ចុប្បន្នរបស់ RDB រួមមានអង្គរកសិកម្មរុងរឿង បៃតង សមាគមន៍កសិករ Aid (បន្ទាយមានជ័យ) CBIRD (អាជីវកម្មកម្ពុជាដែលបានសមាហរណកម្មក្នុងភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខេត្តបាត់ដំបង) ការកសាងសហគ្រិនភាពកម្ពុជា CHC (ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ) EAP មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍សហភាពកម្មករ ហត្ថាកសិករ ឥណទានពលរដ្ឋរុងរឿងអិលធីឌី សមាគមខ្មែរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (ខេត្តបាត់ដំបង) MAXIMA Mikroheranhvato Co.Ltd សម្ព័ន្ធសមាគមរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវកម្ពុជា គ្រឹស្តទានពិសិដ្ឋអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ខូអិលធីធី សាមិ៉កមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមនៅជនបទ សិលានិធិអិលធីឌី។

ខ. ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីសម្រាប់ព្យាបាលជម្ងឺ

ធាតុផ្សំសំខាន់នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ គឺស៊ើបអង្កេតអំពីចំនួនទឹកប្រាក់កម្ចីដែលអ្នកចូលរួមធ្វើបទសម្ភាសន៍ក្នុងចំណោមប្រជាជនដែលបានស្ទង់មតិយកទៅបង់ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ។ របកគំហើញពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបង្ហាញថា គ្រួសារដែលបានធ្វើបទសម្ភាសន៍ចំនួន ៥៦.៤ភាគរយ (n= ៧៥) ធ្លាប់ខ្ចីប្រាក់ដើម្បីយកទៅបង់ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺនៅក្នុងរយៈពេល ២ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ក្នុងចំណោមចំនួនភាគរយនេះ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ចំនួន ២៣ភាគរយ បានខ្ចីប្រាក់ក្នុងរយៈពេល ៦-១២ ខែចុងក្រោយនេះ ។ អ្នកចូលរួមចំនួន ១៩.៥ភាគរយ បានខ្ចីប្រាក់ក្នុងចន្លោះពី ១៩-២៤ ខែ និង ចំនួន ១៥ភាគរយបានខ្ចីប្រាក់នៅក្នុងរយៈពេល ៦ ខែចុងក្រោយ ។

ចាប់តាំងពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ កូនខ្ញុំទាំង ២ នាក់កើតជម្ងឺគ្រុនចាញ់ ។ ដំបូង កូនប្រុសខ្ញុំក្តៅខ្លួនខ្លាំង ហើយខ្ញុំបានហៅគ្រូពេទ្យនៅក្នុងភូមិត្រពាំងធំឱ្យមកព្យាបាលកូនខ្ញុំនៅផ្ទះ។ ពីរថ្ងៃក្រោយបន្ទាប់ពីគ្រូបពេទ្យបានព្យូរស៊ើរ៉ូម និងឱ្យថ្នាំរួច កូនខ្ញុំនៅតែមិនធូរស្រាលឡើយ ដូច្នេះខ្ញុំត្រូវធ្វើតេស្តឈាម ។ លទ្ធផលចេញមកបង្ហាញថាកូនខ្ញុំមានជម្ងឺគ្រុនចាញ់ ។ ជាអកុសល ជម្ងឺរបស់កូនខ្ញុំឈានដល់ដំណាក់កាលធ្ងន់ធ្ងររួចទៅហើយ ដោយសារគាត់បន្ទោរបង់មកមានលាយឈាម ។ ខ្ញុំបារម្ភណាស់ ។ ខ្ញុំបាននាំគាត់ទៅរកពេទ្យឯកជននៅស្វាយអន្ទរ ហើយគាត់ក៏បានជាសះស្បើយរយៈពេល ៤ ថ្ងៃក្រោយ ។ យើងបានធ្វើតេស្តឈាមម្តងទៀត និងចេញវេជ្ជបញ្ជាថ្នាំ ។ គ្រូពេទ្យបានព្យូរស៊ើរ៉ូម និងចាក់ថ្នាំ ។ ខ្ញុំចំណាយអស់ប្រាក់ប្រហែល ៣៣ ម៉ឺនរៀល ។ ថ្លៃអាហារ និងថ្លៃចំណាយចាំបាច់ផ្សេងទៀតអស់ ១៧ ម៉ឺនរៀល ជាសរុបខ្ញុំចំណាយអស់ ៥០ ម៉ឺនរៀល (១២៥ ដុល្លារអាមេរិក) ។ បន្ទាប់ពីកូនប្រុសខ្ញុំបានជាសះស្បើយ កូនស្រីខ្ញុំកើតជម្ងឺគ្រុនចាញ់ម្តង ។ ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំបានអញ្ជើញលោកគ្រូពេទ្យដដែលមកពីភូមិត្រពាំងធំមកព្យាបាលនាង បន្ទាប់មកនាងក៏បានជាសះស្បើយ ។ លើកនេះខ្ញុំចំណាយអស់ ២៧ ម៉ឺនរៀល (៦៧.៥ ដុល្លារអាមេរិក) សម្រាប់ការព្យាបាលអស់រយៈពេល ១ សប្តាហ៍ ។

ខ្ញុំបានចំណាយប្រាក់ដែលប្តីខ្ញុំផ្ញើមកពីថៃទាំងអស់ចំនួន ៨ ពាន់បាត ។ ជាសំណាងល្អដែលគាត់បានផ្ញើប្រាក់មកផ្ទះមុនពេលដែលកូនទាំង ២ ឈឺ បើមិនដូច្នោះទេ ខ្ញុំនឹងទៅខ្ចីប្រាក់គេដើម្បីយកទៅព្យាបាលជម្ងឺកូន ។ (បទសម្ភាសន៍ជាមួយចន្ទ នៅថ្ងៃទី ៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ខេត្តព្រៃវែង)។

ការចំណាយលើថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ត្រូវបានឲ្យដឹងដោយគ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិថាជាចំណាយមួយក្នុងចំណោមចំណាយធំៗចំនួន ៣ នៅក្នុងគ្រួសារ ។ ចំណាយថ្លៃអាហារ តាងឱ្យចំណាយទី ១ និងច្រើនបំផុតនៅក្នុងគ្រួសារ (៨៣ភាគរយ n= ១១០) បន្ទាប់មកគឺចំណាយលើថ្លៃព្យាបាល (៦០ភាគរយ n= ៨០) និងចំណាយសង្គម ដូចជាពិធីការ/ពិធីបុណ្យ (៣៦ភាគរយ n= ៤៨) (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ ៥) ។ ជាថ្មីម្តងទៀត អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានបញ្ជាក់សារជាថ្មីថាថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺជាចំណាយសំខាន់មួយដែលពួកគាត់ត្រូវចំណាយ ។

ការចំណាយលើសេវាសុខភាព គឺជាចំណាយដ៏ចាំបាច់នៅក្នុងគ្រួសារ ហើយត្រូវចំណាយប្រាក់ច្រើន ។ របកគំហើញពីអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ច្រើនជាង៥៦ភាគរយដែលខ្ចីប្រាក់ដើម្បីចំណាយលើសេវាសុខភាពតែមួយមុខ គឺជាបញ្ហាសំខាន់ ហើយបញ្ហានេះបានបញ្ជាក់ពីកម្រិតខ្ពស់នៃការចំណាយពីហោប៉ៅរបស់គ្រួសារនៅជនបទ ជាពិសេសគ្រួសារក្រីក្រ និងក្រីក្របំផុត ដែលវាធ្វើឱ្យពួកគេកាន់តែក្រជាងមុនទៅទៀត ដោយសារតែអត្រាការប្រាក់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងការរស់នៅ និងការប្រើប្រាស់មិនមែនសម្រាប់ផលិតកម្មមានកម្រិតខ្ពស់ ។

គ. ការប្រើប្រាស់សេវាសុខភាព

លទ្ធផលនៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះមិនខុសពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវមុនៗពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់សេវាថែទាំសុខភាពនោះទេ ។ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ចំនួន ២ ភាគ ៣ តាមការស្ទង់មតិនេះចូលចិត្តប្រើសេវាសុខភាពរបស់ស្ថាប័នឯកជន ខណៈដែលចំនួន២៨ភាគរយ ចូលចិត្តប្រើសេវាសុខភាពសាធារណៈ នៅពេលដែលពួកគាត់ឬក្រុមគ្រួសារគាត់មានជម្ងឺ ។ ជារឿយៗ ពួកគេធ្វើការរងចាំ និងមើលការវិវឌ្ឍន៍នៃជម្ងឺ ហើយជាចុងក្រោយសម្រេចចិត្តទៅរកការព្យាបាលពីសំណាក់ពេទ្យឯកជនមុននឹងទៅរកការព្យាបាលកម្រិត (កម្រិតខ្ពស់ជាងនេះ) មួយផ្សេងទៀត ។ ការពន្យារពេលព្យាបាលជម្ងឺនេះ បណ្តាលឱ្យការចំណាយព្យាបាលកាន់តែច្រើន ឬធ្វើឱ្យជម្ងឺកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ។ ដោយអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ខាងក្រោមបានបង្ហាញឱ្យដឹង ៖

រូបភាពទី១២៖ ការប្រើប្រាស់សេវាព្យាបាលជម្ងឺ

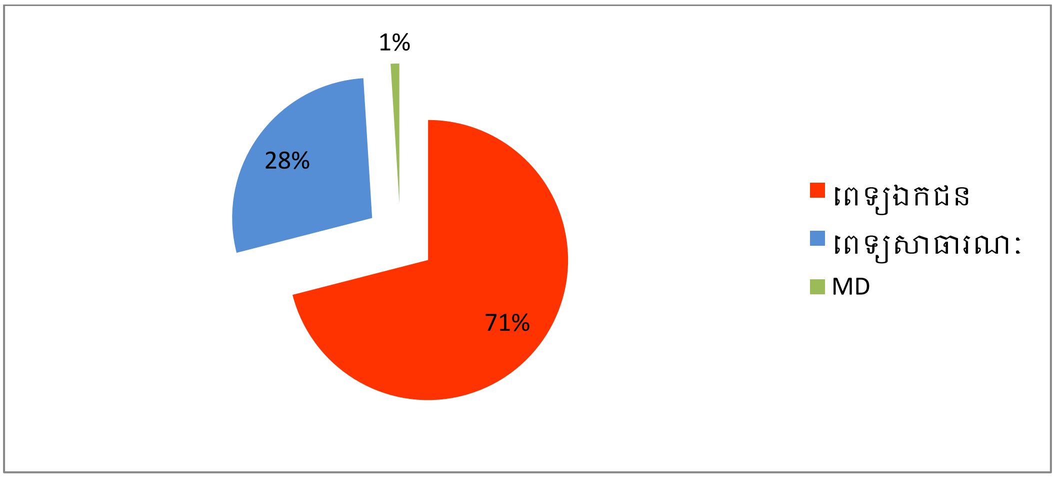

នាពេលថ្មីៗនេះ កូនប្រុសខ្ញុំមានជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម ។ ដំបូងខ្ញុំយកកូនខ្ញុំទៅរកពេទ្យឯកជននៅក្នុងភូមិ ។ ប៉ុន្តែកូនខ្ញុំមិនបានធូរស្បើយឡើយ ដូច្នេះខ្ញុំក៏បញ្ជូនគាត់ទៅគ្លីនិកឯកជននៅក្រុងពន្លៃ (ប្រហែល៦គីឡូម៉ែត្រពីភូមិ)។ ខ្ញុំចំណាយអស់ប្រាក់ប្រហែល ៦០ ម៉ឺនរៀលទៅលើថ្នាំពេទ្យ ក្នុងពេលព្យាបាលរយៈពេល ២ ខែចុងក្រោយនេះ ។ ខ្ញុំបានខ្ចីប្រាក់ ២០ ម៉ឺនរៀលពីម្តាយខ្ញុំ និងបានយកលុយសន្សំទៅចំណាយលើថ្លៃព្យាបាលនោះ ។ កូនប្រុសខ្ញុំនៅមិនទាន់ជាសះស្បើយពេញលេញនៅឡើយទេ ហើយខ្ញុំត្រូវនាំគាត់ទៅរកពេទ្យម្តងទៀត ។ (បទសម្ភាសន៍ជាមួយថាវី នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង)

ដូចក្នុងរូបភាពទី ១៣ បានចង្អុលបង្ហាញចំនួនអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ រាយការណ៍ថា ពួកគាត់ទៅមណ្ឌលសុខភាពនៅពេលពួកគាត់មានជម្ងឺ មានចំនួនខ្ពស់បំផុតគឺ (៣៨ភាគរយ) បន្ទាប់មកគឺចំនួនអ្នកដែលទិញថ្នាំពីឱសថស្ថាន និងទៅគ្លីនិកឯកជនក្នុងស្រុក (ចំនួន ៣២ភាគរយ) ។ ក៏ប៉ុន្តែ គ្រួសារដែលចូលរួមធ្វើបទសម្ភាសន៍ដែលប្រើសេវាការព្យាបាលនៅតែមានចំនួនតិចនៅឡើយសម្រាប់ជម្រើសទាំងអស់។

រូបភាពទី១៣៖ អាកប្បកិរិយាក្នុងការស្វែងរកការព្យាបាលជម្ងឺ

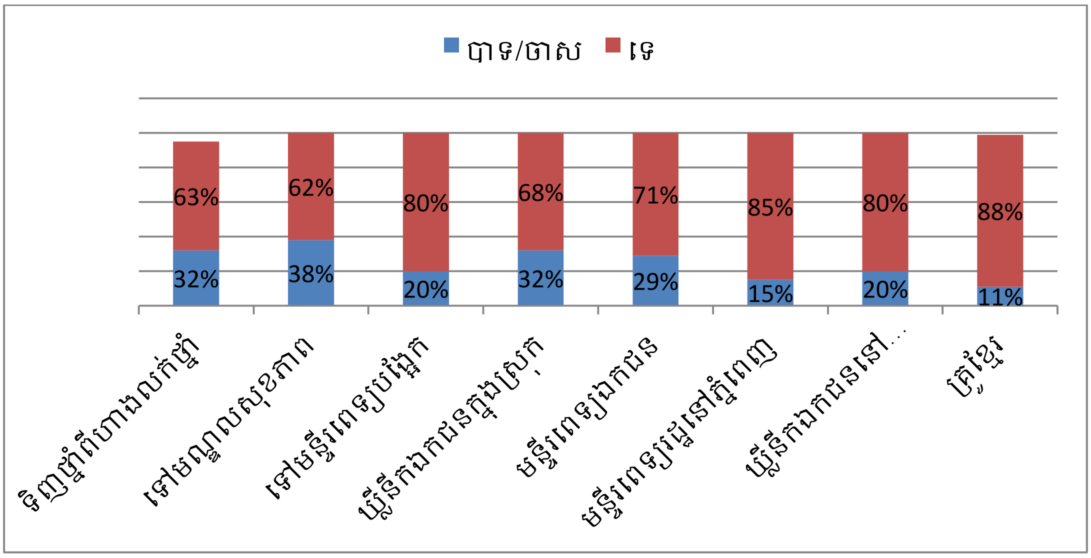

ក្រាហ្វិកនៅខាងស្តាំបង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈមចំបងចំនួន ៥ ដែលបានរៀបរាប់ដោយអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់សេវាថៃទាំសុខភាព ។ ការខ្វះលុយកាក់សម្រាប់ចំណាយលើការព្យាបាលជម្ងឺត្រូវបានរាយការណ៍ថាជាកត្តាប្រឈមខ្លាំងបំផុត (៦១ភាគរយ) ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ (៥៩ភាគរយ) និង ការខាតពេលមើលអ្នកជម្ងឺនិងថ្លៃសេវា (៥៥ភាគរយ) ។ របកគំហើញពីបញ្ហាប្រឈមគន្លឹះ បានអះអាងជាថ្មីពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវមុនៗអំពីកត្តាចំបងៗដែលរារាំងប្រជាជនក្រីក្រមិនអោយទទួលបានសេវាថៃទាំសុខភាព ទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចំណាយលើសេវា និងការខាតបាត់បង់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ។ សូមពិនិត្យមើល (Annear, Wilkinson et al ឆ្នាំ ២០០៦) ចំពោះជម្រើសព្យាបាលជម្ងឺពេលមានសមាជិកគ្រួសារឈឺ អ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបញ្ជាក់ថាពួកគាត់តែងតែទៅរកសេវាព្យាបាលជម្ងឺពីពេទ្យឯកជនជាជាងទៅមណ្ឌលសុខភាពសាធារណៈ ដែលមានចំនួន៧១ភាគរយបើប្រៀបទៅនឹង២៨ភាគរយ (សូមមើលតារាងលេខ ៧ ខាងក្រោម) ។ ដំណើរការមណ្ឌលសុខភាពសាធារណៈនៅក្នុងតំបន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ នៅតែជាបញ្ហាគួរអោយបារម្ភ ដោយសារមូលហេតុមួយចំនួន ។ មូលហេតុមួយក្នុងមូលហេតុផ្សេងៗ គឺកង្វះធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គាំទ្រដំណើរការរបស់មណ្ឌលសុខភាព ដូចមានចង្អុលបង្ហាញនៅក្នុងបទសម្ភាសន៍ ។ ក្រៅពីចំងាយ[5]ពីផ្ទះ/ភូមិទៅមណ្ឌលសុខភាព ក្រុមការងារ

[5] ចំងាយមិនមែនជាបញ្ហាសំខាន់នៅក្នុងភូមិដែលយើងបានស្រាវជ្រាវទេ ដោយសារចំងាយនៅជិតមណ្ឌលសុខភាព

ស្រាវជ្រាវបានសង្កេតឃើញថា ជាទូទៅ បុគ្គលិកសុខាភិបាលធ្វើការ និងប្រតិបត្តិការមណ្ឌលសុខភាពនៅពេលព្រឹក[6] ។

តារាងទី ៧៖ ការប្រើប្រាស់មណ្ឌលសុខភាពសាធារណៈ និងគ្លីនិកឯកជន

ការប្រើប្រាស់សេវាសុខភាព	ចំនួន	ភាគរយ
មណ្ឌលសុខភាពសាធារណៈ	37	28
គ្លីនិកឯកជន	94	70.7
ខ្វះទិន្នន័យ	2	1.3
សរុប	133	100

ចំពោះការទទួលបានសេវាសុខភាពដោយឥតគិតថ្លៃ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់យើងបានរកឃើញថាអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ចំនួន២៤ភាគរយ (n= ៣២) បានរាយការណ៍ថាពួកគាត់ធ្លាប់ទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពដោយឥតថ្លៃ និងចំនួន៧៦ភាគរយ (n= ១០១) មិនទទួលបានសេវាដោយឥតគិតថ្លៃនោះទេ ។ ចំពោះអ្នកចូលរួមផ្តល់បទសម្ភាសន៍ដែលធ្លាប់ទទួលបានសេវាព្យាបាលជម្ងឺដោយឥតគិតថ្លៃ ពួកគាត់ទទួលបានតាមរយៈកាតមូលនិធិសមធម៌សុខភាព (១៨.៨ភាគរយ) ដែលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាអ្នកចំណាយ (១០ភាគរយ) ហើយចំនួនអ្នកដែលទទួលបានការលើកលែងពីស្ថាប័នផ្តល់សេវាសុខភាពនៅតែមានចំនួនទាប (៣ភាគរយ) ។ នៅក្នុងភូមិដែលយើងបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង អង្គការ RHAC កំពុងអនុវត្តកម្មវិធីមូលនិធិសមធម៌សុខភាព ដែលគ្រួសារក្រីក្រនិងក្រីក្របំផុតដែលជាអ្នកកាន់កាតមូលនិធិសមធម៌សុខភាពអាចប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពនៅមណ្ឌលសុខភាព និង មន្ទីរពេទ្យបង្អែកនៅពេលចាំបាច់ ។ ទីតាំងមូលនិធិសមធម៌សុខភាពជាច្រើនទៀតនឹងរំពឹងថាត្រូវបានពង្រីកបន្ថែមដូចដែលបានលើកឡើងដោយប្រធានមណ្ឌលសុខភាព និងនាយកស្រុកប្រតិបត្តិដែលបានសម្ភាសន៍នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងព្រៃវែង ដែលនេះរំពឹងថាមានការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពបានកាន់តែទូលាយដល់គ្រួសារក្រីក្របំផុត (I&II) ។ ក៏ប៉ុន្តែ វាមានតម្រូវការអោយមានការលើកកំពស់លើការយល់ដឹងអំពីមូលនិធិសមធម៌សុខ

[6] ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវបានធ្វើបទសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងប្រធានមណ្ឌលសុខភាពមួយនៅពេលរសៀល ហើយគាត់មកបើកទ្វារចូលទៅក្នុងមណ្ឌលសុខភាព ។ ក្នុងអំឡុងពេលសម្ភាសន៍រយៈពេលជិត ២ ម៉ោង គ្មានអ្នកណាម្នាក់មកមណ្ឌលសុខភាពនោះទេ

ភាព ហើយនិងអំពីរបៀបប្រើប្រាស់មូលនិធិសមធម៌សុខភាពដល់គ្រួសារដែលមានកាត ដើម្បីធានាថាពួកគាត់អាចប្រើប្រាស់សេវាកម្មចាំបាច់បាន ហើយរាល់បញ្ហាប្រឈមត្រូវដោះស្រាយ ។

៣.៤ ផលប៉ះពាល់ពីបំណុល និងយន្តការដោះស្រាយបញ្ហារបស់គ្រួសារ

យន្តការដោះស្រាយដែលក្រុមគ្រួសារនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានប្រើប្រាស់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាបំណុល និង បញ្ហាសុខភាព គឺជាយន្តការដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងបញ្ហាផ្សេងៗទៀត ។ តាមរយៈការអង្កេត ឃើញថាក្រុមគ្រួសារដែលបានស្ទង់មតិពឹងផ្អែកលើការខ្ចីបំណុលថ្មីពីប្រភពហិរញ្ញវត្ថុក្នុងប្រពន្ធ័ និងក្រៅប្រពន្ធ័ដើម្បីចំណាយទៅលើសេវាសុខភាព និង សងបំណុលព្រមទាំងលក់អង្ករ និង/ឬសត្វពាហនៈ និងចំណាកស្រុកដើម្បីរកចំណូលបន្ថែម ។

ចំណាកស្រុកទៅរកការងារធ្វើទាំងតាមរដូវកាល និង ជាអចិន្ត្រៃយ៍ គឺជាយន្តការដោះស្រាយបំណុលរបស់ក្រុមគ្រួសារនៅក្នុងភូមិដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ។ គោលដៅចំណាកស្រុកក្នុងប្រទេស រួមមានការងាររោងចក្រនៅភ្នំពេញ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ការងារសំណង់ និងចំការជាពិសេសនៅក្រុមហ៊ុនសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនៅក្រចេះ ខេត្តពោធិសាត់ កំពង់ចាម មណ្ឌលគីរី ភ្នំពេញ ឬតំបន់ផ្សេងនៅតាមព្រំដែនខ្មែរថៃ ។ បទសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅនៅខេត្តព្រៃវែង បង្ហាញពីបាតុភូតនៃការកើនឡើងចំនួនអ្នកចំណាកស្រុកទៅធ្វើការនៅក្នុងផ្នែកសំណង់ រោងចក្រអេឡិចត្រូនិច ចំណីអាហារ និងដែកនៅក្នុងប្រទេសថៃ ។ គ្រួសារខ្លះដែលក្រុមការងារស្រាវជ្រាវបាននិយាយជាមួយបានទៅធ្វើការនៅប្រទេសថៃដោយស្របច្បាប់ ខណៈពេលដែលអ្នកខ្លះទៀតប្រើវិធីក្រៅផ្លូវច្បាប់ដើម្បីបានទៅប្រទេសថៃ ។ សេចក្តីដកស្រង់ខាងក្រោមបានបង្ហាញពីយន្តការដែលក្រុមគ្រួសារមើលឃើញថាការចំណាកកស្រុកទៅរកការងារ ជាវិធីដោះស្រាយបំណុលគ្រួសារ។

> *"ខ្ញុំមិនទាន់ខ្ចីបុលនៅឡើយទេ ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំអាចជាប់បំណុលផ្សេងប្រសិនបើស្ថានភាព (សុខភាព) ឪពុកខ្ញុំមិនល្អប្រសើរនោះ ។ ខ្ញុំនឹងលក់ដីស្រែខ្លះ ប្រសិនបើមិនគ្រប់ ខ្ញុំគ្មានជម្រើសទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំនឹងខ្ចីប្រាក់បន្ថែមពីបងប្អូនខ្ញុំ ។ អត្រាការប្រាក់ទាបជាងស្ថាប័នទាំងនោះ (សំដៅលើស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ) ហើយ ដោយសារខ្ញុំគ្មានទ្រព្យសម្បត្តិអ្វីផ្សេងទៀតសម្រាប់ដាក់បញ្ចាំ.... ប្រាក់ដែលកូនស្រីខ្ញុំផ្ញើមក ខ្ញុំបានយកទៅបង់ការប្រាក់ ចំណាយលើថ្លៃព្យាបាលឪពុកខ្ញុំ និងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ជាពិសេសថ្លៃអាហារ ។ ដោយសារតែប្រាក់បញ្ញើរមិនមានអីច្រើននោះទេ ដូចនេះខ្ញុំមិនអាចសងបំណុលអស់នោះទេ"* បទសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងពិសី នៅថ្ងៃទី ៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តព្រៃវែង។

ក្រៅពីការងាររោងចក្រ និងសំណង់ អ្នកភូមិនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ នៅក្នុងស្រុកបរិបូរណ៍ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ពួកគាត់អាចធ្វើការជាពលករនៅចំការដំឡូងនៅក្រុមហ៊ុនភាពីម៉ិច ។ នេះជាឱកាសការងារសម្រាប់អ្នកដែលស្វែងរកការងារតាមរដូវកាល ឬអចិន្ត្រៃយ៍នៅចំការ ។ ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃបើកបានភ្លាមៗ គឺជាជម្រើសដែលពលករចង់បានបើទោះជាមិនមានការការពារសិទ្ធិការងារ សុខភាព និង/ឬការការពារសុខមាលភាពផ្សេងៗសម្រាប់ពលករក៏ដោយ ។ គ្រួសារជាច្រើនដែលក្រុមការងារស្រាវជ្រាវបានសម្ភាសន៍ជាមួយ គឺធ្លាប់ធ្វើការនៅទីនោះ ឬមានសាច់ញាតិបងប្អូនកំពុងធ្វើការនៅតាមចំការ ។ សេចក្តីដកស្រង់ខាងក្រោមចង្អុលបង្ហាញពីប្រាក់ឈ្នួល និងលក្ខខណ្ឌនៅចំការៈ

> *"នៅក្នុងគ្រួសារខ្ញុំ ឪពុកខ្ញុំ បងស្រី ២ នាក់ ប្អូនប្រុសម្នាក់ និងបងថ្លៃប្រុសម្នាក់សុទ្ធតែធ្វើការនៅចំការដំឡូង ។ មានតែម្តាយខ្ញុំទេដែលនៅផ្ទះ ពេលខ្លះគាត់ទៅលេងឪពុក និងបងប្អូនខ្ញុំនៅចំការដើម្បីយកអាហារក្រៀមទៅឱ្យពួកគាត់... ខ្ញុំក៏ធ្លាប់ទៅធ្វើការនៅចំការកាលពីឆ្នាំមុនដែរ បន្ទាប់ពីខ្ញុំធ្វើស្រែរួច ។ ខ្ញុំរកប្រាក់បាន ២ ម៉ឺនរៀល និងអង្ករ ១ គីឡូក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ ។ គេផ្តល់អង្ករឱ្យជារៀងរាល់ ៥ ថ្ងៃម្តង ប៉ុន្តែគេឱ្យប្រាក់ឈ្នួលរៀងរាល់ ១០ ថ្ងៃ... ខ្ញុំទៅចំការដោយជិះតាឡេថង ។ ខ្ញុំត្រូវចេញពីផ្ទះពីម៉ោង ៤ ភ្លឺ និងមកដល់ចំការនៅម៉ោង ៦ កន្លះ ។ ខ្ញុំដើរពីផ្ទះទៅដល់ផ្លូវធំដើម្បីទៅជិះតាឡេថងជាមួយពលករផ្សេងទៀត ។ ខ្ញុំចំណាយប្រាក់ ៣ ម៉ឺនរៀលរៀងរាល់ខែសម្រាប់មធ្យោបាយធ្វើដំណើរនេះ ។ ម៉ោងធ្វើការគឺចាប់ពីម៉ោង ៧ ដល់ម៉ោង ១១ និងចាប់ផ្តើមឡើងវិញពីម៉ោង ១ ដល់ម៉ោង ៥ ។ ខ្ញុំមកដល់ផ្ទះវិញនៅម៉ោង ៧ ល្ងាច ។ ខ្ញុំញុំាបាយថ្ងៃត្រង់ជាមួយនឹងប្អូនស្រីខ្ញុំដែលស្នាក់នៅផ្ទះខ្ទមនៅក្នុងចំការ ។ សម្រាប់អ្នកផ្សេងដែលមិនមានសាច់ញាតិ ពួកគេបានខ្ចប់បាយពីផ្ទះមក..."*
>
> បទសម្ភាសន៍ធ្វើនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង។

លក្ខខ័ណ្ឌការងារបច្ចុប្បន្ននៅចំការដំឡូងធ្វើឱ្យមានការលើកឡើងជាសំណួរ និងក្តីបារម្ភជុំវិញកិច្ចការពារ ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានភូមិនិងឃុំនៅកន្លែងដែលយើងចុះស្រាវជ្រាវនៅស្រុកបរិបូរណ៍ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំងបានបង្ហាញពីការបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងពីអលទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់កិច្ចអន្តរាគមន៍នៅពេលមានជម្លោះការងារ និង/ឬជម្លោះផ្សេងទៀតកើតមកលើពលករដែលមកពីភូមិក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគាត់ ។ បញ្ហាដែលកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនៅចំការដំឡូងរួមមានការបង់ប្រាក់ឈ្នួលយឺត ការដាក់ការងារអោយធ្វើច្រើនពេក ឬពលករមានទំនាក់ទំនងស្នេហាហើយបណ្តាលអោយមានផ្ទៃពោះដោយមិនចង់បាន ។ ទោះបីជាស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានក៏ដោយ ក៏ពួកគាត់មិនអាចធ្វើការចុះត្រួតពិនិត្តលក្ខខ័ណ្ឌការងារ ឬចុះទៅទស្សនកិច្ច

នៅចំការដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីក្រុមហ៊ុនបានឡើយ ហើយនេះធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិការនេះមានឯករាជ្យពីការអនុវត្តតាមច្បាប់ ។ ដោយយោងតាមមេឃុំដែលយើងបានសម្ភាសន៍៖

> *"... នៅពេលក្រុមហ៊ុនរើសពលករ ក្រុមហ៊ុនប្រកាសតាមសារព័ត៌មាន ឬតាមការប្រាប់តៗគ្នា ។ ប្រជាជនចេញពីភូមិយើងទៅធ្វើការនៅចំការដោយគ្មានជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានទេ ។ ក្នុងករណីដែលមានតម្រូវការដូចជាធ្វើលិខិតបញ្ជាក់ទីលំនៅ ឬអត្តសញ្ញាណ ទើបយើងដឹងពីការងាររបស់ពួកគាត់... ឬនៅពេលពួកគាត់ជួបបញ្ហា ។ ឧទាហរណ៍ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០១២ ពួកគេស្វែងរកការអន្តរាគមន៍ពីយើងពាក់ព័ន្ធការបង់ប្រាក់ឈ្នួលយឺត ។ ប៉ុន្តែយើងមិនអាចជួយបានទេដោយសារចំការស្ថិតនៅស្រុកផ្សេងដែលនៅក្រៅយុត្តាធិការរបស់ពួកយើង..."* បទសម្ភាសន៍ជាមួយមេឃុំ នៅថ្ងៃទី ៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង។

វាអាចនិយាយបានទៀតថា ចំការជំទ្បងផ្តល់ការងារដែលជាប្រភពចំណូលរបស់ប្រជាជនរស់នៅជុំវិញចំការ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាដែលមិនអាចមើលរំលងបាននោះ គឺជម្លោះដែលកើតមានឡើងដោយសារការបាត់បង់ដី និងការមិនអាចប្រើប្រាស់បាននូវធនធានរួម ដែលជាលទ្ធផលនៃការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនដូចជាក្រុមហ៊ុនភាពីម៉ិចដោយរដ្ឋាភិបាលជាដើម ។ បន្ថែមទៅលើការមិនអាចប្រើប្រាស់បាននូវធនធាន មានការបារម្ភណ៍ជាខ្លាំងអំពីលក្ខខ័ណ្ឌសិទ្ធិការងារ និងផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពពលករ ដែលបច្ចុប្បន្ននេះមិនមានការពិភាក្សា/ការពិចារណាទៅលើលក្ខខ័ណ្ឌការងារនៅចំការកសិកម្មនៅឡើយ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយឡែកទៅលើបញ្ហានេះនឹងក្លាយជាជម្រើសដ៏គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍សម្រាប់ស្វែងយល់អំពីលក្ខខ័ណ្ឌ និងផលប្រយោជន៍លម្អិតដែលផ្តល់ដោយចំការមកប្រជាជនមូលដ្ឋាន ។

ការរីកចំរើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្រិតគ្រួសារដែលឃើញនេះ អាចអរគុណចំពោះប្រាក់បញ្ញើរពីពលករនៅប្រទេសថៃ ។ យើងឃើញផ្ទះដែលទើបសង់ថ្មីនៅក្នុងភូមិក្នុងខេត្តព្រៃវែង ជាសញ្ញានៃភាពរុងរឿងដែលមិនគួរមើលរំលង ។ ជាទូទៅ ការផ្លាស់ប្តូរនេះត្រូវបានហៅថាជាភាពរុងរឿងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចខណៈដែលបំណុលដែលគ្រួសារជំពាក់នៅមុនពេល និងក្នុងពេលធ្វើការត្រូវបានបិទបាំង ។ ការបណ្តេញចេញពលករខ្មែរទាំងពលករស្របច្បាប់ និងមិនស្របច្បាប់ ចេញពីប្រទេសថៃនាពេលថ្មីៗនេះ ឃើញថាមានផលប៉ះពាល់គួរអោយកត់សំគាល់មកលើសេដ្ឋកិច្ច និងជីវភាពរស់នៅរបស់គ្រួសារ និងជនដែលពឹងផ្អែកលើប្រាក់បញ្ញើរ ។

ប្រអប់ទី ៣៖ បំណុលទៅលើសេវាសុខភាព កើនឡើងបីដង

នៅលើដីស្រែកន្លះហិចតា គ្រួសាររបស់ស៊ីនួនប្រមូលផលបានស្រូវ ១ តោននៅរដូវប្រមូលផលនាពេលថ្មីៗនេះ ។ គ្រួសារនាងសម្រេចចិត្តលក់ស្រូវចំនួន ៥០០ គីឡូក្រាម ដោយសារពួកគាត់ត្រូវការប្រាក់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការជាមូលដ្ឋាន ការព្យាបាលជម្ងឺ និងកាតព្វកិច្ចចូលរួមពិធីបុណ្យផ្សេង ។ តម្លៃស្រូវ ១ គីឡូក្រាម ស្មើនឹង ៧៥០ រៀល ដូចនេះពួកគេបានប្រាក់សរុប ៣៧៥,០០០ រៀល ។ គ្រួសារនាងធ្វើស្រែបានតែម្តងប៉ុណ្ណោះក្នុង ១ ឆ្នាំ ដោយសារគ្មានទឹកគ្រប់គ្រាន់នៅរដូវរាំងស្ងួត ។ ស៊ីនួនបាននិយាយថាគ្រួសារនាងមិនមានប្រាក់ជីកអណ្តូងសម្រាប់ធ្វើស្រែប្រាំងនោះទេ ។ ពួកគេប្រើពូជស្រូវក្នុងស្រុក ដូចជាក្រសាំងទាប ។ ឆ្នាំមុន ពួកគាត់ប្រើជីគីមីចំនួន ៣-៤ បាវ ចំនួន ២ ប្រភេទ៖ ម៉ាកអាមេរិក និងហ្វីលីពីន ដោយដាក់ជីចំនួន ៣ ដង ។ ជីគីមីទិញក្នុងតម្លៃ ១៥០,០០០ រៀលក្នុងមួយបាវ ។ ពួកគេជួលមនុស្សឱ្យបាចថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត ។ ថ្លៃបាចថ្នាំសត្វល្អិតសម្រាប់ស្រែ ១ ហិចតា គឺមានតម្លៃ ៣០,០០០ រៀល (រួមទាំងថ្លៃថ្នាំសត្វល្អិត) ។

> *"កូនស្រីយើងធ្វើការនៅរោងចក្រ ។ នាងផ្ញើប្រាក់មកផ្ទះជាញឹកញាប់បន្ទាប់ពីនាងទុកប្រាក់ខ្លះសម្រាប់ចំណាយផ្ទាល់ខ្លួន ។ ជាធម្មតា ប្រសិនបើនាងមិនឈឺទេ នាងផ្ញើប្រាក់មកប្រហែល ២០, ៣០ ឬ ៥០ ដុល្លារអាមេរិកមកផ្ទះ ។ ប៉ុន្តែបើនាងឈឺ នាងមិនផ្ញើប្រាក់មកផ្ទះទេ ដោយសារនាងត្រូវការចំណាយទិញថ្នាំ និងរបស់ប្រើប្រាស់ ។ ថ្លៃជួលបន្ទប់ក៏ឡើងថ្លៃដែរ ។ នាងចំណាយ ៣០ ដុល្លារក្នុងមួយខែសម្រាប់ជួលផ្ទះ។"*

ស៊ីនួនមានជម្ងឺឈឺក្រពះធ្ងន់ធ្ងរ ដែលធ្វើឱ្យនាងឈឺខ្ទង ។ ថ្មីៗនេះ នាងទៅព្យាបាលជាច្រើនដងនៅក្រុងព្រៃវែង និងភ្នំពេញ ដែលធ្វើឱ្យគ្រួសារនាងជំពាក់បំណុលជាច្រើន ។ ចាប់តាំងពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ មក នាងទៅពិនិត្យជម្ងឺអស់ ៣ ដងហើយ ។ ជាដំបូង នាងបានឆ្លុះ X ray ពិនិត្យមើលពីស្ថានភាពក្រពះ នៅគ្លីនិកឈ្មោះ លី ពី នៅក្បែរក្រុង ។ បន្ទាប់ពីឆ្លុះរួច គ្រូពេទ្យបានបញ្ជាក់ថាជម្ងឺរបស់នាងធ្ងន់ធ្ងរមិនអាចព្យាបាលបាន ។ គ្រូពេទ្យបានឱ្យថ្នាំនាងមួយចំនួន និងផ្តាំឱ្យនាងទៅព្យាបាលជម្ងឺនៅភ្នំពេញ ។ នាងចំណាយអស់ប្រាក់ ៣០ ម៉ឺនរៀលសម្រាប់ថ្នាំពេទ្យ (៣ ដង ដោយ ១ ដងៗចំណាយអស់ប្រាក់ ១០ ម៉ឺនរៀល) ។ លើកទី ២ នាងទៅរកពេទ្យ ២ ដងនៅក្រុងស្នេហ៍ ។ នាងចំណាយអស់ប្រាក់ ២០ ម៉ឺនរៀលដើម្បីព្យាបាលនៅទីនោះ ។ នាងទៅរកព្យាបាលជម្ងឺជាលើកទី ៣ នៅមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋនៅស្ទឹងមានជ័យ (នាងមិនចាំឈ្មោះទេ) ។ នាងប្រឹក្សាជាមួយគ្រូពេទ្យ ដែលនាងគិតថាគាត់នៅវ័យក្មេង និងទំនងដូចជាគ្មានបទពិសោធន៍ ។ នាងស្នាក់នៅមន្ទីរពេទ្យអស់រយៈ

ពេល ៣ ថ្ងៃ និងចំណាយអស់ប្រាក់ ២០ ម៉ឺនរៀលប៉ុណ្ណោះលើថ្នាំពេទ្យ ។ ស៊ីនួនរអ៊ូថានៅពេលដែលទៅព្យាបាលជម្ងឺនៅកន្លែងថ្មី ឯកសារ និងការធ្វើតេស្តដែលនាងមានពីពេលមុនត្រូវទុកជាមិនបានការ ។ បុគ្គលិកពេទ្យតែងតែស្នើសុំឱ្យនាងធ្វើតេស្តថ្មីលើជម្ងឺដដែល ហើយធ្វើឱ្យនាងចំណាយប្រាក់កាន់តែច្រើន ។ ពេទ្យទាំងនោះនិយាយថាពួកគេមិនជឿលើលទ្ធផលពីមុននោះទេ ។

"បន្ទាប់ពីទៅព្យាបាលជម្ងឺនៅ ៣ កន្លែងរួចមក ហើយជម្ងឺរបស់ខ្ញុំនៅតែមិនប្រសើរឡើង កូនស្រីខ្ញុំដែលធ្វើការនៅរោងចក្របានប្រាប់ខ្ញុំឱ្យទៅគ្លីនិកឯកជនដែលនាងនិងពលករផ្សេងទៀតធ្លាប់ទៅនៅបែកចាន ។ គ្រូពេទ្យនៅទីនោះបានពិនិត្យសម្លេងអុលត្រានៅត្រង់ក្រពះ និងខាងខ្នង ។ ទោះបីជាខ្ញុំយកលទ្ធផល X ray ថ្មីៗនេះទៅបង្ហាញពេទ្យក្តី ពួកគេនិយាយថា "យើងត្រូវធ្វើវាម្តងទៀតនៅគ្លីនិករបស់យើងដូចនេះយើងអាចជឿជាក់លើលទ្ធផលបាន" ។ ពួកគេចាក់ថ្នាំខ្ញុំ និងដាក់ស៊ីរ៉ូមឱ្យខ្ញុំ ៣ ដងក្នុងមួយថ្ងៃអស់រយៈពេល ៣ ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំចំណាយប្រាក់អស់ ១០០ ដុល្លារអាមេរិកដើម្បីព្យាបាល។"

ស៊ីនួនបានលើកឡើងថាការព្យាបាលនៅគ្លីនិកនៅបែកចានធ្វើឱ្យនាងបានធូរស្បើយ ។ ការព្យាបាលជម្ងឺចំណាយអស់ ១០០ ដុល្លារអាមេរិក ដែលនាងត្រូវខ្ចី ៥០ ដុល្លារអាមេរិក (២០ ម៉ឺនរៀល) ពីម្តាយក្មេកនាង (ដោយគ្មានការប្រាក់) ។ នៅខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៤ គ្រួសារនាងបានលក់ម៉ូតូបានប្រាក់ ១០០ ដុល្លារអាមេរិក (ពេលទិញតម្លៃ ២៥០ ដុល្លារអាមេរិក) ដើម្បីយកប្រាក់ទៅសងថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ។ លើសពីនេះ គ្រួសារនាងជំពាក់ប្រាក់អ្នកឱ្យខ្ចីឯកជនចំនួន ៥០០ ដុល្លារអាមេរិក ពួកគេបានដាក់បញ្ចាំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីរស់នៅដើម្បីខ្ចីប្រាក់នេះ ។ អត្រាការប្រាក់ស្មើនឹង ៣ភាគរយក្នុងមួយខែសម្រាប់រយៈពេល ១៨ ខែ ។

"ប្រាក់កម្ចីនេះ (ពីអ្នកឱ្យខ្ចីឯកជន គឺប្រសើរជាងប្រាក់កម្ចីពីអង្គការ (ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ) ពីព្រោះប្រសិនបើខ្ញុំមិនសងប្រាក់ដើមរៀងរាល់ខែ ខ្ញុំអាចជ្រើសរើសបង់តែការប្រាក់បាន។ អ្នកឱ្យខ្ចី មានការយោគយល់ជាង ពីព្រោះប្រសិនបើខ្ញុំសងការប្រាក់យឺតចំនួន ៣-៤ ថ្ងៃ យើងអាចជូនដំណឹងទៅគេបាន។ ហើយប្រសិនបើយើងសងបំណុលទាំងអស់ យើងអាចយករបស់បញ្ចាំមកវិញក្នុងរយៈពេល ៣-៤ ថ្ងៃ។ ខ្ញុំធ្លាប់ខ្ចីប្រាក់ពីអម្រិត ចំនួន ២០ ម៉ឺនរៀល លក្ខណៈជាក្រុម។ ខ្ញុំធ្លាប់ទិញជីគីមីសម្រាប់ដាក់ស្រែខ្ញុំ។ យើងធានាគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយយើងមិនចាំបាច់ដាក់របស់បញ្ចាំទេ។ ខ្ញុំបានសងប្រាក់នោះរួចរាល់អស់ហើយ។"

កូនស្រីពៅរបស់ខ្ញុំ ធ្វើការនៅរោងចក្រសំលៀកបំពាក់នៅភ្នំពេញអស់រយៈពេល ៣- ៤ ឆ្នាំមក

ហើយ ។ កូនប្រសារប្រុសខ្ញុំក៏ធ្វើការជាកម្មករសំណង់នៅភ្នំពេញ ប៉ុន្តែគាត់ និងប្រពន្ធគាត់រស់នៅបែកគ្នាពីកូនស្រីខ្ញុំ ។ គាត់តែងតែទៅរកការងារបន្ទាប់ពីរដូវធ្វើស្រែរួច ។ ពេលខ្លះប្តីខ្ញុំក៏ធ្វើការសំណង់ដែរ ។ ប៉ុន្តែនាពេលថ្មីៗនេះ គាត់មានសុខភាពមិនសូវល្អ ហើយចាប់តាំងពីខ្ញុំឈឺ គាត់មិនអាចធ្វើការបាន ដោយសារគាត់ត្រូវមើលថែខ្ញុំ ។ យើងចំណាយប្រាក់អស់ជាច្រើនលើថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺខ្ញុំ ។ យើងពឹងផ្អែកតែទៅលើប្រាក់បញ្ញើពីកូនស្រីខ្ញុំ និងទិន្នផលស្រូវ។ ខ្ញុំព្យាយាមចិញ្ចឹមជ្រូកដែរ ប៉ុន្តែវាមិនបានផលល្អសោះ ។ ដូចនេះក្តីសង្ឃឹមរបស់ខ្ញុំគឺសងបំណុលដែលយើងជំពាក់ បានពីប្រាក់បញ្ញើរពីកូនស្រីខ្ញុំ។

(បទសម្ភាសន៍ជាមួយស៊ីនួន នៅថ្ងៃទី ៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅខេត្តព្រៃវែង)

ប្រអប់ទី ៤៖ ចំណាកស្រុកទៅធ្វើការជាដំណោះស្រាយសងបំណុល

លោកស្រីសុភីរស់នៅជាមួយប្តីរបស់គាត់ និងកូនស្រី ២ នាក់នៅភូមិបន្ទាយស្រែនៅក្នុងខេត្តព្រៃវែង ។ គាត់មានដីស្រែចំនួន ៣ ប្លង់ សរុបប្រហែលជា ២ ហិចតា ។ គាត់ដាំស្រូវ ២ ប្រភេទគឺ ស្រូវរំដួលសម្រាប់លក់ និងក្រសាំងទាបសម្រាប់ហូបក្នុងគ្រួសារ ។ គ្រួសាររបស់គាត់ធ្លាប់មានអង្ករហូបគ្រប់គ្រាន់ពេញមួយឆ្នាំ ដោយសារពួកគេមានដីស្រែធំ ។ លើកលែងតែករណី ៦ឆ្នាំមុនដែលគ្រួសាររបស់គាត់ត្រូវទិញអង្ករ ១០០ គីឡូសម្រាប់ហូបដោយសារតែខ្វះអង្ករ ។

លោកស្រីសុភីបាននិយាយថាគាត់ប្រើជីគីមីអស់ ៨ បាវនៅក្នុងស្រែទាំងអស់របស់គាត់ ។

ប្រភពចំបងនៃចំណូលគ្រួសាររបស់គាត់គឺបានមកពីការដាំដុះស្រូវ និងចិញ្ចឹមសត្វ ។ គាត់ប្រមូលផលបានស្រូវ ៤ តោននៅឆ្នាំ ២០១៣ នៅក្នុងរដូវធ្វើស្រែវស្សា ។ គាត់លក់ស្រូវប្រភេទរំដួលទាំងអស់ក្នុងតម្លៃ ៧ លានរៀល ។ គាត់លក់បាន ២ ដង ក្នុងតម្លៃ ១៣០០ រៀលក្នុងមួយគីឡូ និង ១៣១០ រៀលក្នុងមួយគីឡូ ទៅតាមពេលប្រមូលផល ។ បន្ទាប់ពីប្រមូលផល ប្តីរបស់គាត់តែងតែធ្វើចំណាកស្រុកមកភ្នំពេញ កំពង់ចាម ឬប្រទេសថៃដើម្បីធ្វើការរកចំណូលបន្ថែម ។

លោកស្រីសុភី ខ្ចីប្រាក់ ៥០ ម៉ឺនរៀលពីអម្រិតនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ដើម្បីសងថ្លៃព្យាបាលមើលជម្ងឺគ្រុនចាញ់របស់កូនគាត់ ។ ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺជាសរុបគឺ ២១៥,០០០ រៀល ហើយគាត់អាចបង់បានតែ ២០០,០០០ រៀលប៉ុណ្ណោះ គាត់នៅជំពាក់គ្រូពេទ្យចំនួន ១៥,០០០ រៀលទៀត ។ ក្រៅពីបង់ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ប្រាក់កម្ចីដែលនៅសល់ ត្រូវយកទៅទិញជីគីមី និងចំណាយថ្លៃអាហារប្រចាំថ្ងៃ ។ គ្រួសាររបស់គាត់ត្រូវតែសងបំណុលទៅឱ្យអម្រិតឱ្យអស់នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ពួកគេមិនអាចសងប្រាក់ដើមនៅឡើយទេ បានតែសងការប្រាក់ប្រចាំខែប៉ុណ្ណោះ ។

លើសពីបំណុលដែលមានស្រាប់ គ្រួសាររបស់គាត់មានជំពាក់ប្រាក់កម្ចីចំនួន ២ ថែមទៀត ។ លើកទី ១ គាត់ខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៣លានរៀលពីអ្នកឱ្យខ្ចីឯកជននៅស្វាយអន្ទរដើម្បីសងបំណុលប្អូនស្រីគាត់ ។ ប៉ុន្តែចំនួនប្រាក់នេះ អ្នកឱ្យខ្ចីមិនត្រូវការការដាក់បញ្ចាំទេដោយសារគេស្គាល់ក្រុមគ្រួសារគាត់ច្បាស់ ។ បំណុលនេះមានអត្រាការប្រាក់ចំនួន ៣ភាគរយ ។ គាត់បានសងបំណុលនោះរួចអស់ហើយ ដោយសារគ្រួសាររបស់គាត់បានលក់ក្របីចំនួន ៣ ស្មើនឹងប្រាក់ ៨,៩០០,០០០ រៀល ។ ប្រាក់ដែលនៅសល់ពីសងបំណុល គាត់សន្សំទុក ។

ថ្មីៗនេះ លោកស្រីសុភីបានខ្ចីបំណុលចំនួន ១ លានរៀល ដើម្បីរៀបចំខ្លួនចេញទៅរកការងារនៅប្រទេសថៃ ។ គាត់និយាយថាប្តីរបស់គាត់ និងគាត់បានសម្រេចចិត្តទៅធ្វើការជាកម្មករសំណង់នៅប្រទេសថៃ ។ ពួកគាត់មានសាច់ញាតិបងប្អូនកំពុងធ្វើការនៅថៃ ហើយនឹងជួយសម្រួលការធ្វើដំណើរទៅទីនោះ ។ ប្តីប្រពន្ធនេះនឹងបង់ប្រាក់ ២,០០០ បាតសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ឱ្យទៅមេខ្យល់ដើម្បីជួយយកពួកគាត់ឱ្យបានទៅប្រទេសថៃ ។ ហើយពួកគាត់នឹងបង់ ២០,០០០បាតទៀតសម្រាប់លិខិតអនុញ្ញាតការងារ ។ គាត់ត្រូវសងបំណុលនេះនៅពេលពួកគាត់ចាប់ផ្តើមធ្វើការ ។ តាមដែលគាត់ដឹង គាត់អាចរកបានប្រាក់ចំនួន ២៥០ បាត ហើយប្តីរបស់គាត់អាចរកប្រាក់បាន ៣០០ បាតក្នុងមួយថ្ងៃ ។

> *"នៅពេលខ្ញុំទៅធ្វើការនៅប្រទេសថៃ ខ្ញុំនឹងទុកដីស្រែរបស់ខ្ញុំឱ្យប្អូនស្រីខ្ញុំមើល ។ ដីស្រែទំហំ កន្លះហិចតា នាងនឹងធ្វើស្រែ និងប្រមូលផលដោយខ្លួនឯង ។ ដីស្រែ២ផ្សេងទៀតនាងនឹងធ្វើស្រែសម្រាប់គ្រួសារខ្ញុំ ហើយខ្ញុំនឹងបង់ថ្លៃចំណាយ និងកម្រៃពលកម្មទាំងអស់ ។ នៅពេលប្រមូលផល យើងនឹងលក់ស្រូវដើម្បីសងចំណាយទាំងនោះ ។"*

ចាប់តាំងពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ កូនរបស់គាត់មានជម្ងឺក្តៅខ្លួន ។ ប៉ុន្តែគាត់មិនបានបញ្ជូនពួកគេទៅមណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យទេ គឺគ្រាន់តែទិញថ្នាំពីហាងលក់ថ្នាំក្នុងភូមិ និងហៅគ្រូពេទ្យមកព្យាបាលនៅផ្ទះ ។ កូនស្រីច្បងរបស់គាត់នៅតែមិនស្រួលខ្លួននៅឡើយ ហើយសប្តាហ៍ក្រោយ ប្តីរបស់គាត់ និងគាត់នឹងចាកចេញទៅប្រទេសថៃ ទុកឱ្យកូនស្រីទាំងពីរនៅផ្ទះ ។ កូនស្រីច្បងរបស់គាត់ដែលបានឈប់រៀនថ្នាក់អនុវិទ្យាល័យ នឹងនៅផ្ទះ និងចិញ្ចឹមក្របី ហើយកូនស្រីពៅនៅរៀននៅឡើយ ។

(បទសម្ភាសន៍ធ្វើនៅថ្ងៃទី ៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ នៅខេត្តព្រៃវែង)

ប្រអប់ទី ៥៖ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះករណីមិនសងប្រាក់

នៅក្នុងសហគមន៍នេសាទតាមដងទន្លេសាបធ្លាប់មានរឿងក្តីនៅតុលាការ ប្តឹងដោយប្រាសាក់ ដោយសារការមិនសងបំណុល ។

"នៅឆ្នាំ២០១២ ប្រាសាក់បានដកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនពីសហគមន៍នេសាទនៅឃុំរបស់ខ្ញុំ ។ មានគ្រួសារចំនួន១២គ្រួសារដែលខ្ចីប្រាក់ពីប្រាសាក់ ។ នៅពេលបុគ្គលិកមកប្រមូលប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ គ្រួសារខ្លះអាចសងបាន ហើយគ្រួសារខ្លះមិនអាចសងបាន ។ នៅពេលមួយ គ្រួសារចំនួន១២គ្រួសារ មានបំណងចង់ធ្វើកូដកម្មស្នើសុំឱ្យប្រាសាក់កុំដាក់សម្ពាធសងប្រាក់ ហើយពួកគេគម្រាមកំហែងមិនសងបំណុល ។ ពួកគេបានកោះហៅជូនដំណឹងដល់ខ្ញុំ និងស្នើឱ្យខ្ញុំបញ្ឈប់ការធ្វើកូដកម្មនោះ ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំមានការបារម្ភ ដូចនេះ ខ្ញុំបានប្រាប់គ្រួសារទាំង១២ កុំទាន់អាលបន្ទាន់ និងទុកកិច្ចការនេះឱ្យអាជ្ញាធរជាអ្នកដោះស្រាយ ។

ខ្ញុំបានស្នើទៅបុគ្គលិកប្រាសាក់ឱ្យអញ្ជើញមក និងសួរពួកគេអំពីស្ថានការ ។ ខ្ញុំបានសួរពួកគេថាតើអាចពន្យាពេលបង់ការប្រាក់បានទេ ។ ខ្ញុំបានប្រាប់ទៅពួកគេធ្វើការចរចារដោយគ្មានការប្រឈមមុខដាក់គ្នា និងអហឹង្សា ហើយបុគ្គលិកប្រាសាក់បានអនុវត្តតាមការទូន្មានរបស់ខ្ញុំ តាមវិធីរបស់ពួកគេផ្ទាល់ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ។ ប៉ុន្តែមិនបានជោគជ័យទេ។ គ្រួសារទាំង ១២ នៅតែប្រកែកមិនព្រមសង ។

បន្ទាប់មក បុគ្គលិកប្រាសាក់បានមកពិគ្រោះជាមួយខ្ញុំពីសកម្មភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ ខ្ញុំបានផ្តល់ប្រឹក្សាពួកគេឱ្យប្តឹងទៅតុលាការដោយសារធ្លាប់មានករណីដូចគ្នានេះកើតឡើងរួចមកហើយ ។ ខ្ញុំដឹងថា នៅពេលតុលាការសម្រេចលើបញ្ហានេះ វានឹងលំអៀងទៅរកគ្រួសារពាក់ព័ន្ធ ដោយសារតុលាការនឹងសម្រេចសេចក្តីឱ្យសងបំណុលដោយពឹងលើសមត្ថភាពរបស់គ្រួសារក្នុងការរកប្រាក់ចំណូល និងកាលវិភាគសងប្រាក់ក្នុងបរិមាណតិចជាង ។ ប្រាសាក់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការប្តឹងគ្រួសារទាំង៦នៅឆ្នាំ២០១៣ ។ ក៏ប៉ុន្តែរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន តុលាការមិនទាន់ដំណើរការកាត់ក្តីនៅឡើយទេ ។

"តាមការពិត គ្រួសារទាំងនោះដែលជំពាក់ប្រាក់ប្រាសាក់មានការបារម្ភខ្លាំងចំពោះស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំចាំបានថានៅឆ្នាំ ២០១៣ មានម្តងនោះប្រាសាក់បានទៅរកសហគមន៍ ។ គ្រួសារទាំង៦ដែលមិនទាន់សងប្រាក់មានការភិតភ័យ និងបានរត់ពួន ។ ពួកគេខ្លាចថាពួកគេនឹងត្រូវចាប់ខ្លួន ។ តាមគំនិតខ្ញុំ គ្រួសារខ្លះអាចសងបំណុលនេះបាន ប៉ុន្តែពួកគេមិន

ចង់សងទេ" ។

ប្រាសាក់ និងអម្រិតបានដកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនពីសហគមន៍នេសាទ ដោយសារពួកគេបានជួបផលលំបាកក្នុងការប្រមូលប្រាក់ដើម និងការប្រាក់មកវិញ ។ ជាធម្មតា ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានការលំបាកក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការឱ្យខ្ចីប្រាក់ជាមួយនឹងសហគមន៍នេសាទ ដោយសារតែមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការសងប្រាក់មកវិញ ។

នៅក្នុងគ្រួសារមួយ ពួកគេជំពាក់ប្រាក់ប្រាសាក់ចន្លោះពី ១ ទៅ ២ លានរៀល ពួកគេក៏ខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតដែរ ។ អ្នកនេសាទទាំងនេះមិនមានផ្ទះ ឬដីភូមិទេ គឺពួកគេរស់នៅលើទូកនេសាទ ។ នៅពេលពួកចង់ខ្ចីប្រាក់ មានទម្រង់បែបបទប្រកាសពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេ (ផ្ទះបណ្តែតទឹក ទូក ម៉ាស៊ីន និងឧបករណ៍នេសាទផ្សេងទៀត) ហើយពួកគេត្រូវការមេឃុំឱ្យបញ្ជាក់នៅលើទម្រង់បែបបទនោះអំពីទ្រព្យរបស់ពួកគេ ។

"ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ខ្ញុំមានការបារម្ភនៅពេលប្រជាជននៅក្នុងឃុំខ្ញុំជាប់ជំពាក់បំណុល ។ ប្រសិនបើពួកគេដឹងពីរបៀបរៀបចំផែនការគ្រួសារ និងប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីដើម្បីរកស៊ីឱ្យបានល្អ គ្រួសារពួកគេនឹងមិនជាប់ជំពាក់នៅក្នុងបំណុលនោះទេ ។ ជារឿយៗ ខ្ញុំផ្តល់ប្រឹក្សាដល់គ្រួសារដែលជាប់បំណុលរួចហើយ និងដាក់យកប្រាក់កម្ចីផ្សេងពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុថ្មី ហើយជាថ្មីម្តងទៀតខ្ចីបំណុលមួយផ្សេងទៀត ។ ដោយឡែក ខ្ញុំឈឺក្បាលពីភាពលំបាកនៅពេលដែលពួកគេត្រូវសងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ទៅឱ្យបំណុលដែលពួកគេជំពាក់ទាំងអស់ ។

"ក្រុមគ្រួសារទាំងនោះដែលប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីក្នុងគោលបំណងផ្សេងៗ មានភាគតិចណាស់ដែលប្រើប្រាក់កម្ចីបានល្អបើប្រៀបពីពេលមុនដែលពួកគេខ្ចីបុល ។ ប្រហែលជាអ្នកខ្ចីចំនួន៥ភាគរយ បានធ្វើឱ្យជីវភាពរបស់ពួកគាត់ប្រសើរឡើង ។ គ្រួសារជាច្រើនខ្ចីបុលជាច្រើន និង លុងកាន់តែជ្រៅដោយសារពួកគេយកបំណុលពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយទៅសងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយទៀត ។"

(បទសម្ភាសន៍អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ ធ្វើនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៤ នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង)

ផ្នែកទី ៤៖ ការពិភាក្សា និងសេចក្តីបញ្ចប់

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះដកស្រង់ទស្សនៈនានាបានមកពីកសិករខ្នាតតូចនៅក្នុងភូមិចំនួន៦ ក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងព្រៃវែង ។ ដោយមានដីស្រែទំហំតូចសម្រាប់ជាមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិត កសិករមើលឃើញថា ការចំណាយទៅលើការធ្វើកសិកម្មកាន់តែកើនឡើងច្រើនឡើង ប៉ុន្តែផ្ទុយមកវិញទិន្នផលស្រូវមិនអាចទប់ទល់ទៅនឹងការចំណាយបាននោះទេ ។ របកគំហើញនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បង្ហាញថាទាំងតម្លៃនិងបរិមាណជីគីមីដែលប្រើនៅក្នុងស្រែមានការកើនឡើង ។ លើសពីនេះ ចំណាយផ្សេងៗទៀតដូចជាកម្លាំងពលកម្ម និងម៉ាស៊ីនដែលត្រូវការសម្រាប់ធ្វើស្រែមានតម្លៃកាន់តែថ្លៃ ។ អតុល្យភាពរវាងថ្លៃចំណាយធ្វើស្រែ និង ទិន្នផលដែលទទួលបាន ធ្វើអោយកសិករប្រឈមទៅនឹងការខាតបង់នៅគ្រាចុងក្រោយ ដោយសារតែការចំណាយពេលវេលាច្រើន កម្លាំងពលកម្ម និងប្រាក់បណ្តាក់ទុននៅក្នុងការធ្វើកសិកម្ម និង ហានិភ័យកើតមានឡើងប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុមិនអំណោយផល (ភ្លៀងធ្លាក់គ្រប់គ្រាន់ ទឹកជំនន់) និងប្រភពទឹកមិនបង្កផលល្អដល់ពួកគាត់ ។

ខណៈពេលដែលរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយជាក់លាក់ លើកកម្ពស់ការនាំចេញស្រូវ និងអង្ករ ឃើញថាគ្មានគោលនយោបាយណាធានាពីតម្លៃស្រូវអប្បបរមា ឬការគ្រប់គ្រងតម្លៃសម្ភារៈធ្វើកសិកម្ម ដូចជាជីគីមីជាដើម ។ នេះជាក្តីបារម្ភដ៏ធំរបស់កសិក ជាពិសេសកសិករនៅជនបទ និងបណ្តាញកសិករ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបង្ហាញថា ប្រសិនបើគ្មានយន្តការច្បាស់លាស់ពីរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងតម្លៃ (តម្លៃជីដាក់ស្រែ ឬជីគីមី) ហើយបើនៅតែទុកឱ្យទីផ្សារជាអ្នកកំណត់តម្លៃដូចទៅនឹងការអនុវត្តនាពេលបច្ចុប្បន្ន នោះកសិករ ជាពិសេសប្រជាជនដែលមានដីស្រែតិចតួចនឹងបាត់បង់ការចិញ្ចឹមជីវិត ដោយសារពួកគាត់គ្មានលទ្ធភាពទិញសម្ភារៈធ្វើកសិកម្មខណៈពេលដែលទទួលបានទិន្នផលស្រូវទាប ហើយគ្មានការឧបត្ថម្ភធនពីរដ្ឋាភិបាលដល់កសិករខ្នាតតូច ។

នៅថ្នាក់ជាតិវិញ កម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ថាមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនូវការផ្ទេរដីកសិកម្ម ទៅជាដីសម្រាប់ដំណាំចំការសម្រាប់លក់ ដើម្បីធ្វើជាកសិ-ពាណិជ្ជកម្ម ។ មកដល់ឆ្នាំ ២០០៣ រដ្ឋាភិបាលខ្មែរបានឯកភាពលើដីសម្បទានចំនួនជាង ២ លានហិចតា (ADHOC ឆ្នាំ ២០១៣) ហើយដីខ្លះមានកិច្ចសន្យារហូតដល់ ៩០ ឆ្នាំ ។ ដីសម្បទានគឺសម្រាប់ដំណាំចំការសម្រាប់លក់សំខាន់ៗ ដូចជាដំឡូងមី កៅស៊ូ ដូងប្រេង អំពៅ ពោត សម្រាប់នាំចេញ ឬសម្បទានដើម្បីកាប់ឈើ ។ ការបោះជំហ៊ានដ៏ខ្លាំងក្លារបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច បានបណ្តាលឱ្យមានជម្លោះដីធ្លីជាច្រើនកើតឡើងនៅតំបន់ជនបទ និងតំបន់កំពុងអភិវឌ្ឍ ដែលនេះបណ្តាលឱ្យកសិករបាត់បង់ដី និងមិនអាចប្រើប្រាស់ធនធានរួម បង្កើនការចំណាកស្រុក និងការនាំចេញពលករទៅ

បម្រើការងារតាមផ្ទះ និងសំណង់នៅក្រៅប្រទេស ។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់សំណើរសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពី "ការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងដី" ដែលជាមូលដ្ឋាន អនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនមានសិទ្ធិអំណាច និងការគ្រប់គ្រងទៅលើផលិតផលរបស់កសិករតាមរយៈកិច្ចសន្យាកសិកម្ម ។ ប្រសិនបើច្បាប់នេះត្រូវបានអនុម័ត និងអនុវត្តនោះ ធ្វើឱ្យកសិករជាច្រើនអាចនឹងបាត់បង់សិទ្ធិកាន់កាប់លើដីស្រែតិចតួចរបស់ពួកគាត់ ហើយពួកគាត់និងក្លាយខ្លួនជាពលករ ហើយជាលទ្ធផលការធ្វើស្រែចំការត្រូវចំណាយកាន់តែច្រើនឡើងៗ ។

ការលើកកម្ពស់គោលនយោបាយនាំចេញស្រូវ និងអង្ករ របស់រដ្ឋាភិបាលលើ គឺជាជំហ៊ានមួយសម្រាប់លើកកំពស់សេរីភាវូបនីយកម្មកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារពិភពលោក ។ មកដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ កម្ពុជាបាននាំចេញអង្ករចំនួន ៣៧៨៨៥៦ តោន បើប្រៀបទៅនឹងចំនួន ១០៥២៥៩ តោន ក្នុងឆ្នាំ ២០១០ (សមាគមនាំចេញអង្ករកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៤) ។ បញ្ហានេះបានធ្វើអោយគោលដៅនាំចេញអង្ករឱ្យបាន ១ លានតោននៅឆ្នាំ ២០១៥ មិនអាចធ្វើទៅបាន ហើយការខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មត្រូវការជាចាំបាច់ ។ ដោយសារតែមានប្រជាជនប្រហែល៨០ភាគរយពឹងផ្អែកលើការធ្វើស្រែសម្រាប់ទ្រទ្រង់គ្រួសារ ដូចនេះការជម្រុញការនាំចេញអង្ករត្រូវតែគិតគូរអោយបានខ្លាំង និងត្រូវធ្វើអោយមានតុល្យភាពជាមួយនឹងអធិបតេយ្យភាពស្បៀងរបស់ប្រទេស ។ បច្ចុប្បន្ន កសិករខ្នាតតូចរបស់កម្ពុជាមានដីស្រែតិចតួច នេះមានន័យថាសមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់ក្នុងការផលិតអង្ករសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ ។

នៅខណៈពេលដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានលើកកម្ពស់ការនាំចេញអង្ករយ៉ាងខ្លាំងក្លានោះ ការគាំទ្រលើកទឹកចិត្តដែលមានកំណត់នៅក្នុងគោលនយោបាយ ហាក់ដូចជាឆ្ងាយពីការពិតខ្លាំងណាស់សម្រាប់កសិករខ្នាតតូច ។ នៅពេលដែលកសិករចាប់ផ្តើមផ្លាស់ប្តូរពីគ្រាប់ពូជបុរាណ/ក្នុងស្រុក មកប្រើគ្រាប់ពូជដែលជាតម្រូវរបស់ទីផ្សារអន្តរជាតិ វាធ្វើអោយពួកគាត់ប្រឈមនឹងហានិភ័យផ្សេងទៀត ។ កម្ពុជាមិនផ្តល់នូវការធានានូវតម្លៃអង្ករជាអប្បបរមាដល់អ្នកផលិតស្រូវនោះទេ ។ ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់កសិករនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ តម្លៃស្រូវមានការធ្លាក់ចុះតិចតួចនៅរដូវកាលប្រមូលផល និងកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេលខ្វះអង្ករ (ដូចជាមុនពេលប្រមូលផល) ។ ប្រសិនបើគ្មានការធានាតម្លៃស្រូវទេ កសិករតូចតាចនិងខាតបង់ដោយសារពួកគាត់មិនមានអំណាចក្នុងការតថ្លៃ ហើយគាត់កំពុងស្ថិតនៅក្នុងអន្ទាក់ដែលតម្រូវអោយពួកគាត់ធ្វើការសងនូវតម្លៃសម្ភារៈធ្វើកសិកម្មទាំងអស់ដែលពួកគាត់បានជំពាក់គេ ។

ការកើនឡើងតម្លៃសម្ភារៈធ្វើកសិកម្មសម្រាប់ធ្វើស្រែធ្វើអោយកសិករត្រូវការប្រាក់ជាច្រើននៅក្នុងដៃ ។ របកគំហើញនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បង្ហាញថាគ្រួសារនីមួយៗជាទូទៅពឹង

ផ្អែកលើប្រភពប្រាក់ចំនួន ៣ ប្រភេទសម្រាប់ការធ្វើស្រែះ ការផ្ញើប្រាក់ពីពលករចំណាកស្រុកនៅក្នុង និងក្រៅកម្ពុជា ប្រាក់កម្ចី និងការទិញសម្ភារៈធ្វើកសិកម្មដោយជំពាក់។ ជម្រើសទាំង ៣ នេះត្រូវបានប្រើដោយកសិករជាយន្តការដោះស្រាយមួយផ្នែក ឬនៅគ្រាណាមួយនៅក្នុងរដូវធ្វើស្រែ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយបានរកឃើញនៅក្នុងការសិក្សានេះ គ្រួសារដែលបានចូលរួមធ្វើសម្ភាសន៍ចំនួន ៧៦ ភាគរយ កំពុងជំពាក់បំណុល ហើយ៥៦ភាគរយទៀតធ្លាប់ជំពាក់បំណុល ដោយសារការព្យាបាលជម្ងឺ ។ នេះជារូបភាពដែលបង្ហាញពីតួនាទីដ៏សំខាន់របស់ប្រាក់សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចនៅជនបទ ។ ក៏ប៉ុន្តែ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ប្រាក់/កម្ចីគឺអាចខ្ចីបានក្នុងអត្រាការប្រាក់មួយខ្ពស់ជាង ២៤ភាគរយ-៣៦ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ សម្រាប់ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីក្នុងប្រពន្ធ័ ឬ ៣៦ភាគរយ-៦០ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំសម្រាប់អ្នកឱ្យខ្ចីក្រៅប្រពន្ធ័ ។ អត្រាការប្រាក់នេះគឺខ្ពស់ណាស់ដែលវាពិបាកសម្រាប់អ្នកខ្ចីក្នុងការដែលអាចរកប្រាក់ចំណូលអោយបានច្រើនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សងការប្រាក់ និងរកប្រាក់ចំណេញនៅជនបទ ។

នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មីឆ្នាំ ២០០៩ របស់កម្ពុជា បានចែងថាអត្រាការប្រាក់មិនត្រូវលើសពី ៥ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំទេ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងរវាងភាគីទាំងពីរ ។ ក្រៅពីក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ គ្មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិជាក់លាក់ណាមួយដែលគ្រប់គ្រងអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់បំផុតដែលស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជានោះទេ ។ មានការអះអាងថា ការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារសេរីរវាងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនឹងធ្វើអោយអត្រាការប្រាក់ធ្លាក់ចុះ ។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ អត្រាការប្រាក់មានការធ្លាក់ចុះតិចតួចនៅកម្ពុជា ដោយសារចំនួនស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានការកើនឡើងដូចផ្សិត ប៉ុន្តែអត្រាការប្រាក់នៅតែខ្ពស់ក្នុងចំនួន ២៤ភាគរយ- ៣៦ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ។ គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ អ្វីដែលមិនត្រូវបានគេយកមកពិភាក្សា គឺការទទួលខុសត្រូវដែលត្រូវចែករំលែករវាងអ្នកផ្តល់កម្ចីនៅក្នុងទំនាក់ទំនងខ្ចី-ផ្តល់កម្ចី ។ តាមការពិត គ្រប់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានភ្នាក់ងារវាយតម្លៃពីផែនការអាជីវកម្ម/លទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីមុនពេលផ្តល់ប្រាក់កម្ចីតាមសំណើទៅឱ្យអ្នកខ្ចី ។ ដូចនេះ នៅពេលប្រាក់កម្ចីមានបញ្ហា នៅក្នុងការអនុវត្តបច្ចុប្បន្ន អ្នកខ្ចីត្រូវមានទំនួលខុសត្រូវសងទាំងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ ។ ការពិត ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការសងពាក់កណ្តាលទៀត គួរតែធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ/អ្នកឱ្យខ្ចី ហើយនិងគ្រួសារ/អ្នកខ្ចីក្រីក្រមិនគួរទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងលើប្រាក់កម្ចីដែលមានអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់តែម្នាក់ឯងនោះទេ ។

ផ្ទុយមកវិញ អ្វីដែលបានឃើញនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅថ្នាក់ឃុំគឺចំនួនស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនកំពុងប្រកួតប្រជែងគ្នាផ្តល់ប្រាក់កម្ចីដល់គ្រួសារនានាក្នុងអត្រាដូចគ្នា ។ តាមការរកឃើញនៅក្នុងការវាយតម្លៃពីទឹកជំនន់នៅក្រោយឆ្នាំ ២០១១ (CARE ឆ្នាំ២០១២) ចំនួនប្រាក់កម្ចីថ្មីត្រូវយកទៅសងប្រាក់កម្ចីដែលមានស្រាប់ ។ នេះជាការសងប្រាក់វិលជុំដែលរកឃើញនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ក្នុងករណីដែលគ្រួសារយកប្រាក់កម្ចីពីឯកជនទៅសងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅគ្រាបញ្ចប់

ប្រាក់កម្ចី ហើយធ្វើយ៉ាងនេះដដែលម្តងទៀត ។ វដ្តនេះបង្កើតជាលក្ខខណ្ឌដែលធ្វើឱ្យគ្រួសារមិនអាចដកខ្លួនរួចពីបំណុល ជាពិសេសនៅពេលដែលប្រាក់កម្ចីបានយកទៅប្រើសម្រាប់ព្យាបាលជម្ងឺ នេះបើយោងតាមការរាយការណ៍របស់អ្នកចូលរួមធ្វើសម្ភាសន៍ចំនួនជិត៥០ភាគរយនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។

ចំណាកស្រុករកការងារទំនងជាយន្តការពេញនិយមមួយ និងជាដំណោះស្រាយយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងគ្រួសារនៅជនបទ ។ ប្រាក់ផ្ញើរបានពីពលករដែលធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រ សំណង់ ចំការ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសកម្ពុជា ដើរតួយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចជនបទរស់រវើក ។ ប្រាក់ផ្ញើ នេះត្រូវបានយកទៅប្រើគ្រប់មុខសម្រាប់ទិញសម្ភារៈធ្វើកសិកម្មនៅក្នុងផលិតកម្មស្រូវ ទ្រទ្រង់ជីវភាពនៅក្នុងគ្រួសារ សងបំណុល ព្យាបាលជម្ងឺ ការអប់រំ និងការប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀតសម្រាប់មុខងារគ្រួសារ ។ ទោតាមបញ្ហាដែលបានលើកឡើង មានសញ្ញានៃការបារម្ភយ៉ាងសម្បើមក្នុងបរិបទផ្សេងៗគ្នាដូចជា៖ ក. ការកើនឡើងប្រាក់ឈ្នួលមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់កម្មករនៅឡើយ ខ. ចំនួនពលករស្របច្បាប់ និងមិនស្របច្បាប់ជាច្រើនបានវិលត្រឡប់មកពីប្រទេសថៃវិញ ដោយសារអស្ថេរភាពនយោបាយនៅក្នុងប្រទេស គ. ពលករចំការកសិកម្មធ្វើការក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមានកិច្ចការពារសិទ្ធិការងារនៅមានកម្រិត ឬគ្មានសោះសម្រាប់ពលករ ។

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនេះបង្ហាញពីភាគរយខ្ពស់នៃបំណុលដែលគ្រួសារធ្លាប់ឆ្លងកាត់ ។ ច្រើនជាងពាក់កណ្តាលនៃគ្រួសារដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ជាប់បំណុលដោយសារពួកគាត់ខ្ចីយកមកសងថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ។ បំណុលដែលខ្ចីមកសម្រាប់ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ គឺជាបញ្ហាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដោយសារវាជាកត្តាសំខាន់ដែលជំរុញអោយឱ្យគ្រួសារក្រីក្រជាប់នៅក្នុងអន្ទាក់នៃវដ្តនៃភាពក្រីក្រ ។ គ្រួសារភាគច្រើន បានរាយការណ៍ថាពួកគាត់ប្រើប្រាស់សេវាពេទ្យឯកជនដោយសារតែមណ្ឌលសុខភាពសាធារណៈបម្រើសេវាកម្ម និងគុណភាពមិនទាន់ល្អនៅឡើយ ។ ចំពោះគ្រួសារនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ វាទំនងថាគ្មានភាពខុសប្លែកគ្នារវាងពួកគេដែលប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពសាធារណៈ ឬឯកជននោះទេ ដោយសារពួកគាត់ត្រូវបង់ប្រាក់ ទោះបីជាសេវាណាមួយក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែ សេវាពេទ្យឯកជន គឺរហ័ស និងទាន់ពេល ប៉ុន្តែមានតម្លៃថ្លៃជាង។

ការរីកដូចផ្សិតនៃស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា មានន័យថាប្រជាជននៅតាមជនបទអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានឥណទាន និងប្រាក់កម្ចីបានទូលាយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការរកឃើញបង្ហាញថា អត្រាការប្រាក់នៅតែខ្ពស់ ក្នុងកម្រិត ២៤ភាគរយ-៣៦ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ដោយអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ ចំនួនគ្រួសារដែលយកប្រាក់កម្ចីទៅប្រើសម្រាប់សេវាសុខភាព ត្រូវជាប់នៅក្នុងបំណុលយ៉ាងជ្រៅ និងនៅក្នុងវដ្តនៃភាពក្រីក្រ ដែលពួកគេត្រូវខ្ចីប្រាក់កម្ចីពីស្ថាប័នមីក្រូ

ហិរញ្ញវត្ថុមួយទៅសងស្ថាប័នមួយទៀត ហើយធ្វើដដែលៗដើម្បីសងបំណុល ។ នៅពេលនេះ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគួរតែពិចារណាចាត់វិធានការ និងធ្វើបញ្ញាត្តិដើម្បីធានាអោយមានកិច្ចការការពារគ្រប់គ្រាន់ដល់កសិករខ្នាតតូចទាំងទៅលើផ្នែកផលិតកម្មស្រូវរបស់ពួកគេ និងការទទួលបានឥណទានជាមួយនឹងអត្រាការប្រាក់ទាបទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចបង់បាន ។

ឯកសារយោង

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ (២០១៤) ទស្សនៈវិស័យរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (២០១៤)

Akashi, H., et al (២០០៦)" ថ្លៃសេវាកម្មអ្នកប្រើប្រាស់នៅមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋក្នុងប្រទេសកម្ពុជា :ការជះឥទ្ធិពលរបស់មន្ទីរពេទ្យចំពោះការបំពេញសេវាកម្ម និងអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម..." វិទ្យាសាស្រ្តសង្គមនិងវេជ្ជសាស្រ្ត ៥៨៖ ៥៥៣-៥៦៤ ។

Annear, p., et al. (2000)។ ការសិក្សាអំពីលទ្ធភាពហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទទួលបានសេវាកម្មសុខភាពចំពោះអ្នកក្រីក្រក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជំហានទី ១ វិសាលភាព ការធ្វើផែនការ និងការវិភាគទិន្នន័យ។ ទីក្រុង ភ្នំពេញ របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់ក្រសួងសុខាភិបាលកម្ពុជា អង្គការសុខភាពពិភពលោក AusAID សាកលវិទ្យាល័យRMIT ។

ធនាគារ, w ភាពក្រីក្របានធ្លាក់ចុះ ប៉ុន្តែប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើនគឺនៅតែជួបហានិភ័យ (២០១៤)នៃការធ្លាក់ខ្លួនក្នុងភាពក្រីក្រសារជាថ្មី ។

Biddulph, R.ឃើញកាន់តែច្បាស់នូវអ្នកក្រីក្រ ។ របាយការណ៍ស្រាវជ្រាស្តីពីភាពគ្មានដីធ្លី (២០០០) និងការអភិវឌ្ឍ ។ គម្រោងការសិក្សាស្តីអំពីដីធ្លីនៅកម្ពុជា ។Oxfam, ទីក្រុង ភ្នំពេញ, Ofam

Biddulph, R. ភាពក្រីក្រ (២០០៨) និងការវាយតម្លៃទៅលើផលប៉ះពាល់សង្គម និងនៃសប្បទានដីសង្គមកិច្ចក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការវាយតម្លៃលើភាពគ្មានដីធ្លី, ប្រទេសកម្ពុជា, Oxfam Great Britain ។

សមាគមន៍ការនាំចេញអង្ករកម្ពុជា " (២០១៤) របាយការណ៍ស្តីអំពី ស្ថានភាពនៃការនាំចេញអង្ករកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល១២ខែ ប្រចាំឆ្នាំ២០១៣ " ទាញយកនៅថ្ងៃទី ១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤ ដកស្រង់ពីគេហទំព័រ http://www.riceassociation.com/#market

CARE ធ្លាក់ខ្លួនជាប់បំណុល (២០១២): ផលប៉ះពាល់នៃទឹកជំនន់ឆ្នាំ២០១១ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាលើបំណុលគ្រួសារ។ ការស្ទង់មតិលើ គ្រួសារក្រីក្រ នៅក្នុងខេត្តចំនួនបីដែលងាយរងផលប៉ះពាល់, លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ : CARE, សេវាកម្មឧបត្ថម្ភកាតូលិច, Oxfam និង Pact ។

Chan, S. (២០១១) ពូជស្រូវសំខាន់ៗទាំង១០ប្រភេទ ។

CMA (២០១៤)" សមាគមន៍មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា៖ សមាជិក ។" ទាញយកនៅថ្ងៃទី ២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ ពីគេហទំព័រ៖ http://cma-network.org/drupal/Members.

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី (2010) ឯកសារគោលនយោបាយណ៍ស្តីអំពីការលើកកម្ពស់ផលិតផលស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ។

ក្រុមហ៊ុនប្រឹក្សា និងផ្តល់យោបល់ដំរី (២០១១) ។ SKY ២០០៨ ការសិក្សាជាមូលដ្ឋាន ។ ទីក្រុងភ្នំពេញ ក្រុមហ៊ុនប្រឹក្សា និងផ្តល់យោបល់ដំរី។

Huy, R., et al. (២០០៩)" ថ្លៃចំណាយព្យាបាលជម្ងឺគ្រុនឈាមនិងជម្ងឺគ្រុនឈាមក្នុងក្រុមគ្រួសារដែលនៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ការសិក្សាគ្រប់គ្រងករណីតាមសហគមន៍ដែលជាគោលដៅ ។"MBC សុខភាពសារធារណៈ: ៩: ១៥៥ ។

Jacob, B. និង N.Price" ។ (២០០៤) ផលប៉ះពាល់នៃអនុវត្តថ្លៃសេវាអ្នកប្រើប្រាស់នៅមន្ទីពេទ្យស្រុកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ។ ផែនការ និងគោលនយោបាយសុខភាព ១៩: ៣១០–៣២១ .

Julienbeaute និង Sirendvong" ។ (២០១០) បន្ទុកចំណាយលើជម្ងឺគ្រុនឈាមក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ។ "MBC សុខភាពសាធារណៈ: ១០:៥២១ ។

Kassie, A. (២០០០). ឥណទាន និងភាពគ្មានដីធ្លី : ផលប៉ះពាល់នៃតំណើរការឥណទានទៅលើភាពគ្មានដីធ្លី ក្នុងស្រុក ជើងព្រៃ និងស្រុកបាត់ដំបង កម្ពុជា ភ្នំពេញ និងមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាជាន់ខ្ពស់ ។

Kenjiro, Y. (២០០៥) "ហេតុអ្វីបានជាជម្ងឺបង្កឲ្យមានការខូចខាតសេដ្ឋកិច្ចធ្ងន់ធ្ងរជាងការបរាជ័យចំពោះផលដំណាំ" ការអភិវឌ្ឍននិងការផ្លាស់ប្តូរ ៣៦:៧៥៩ .

Khun, S. L. Manderson " ។ (២០០៧) ការស្វែរកសុខភាពនិង ការទទួលបានការគាំពារកុមារដែលសង្ស័យថាមានជម្ងឺគ្រុនឈាម ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា: ការសិក្សាពីនរវង្សវិទ្យា "MBC សុខភាពសាធារណៈ: ៧:២៦២ ។

Khun, S. L. Manderson" ។ (២០០៨)ភាពក្រីក្រ ថ្លៃសេវាអ្នកប្រើប្រាស់និងលទ្ធភាពបង់ប្រាក់សម្រាប់ការថែរក្សាសុខភាពចំពោះកុមារដែលសង្ស័យថាមានផ្ទុកជម្ងឺគ្រុនឈាមនៅក្នុងតំបន់ដាច់ស្រយាលនៃប្រទេសកម្ពុជា" អត្ថបទបោះពុម្ពផ្សាយស្តីអំពីសមភាពសុខភាព ៧:១០ ។

Leive, A. និង K. Xuការដោះស្រាយ ចំពោះការចំណាយប្រាក់ចេញពីហោប៉ៅ នៃការ (២០០៨) បង់ប្រាក់សម្រាប់សុខភាព៖ ភស្តុតាងជាក់ស្តែងពីប្រទេសអាហ្វ្រិចចំនួន១៥ ។ ព្រឹត្តិប័ត្ររបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ៨៦:៨៤៩ ។

Matsuoka, S., et al. (2010). " ឧបសគ្គដែលមានលើការប្រើប្រាស់ សេវាកម្ម តំហែទាំសុខភាពមាតាក្នុងតំបន់ដាច់ស្រយាលនៃប្រទេសកម្ពុជា ។" គោលនយោបាយណ៍សុខភាព៩៥២៥៥::២៦៣ ។

MoH (១៩៩៦គម្រោងការជាតិស្តីអំពីមូលនិធិសម្រាប់វិស័យសុខភាពក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (។

MoHរបាយការណ៍ស្តីអំពីមូលនិធិសម្រាប់វិស័យសុខភាពប្រចាំឆ្នាំ (២០០៩) , ក្រសួងសុខាភិបាល ។

MoH ២០១២របាយការណ៍ស្តីអំពីមូលនិធិសម្រាប់វិស័យសុខភាពប្រចាំឆ្នាំ (២០១២), ក្រសួងសុខាភិបាល ។

NBC (២០០៩ប្រកាសស្តីអំពីសេរីភាពក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។ ភ្នំពេញ កម្ពុជា ធន .(ាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

NIS គួរលេខភ្លាមៗ ២០០៨ជំរឿនទូទៅនៃប្រជាជនប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ (២០០៩)នៃលទ្ធផលជំរឿនចុងក្រោយ ។

NIS, N. (២០០០ជំរឿនសុខភាព (និងប្រជាសាស្ត្រកម្ពុជា ។

RDB (2014)." ប្រវិត្តនៃធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ" ទាញយកនៅថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ពី http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/KHM .

Sauerborn, R., et al. (1996). " យុទ្ធសាស្ត្ររបស់គ្រួសារក្នុងការដោះស្រាយ ជាមួយថ្លៃចំណាយព្យាបាលជម្ងឺ" វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម និងវេជ្ជសាស្ត្រ ៤៣៖ ២៩១។

UNDP (២០០៤)។ មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ UNDP។

UNDP (២០១៣)។ "ព័ត៌មានពីប្រទេសកម្ពុជា។" ទាញយកនៅថ្ងៃទី ២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ពី http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/khm ។

UNDP(២០១៤)។ "ប្រទេសកម្ពុជា។" ទាញយកនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ ពី http://www.kh.undp.org/content/cambodia/en/home.html ។

VanDamme, W., et al (២០០៤)។" ការចំណាយព្យាបាលចេញពីហោប៉ៅឯកជន និងបំណុល ក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ៖ ភស្តុតាងពីប្រទេសកម្ពុជា។"

VanDamme, W., et al. (២០០៣)។ " ការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពធ្ងន់ធ្ងរ។" The Lancet ៣៦២៖ ៩៩៦-៩៩៧

WAC (២០០៤)។ ការជាប់បំណុល។ ភ្នំពេញ កម្មវិធីស្ត្រីដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរ (WAC) និង Oxfam Great Britain។

ចង្កោមឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ I៖ កម្រងសំណួរសម្រាប់ការវាយតម្លៃឆាប់រហ័ស

ឧបសម្ព័ន្ធ II៖ សំណួរដឹកមុខសម្រាប់ការសម្ភាសន៍គ្រួសារ

សំណួរដឹកមុខសម្រាប់ការសម្ភាសន៍គ្រួសារ

សំណួរដឹកមុខសម្រាប់បុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាព

សំណួរដឹកមុខសម្រាប់ការិយាល័យកសិកម្ម

សំណួរដឹកមុខសម្រាប់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ/ធនាគារ

ឧបសម្ព័ន្ធ III៖ តារាងសម្ភាសន៍ភាគីពាក់ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ IV៖ ឯកសារព្រមព្រៀង

ឧបសម្ព័ន្ធ V៖ ក្រាហ្វិកបន្ថែម តារាង ករណីសិក្សា

ឧបសម្ព័ន្ធ VI៖ លក្ខខណ្ឌការងារ